

# TR21 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı

# İçindekiler

---

|                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------|----|
| Özet .....                                                        | 3  |
| Giriş.....                                                        | 5  |
| A. Amaç.....                                                      | 5  |
| B. Sürdürülebilirlik Yaklaşımı .....                              | 5  |
| C. Uygulanan yöntem .....                                         | 6  |
| D. Proje Ekibi.....                                               | 0  |
| Turizm Varış Noktası Kaynak Değerlendirme ve Analizi Matrisi..... | 1  |
| A. Edirne İli.....                                                | 1  |
| A.1 Edirne Merkez .....                                           | 1  |
| A2. Saros Körfezi (Enez-Keşan) .....                              | 9  |
| A3. Uzunköprü .....                                               | 13 |
| B. Kırklareli İli .....                                           | 17 |
| B1. Kırklareli Merkez.....                                        | 17 |
| B2. Kırklareli İğneada – Demirköy-Kofçaz.....                     | 26 |
| B3. Kırklareli – Vize – Kırıkköy .....                            | 31 |
| C. Tekirdağ İli .....                                             | 40 |
| C1. Tekirdağ Merkez .....                                         | 40 |
| C2. Tekirdağ Marmara Ereğlisi.....                                | 46 |
| C3. Şarköy Bölgesi.....                                           | 50 |
| Eylem Planı .....                                                 | 57 |
| A. Turizm Ürünleri .....                                          | 57 |
| A1. Temel Turizm Ürünleri.....                                    | 57 |
| A2. Destekleyici ürünler.....                                     | 68 |
| B. Turizm Yönetimi .....                                          | 70 |
| C. Altyapı Geliştirme ve Yatırım .....                            | 72 |
| D. Tanıtım ve Pazarlama .....                                     | 75 |
| E. Turizm İnsan Kaynakları.....                                   | 78 |
| Trakya Bölgesi Turizm Gelişim Aksı .....                          | 84 |
| Sonuç .....                                                       | 90 |
| Kullanılan Kaynaklar .....                                        | 92 |
| Ekler .....                                                       | 95 |

|                                                                                                     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ek1: Hedef Kitle Algı Anketi Sonuçları .....                                                        | 95  |
| Ek2: Trakya Yerel Halkın Tutum Anketi Sonuçları.....                                                | 100 |
| Ek 3: Seyahat Acenteleri Odak Grup Çalışması – İstanbul.....                                        | 107 |
| Ek 4: Edirne’de Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi 13 Nisan 2012 Özet Çalıştay Raporu.....      | 108 |
| Sonuçlar ve Değerlendirme .....                                                                     | 108 |
| Edirne için Önerilen Projeler .....                                                                 | 109 |
| Ek 5: Kırklareli’nde Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi 29 Mayıs 2012Özet Çalıştay Raporu ..... | 111 |
| Ek 5: Kırklareli’nde Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi 29 Mayıs 2012Özet Çalıştay Raporu ..... | 111 |
| Sonuçlar ve Değerlendirme .....                                                                     | 111 |
| Kırklareli için Önerilen Projeler.....                                                              | 112 |
| Ek 6: Tekirdağ’da Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi 20 Nisan 2012 Özet Çalıştay Raporu .....   | 114 |
| Sonuçlar ve Değerlendirme .....                                                                     | 114 |
| Tekirdağ için Önerilen Projeler .....                                                               | 115 |
| Ek-7: Çalıştaylar – Katılımcı Anketi Sonuçları.....                                                 | 117 |
| Paydaşların Turizmin Etkileri Hakkındaki Görüşleri:.....                                            | 118 |
| Paydaşların turizmin sürdürülebilir gelişmesi konusundaki görüşleri.....                            | 119 |
| Paydaşların yerel halkın turizme katılımı ile ilgili görüşleri .....                                | 119 |
| Paydaşların kendi yörelerindeki turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşleri.....                    | 120 |
| Paydaşların turizm karar mekanizması ile ilgili görüşleri.....                                      | 121 |
| EK – 8: TRAKYA BÖLGESİ’NİN SAHA ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRME MATRİSİ.....                                | 127 |

# Özet

---

TR21 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı Trakya Bölgesi'nde turizm gelişimine temel hazırlamak ve yön haritası çizmek amacıyla hazırlanmıştır. Söz konusu plan çalışmaları Trakya Bölgesi'nde ve İstanbul'da Ekim 2011 –Haziran 2012 tarihleri arasında Trakya Kalkınma Ajansı ve Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (TUYGAR) işbirliği ile yürütülmüştür.

TR21 Trakya Bölgesi Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinden oluşmaktadır. Mevcut durumda Edirne kültür turistlerini, Kırklareli doğaseverleri ve Tekirdağ deniz tutkunlarını ağırlamaktadır. Ancak turizm bölgede günümüze kadar plansız gelişmiş, yerel halka düzenli ekonomik fayda sağlayacak bir duruma gelememiştir. Bu nedenle kırsal alanlardan genç nüfus büyük şehirlere göç etmekte veya sanayi merkezlerine gününbirlik giderek çalışmaktadırlar. Fakat bu üç ilin de farklı konularda turizm çekiciliği ve potansiyeli bulunmaktadır. Bu doğrultuda raporun beş adet amacı bulunmaktadır; Trakya kimliğinin netlikle belirlenmesi, bölgeye gelen turist sayısının artırılması, farklı turizm türlerinin planlanarak turizmin dört mevsime yayılması, turistlerin bölgede daha uzun kalmaları, yerel halkın turizm gelişimine ve uygulamasına dâhil edilmesi ve turistlerin deneyimlerinin farklılaştırılması ve zenginleştirilmesidir. Plan, yerel halk için düzenli bir gelir sağlayacak ve turiste farklı bir tecrübesi yaşatacak bir turizmin bölgede geliştirilmesine yönelik strateji ve eylemleri içermektedir.

Çalışmanın temel yaklaşımı, Trakya Bölgesi'nde turizmin sürdürülebilirlik ilkelerini temel alarak geliştirilmesidir. Bu ilkeler, turizmin çevreyi ve yerel halkın sosyal yapısını gözeterek ekonomik fayda sağlamasını gerektirir. Bu anlayışla, turizm türleri yörenin kültürel ve tarihi mirası, doğal güzellikleri ve sosyo-ekonomik yapısı göz önünde bulundurularak önerilmiştir. Yerel halkın çeşitli yöntemler kullanılarak fikirleri alınmış ve bunlar önerilerin içine katılmıştır. Rapor içeriğinde, üç il merkezi ve saha çalışmalarında turizm potansiyeli öne çıkan bölgeler öncelikli olmak üzere tüm Trakya Bölgesi ele alınmıştır.

*Yazın taraması* sürecinde akademisyen, kamu ve sivil toplum kuruluşları tarafından yazılmış makaleler ve gerçekleştirilmiş projeler incelenmiştir. Trakya Kalkınma Ajansı'nın bölge ile ilgili *değerlendirmeleri ve sunumları* izlenmiştir. Trakya Bölgesi için en büyük turist potansiyelinin İstanbul'dan olması beklendiği için, İstanbul'da Trakya turizmi ile ilgili *algı anketi* düzenlenmiştir. Anket çalışması paralelinde İstanbul'dan Trakya'ya tur düzenleyen seyahat acentaları ile *odak gurup toplantısı* gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Trakya'daki yerel halkın turizmin gelişmesine yönelik isteklerini anlamak için Trakya'nın farklı yerlerinde *tutum anketi* düzenlenmiştir. Trakya'nın üç il merkezine ve öne çıkan bölgelerine *saha ziyaretleri* düzenlenmiş, turizm çekim noktaları incelenmiş, yerel yönetimler ve turizm işletmecileriyle *görüşmeler* gerçekleştirilmiştir. Üç il merkezinde geniş katılımlı, katılımcıların fikir birliği yöntemini kullanarak kendi illeri için proje ürettikleri *çalıştaylar* gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylarda katılımcılara *paydaş anketi* uygulanmıştır.

Gerçekleştirilen *yazın tarama, mülakat yoluyla bilgi toplama, saha gezisi, anketler, odak gurup toplantısı ve çalıştay* yöntemleri bir araya getirilerek dokuz turizm çekim noktası belirlenmiştir. Belirlenen yerler için stratejik turizm gelişmesi değerlendirme matrisi oluşturulmuştur. Dokuz turizm çekim noktasına ait çekim kaynakları, doğal kaynaklar, kültürel kaynaklar, etkinlikler, hizmetler ve altyapı matris formunda değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin ışığında her çekim merkezi için temel çalışma amaçları ve stratejiler oluşturulmuştur. Belirlenen amaç ve stratejiler doğrultusunda Trakya Bölgesi geneli için eylem planı hazırlanmıştır. Eylem planı turizm ürünleri, tanıtım ve pazarlama, turizm hizmetleri yapılandırma ve yönetimi, altyapı ve yatırım, insan kaynakları kategorilerine ayrılarak düzenlenmiştir. Plan bölgede turizmin gelişmesi için yapılması gereken aktiviteleri, içeriğini, uygulama süresini ve önceliğini, hangi kuruluşların işbirliği yapması gerektiğini belirlemektedir. Toplamda 56 adet eylem belirlenmiştir. Dokuz turizm çekim noktası için belirlenen turizm türleri özet olarak turizm çeşitlendirme matrisine yerleştirilmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda bölgenin çekim unsurlarının ve turizm türleri belirlenmiştir. Trakya'ya uygun turizm türleri kültür turizmi, arkeoloji turizmi, kıyı turizmi, agro ve ekoturizm, şarap turizmi, spor turizmi ve yeme-içme turizmi olarak ortaya çıkmıştır. Bu turizm türlerinin sürdürülebilir bir şekilde gelişebilmesi için bir Turizm Hizmet Platformunun kurulması önerilmektedir. Ayrıca bölgedeki konaklama kapasitesindeki eksikliğin hem mevcut yapıları kullanarak hem de yeni yatırımlara destek vererek giderilmesine yönelik eylemler önerilmiştir. Yiyecek-içecek hizmetleri hem tek başına bir turizm ürünü olarak hem de diğer turizm türlerinin destekleyici ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, yöresel yemekleri araştırarak, tariflerini derleyecek, ticari olarak sunulmalarına destek verecek, farklı seviyelerde eğitimleri yürütecek Bölgedeki üniversitelerden birine bağlı bir Trakya Mutfak Sanatları Akademisinin kurulması önerilmiştir. Hem konaklama hem de yiyecek içecek işletmelerinde kalite ve hizmet standartlarının oluşturulmasına ve iyileştirilmesine yönelik eylemler de raporda öngörülmektedir.

# Giriş

---

## A. Amaç

TR21 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı Stratejik Planı (TB-SP) aşağıda sunulan beş temel amaç çerçevesinde hazırlanmıştır.

### TEMEL AMAÇLAR

- Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde turizmde Trakya kimliğinin oluşturulması
- TR 21 Trakya Bölgesi'nin ulusal ve uluslararası turizm pazarından aldığı payın arttırılması
- Turizmin çeşitlendirilmesi ve dört mevsime yayılması
- Ziyaretçiler için turizm deneyiminin farklılaştırılması ve kalite yönünden ziyaretçi memnuniyetinin sağlanması
- Yerel paydaşların turizmin geliştirilmesi ve uygulanması sürecine katılımının sağlanması

## B. Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

TB-SP sürdürülebilirlik yaklaşımı benimsenerek hazırlanmıştır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü 90'lı yılların başından beri turizmin sürdürülebilir bir yaklaşım ile geliştirilmesini savunmaktadır. Örgüt *sürdürülebilir turizm* anlayışını şu şekilde tanımlamıştır: "Turizmin ekonomiye, sosyo- ekonomik yapıya ve çevreye olan bugünkü ve gelecekteki etkilerinin sorumluluğunu üstlenen ve ziyaretçilerin, sektörün, yerel halkın ve çevrenin ihtiyaçlarına cevap veren turizm anlayışı" <sup>1</sup>. Bu kavram kitle turizm veya niş turizm gibi tüm turizm çeşitlerini içine alır. Ayrıca turizmin sağlıklı gelişebilmesi ve kalıcı olabilmesi için üç ögenin dengede tutulmasını önermektedir (ekonomik, çevresel ve sosyo-ekonomik gelişim).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'ne paralel olarak Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ülkemiz için turizmi planlarken sürdürülebilir turizm anlayışını benimsemiştir. Ayrıca turizm gelişimini güney kıyılarımızdan Türkiye'nin geneline yaymayı planlamış ve turizmin çeşitlendirilmesini öngörmüştür. Bu yaklaşımda amaç ekonomik, sosyal ve çevresel dengeyi

---

<sup>1</sup> <http://sdt.unwto.org/en/content/about-us-5>, UNWTO, Sustainable Tourism Development, Mart 2012'de ulaşılmıştır.

bozmadan turizmin uygulanması, önceliğin kitle turizmine değil yerel değerleri ve kültürü koruyan küçük ölçekli ve farklı turizm türlerine verilmesidir. Gelişme deniz- güneş- kum turizminin yanında kültür turizmi, eko-turizm, çiftlik turizmi, spor ve sağlık turizmi olarak ilerlemeli ve yerel halka farklı alanlarda yatırım yapabilme ve çalışma olanakları sağlamalıdır. Turizm ile yaratılan kaynaklar ve faydalar yerel halka yararlanabilecek şekilde geri dönmelidir. Sürdürülebilir turizm yaklaşımında bugünkü nesiller yöredeki kaynakları kullanırken gelecekteki nesillere de bu kaynakların aktarılmasını benimsemektedir.

## C. Uygulanan yöntem

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TR21 Trakya Bölge Planı Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerini kapsayan bölgenin vizyonunu ortaya koymaktadır. Bu vizyonu gerçekleştirmek için uygulanacak kalkınma stratejileri ve öncelikleri açısından turizm önemli bir sektör olarak belirlenmiştir. Ayrıca, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi 2023 raporunda da Trakya özellikle kültür ve alternatif turizm imkânları açısından potansiyeli olan bir bölge olarak tanımlanmıştır. TB-SP sürdürülebilirlik yaklaşımı ile TR21Trakya Bölge Planı ve Türkiye Turizm Stratejisi doğrultusunda hazırlanmıştır.

TB-SP hazırlanması sırasında çeşitli kaynaklardan yararlanılarak çalışmalar yapılmıştır. Bölgede sürekli olarak ve çeşitli konuların üzerinde Trakya öncülüğünde yapılan çalıştay ve toplantıların sonuçları incelenmiştir. Bölge ile ilgili yazılan kitap, tez, tanıtım materyalleri, gazete yazıları gibi birçok ikincil kaynaklardan yararlanılmıştır. Proje ekibinin yönetiminde toplanan veriler şunlardır:

Hedef kitlenin Trakya algısı anketi: Bu çalışmada Trakya Bölgesi için turizm alanında hedef kitle olabileceği düşünülen ve İstanbul’da yaşayan 1000 kişiye anket uygulanmıştır. Anketlerin üzerinde yapılan analizler, katılımcıların Trakya ile ilgili algılarını, ziyaret niyetlerini, katılmak istedikleri turizm tiplerini ve seyahat alışkanlıklarını ortaya koymaktadır. Bu çalışma ile ilgili özet bulgular Ek-1’de sunulmaktadır.

Yerel halkın turizm algısı anketi: Trakya Bölgesi’nde yaşayan yerel halkın turizm ile ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla dokuz ayrı bölgede 1580 kişiye bir anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada yerel halkın turizme ne kadar açık olduğu, ne şekilde katılmak istediği ve uygun gördüğü turizm türleri incelenmiştir. Bu çalışmanın özet sonuçları Ek-2’de sunulmaktadır.

Seyahat acenteleri odak grup çalışması: Mevcut durumda Trakya’ya tur düzenleyen veya düzenleme potansiyeli olan seyahat acenteleri ile 15.03.2012 tarihinde İstanbul’da odak grup çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada seyahat acentelerinin Trakya Bölgesi’nde turizmin

gelişmesi önünde engel olarak gördükleri faktörler ile gelişebilmesi için gerekli gördükleri koşullar üzerinde durulmuştur. Bu çalışmanın raporu Ek-3’de yer almaktadır.

Paydaş çalıştayları: Farklı paydaş gruplarının katılımı ile, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde birer günlük çalıştaylar düzenlenmiştir. Bu çalıştaylarda *Düşün-Paylaş-Oyla* yöntemi kullanılarak yörede turizm gelişmesini etkileyen olumlu ve olumsuz koşullar, yapılması gerekenler ve yapılabilecek projeler belirlenmiştir. Yapılabilecek projeler tüm katılımcıların oylaması sonucunda öncelik ve önem sırasına göre listelenmiştir. Çalıştayların özet raporları Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illeri için sırası ile Ek-4, Ek-5 ve Ek-6’da yer almaktadır. Bu raporlardan çıkan özet proje önerilerinin ortak noktaları belirlenerek aşağıdaki tabloda (Tablo 1) yer almaktadır.

Paydaş anketleri: Çalıştaylar sırasında tüm katılımcılara turizmin gelişmesi ile ilgili görüşlerini almaya yönelik anket uygulanmıştır. Toplam her üç ilden 204 anket elde edilmiştir. Bu çalışmanın özet bulguları Ek-7’de sunulmaktadır.

Saha çalışmaları: Aralık 2011 – Haziran 2012 tarihleri arasında proje ekibi tarafından Bölgedeki öncelikli turizm noktalarına inceleme gezileri düzenlemiştir. Bu geziler yerel rehberler eşliğinde yapılmıştır ve ilgili yerel paydaşlar (belediye başkanları, kaymakamlar, muhtarlar, il kültür ve turizm müdürleri, dernek üyeleri, işletme sahipleri, vb.) ile görüşülmüştür. Bu saha çalışmalarında elde edilen veriler Çekim Kaynakları Değerlendirme ve Stratejik Bulgular Matrisi kullanılarak incelenmiştir. Kullanılan matris formu Ek-8’de sunulmaktadır.

Tematik inceleme raporları: Daha ayrıntılı incelenmesi öngörülen temalarda Ocak – Haziran 2012 döneminde proje ekibi üyeleri danışmanlığında araştırma projeleri yürütülmüştür. İncelenen temalar: Kurumsal sosyal sorumluluk ve turizm, çiftlik turizmi, eko-turizm, şarap turizmi, sakin turizm ve arkeo-turizmdir. Bu araştırmalarda hem anket çalışması hem de yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

**Tablo 1. Trakya çalıştayları ortak projeler ve görüşlerin özeti**

| <b>TURİZM GELİŞİMİ<br/>İÇİN PROJE ÖNERİLERİ</b>                           | <b>EDİRNE</b>                                                                                                                                                                          | <b>KIRKLARELİ</b>                                                                                                                                                                         | <b>TEKİRDAĞ</b>                                                                                                                         | <b>GÖRÜŞLER</b>                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Turizm ve konaklama tesislerinin nicelik/nitelik geliştirilmesi</b> | 1.Konaklama tesislerinin nicelik/nitelik açısından gelişmesi                                                                                                                           | 1.Konaklama tesislerinin nicelik/nitelik açısından gelişimi<br>1a)Sosyal tesislerin restorasyonu (İğneada)<br>1b)4 Yıldızlı otel<br>1c) Ev pansiyonculuğu                                 | 1a)Kumbağ eğitim ve Turizm tesisi yapılması<br>1b)Konaklama tesislerinin;<br>• kongre kompleksi ve büyük otel<br>• yörelerde butik otel | 1.Trakya'nın tümündeki öneri: Konaklama sorununu çözmeye yönelik proje geliştirilmesi.                                             |
| <b>2. Kültürel miras, mahalle ve sokakların kazandırılması</b>            | 2a)Selimiye Camii ve çevresinin kültürel miras yerleşkesi olarak geliştirilmesi<br>2b)Kaleiçi evleri restorasyon<br>2c)Sokullu Hamamı<br>2d)Kaleiçi mahallesi<br>2e)Şükrü Paşa Tabyası | 2a)Yayla mahallesinin kültürel miras yerleşkesi olarak geliştirilmesi<br>2b)Papazın Evi<br>2c)Türk Ocağı<br>2d)Yahudi sokağı<br>2e)Yetimhane binası<br>2f)Misyoner okulu<br>2g)Tüccar evi | 2a)Kültür sokağı kazandırılması<br>2b)Uçmak Dere sosyal tesisi, konaklama tesisi yapılması                                              | 2.Her üç şehir ve köylerde egemen arzu ve fikir birliği: Mevcut kültürel miras simgelerinin restorasyonu ve turizme kazandırılması |
| <b>3. Turizm gelişme platformlarının kurulması</b>                        | 3.TKB'nin Uzunköprü toplantıları                                                                                                                                                       | 3.Turizm geliştirme platformu projesi                                                                                                                                                     | 3.Tekirdağ'ı keşfediyorum platformu<br>3a)TKB'nin Tekirdağ toplantısı                                                                   | 3.Önerilen proje ve kültür alan çalışmalarındaki fikir birliği:<br>3a)Turizm koordinasyon örgütünün geliştirilmesi                 |
| <b>4. Yerel ürünlerin tescillenmesi ve yöresel ürün Pazar/sergileri</b>   | 4a)Edirne alışveriş köyü<br>4b)Gastronomi fuarları                                                                                                                                     | 4a)Lozengrad Ürün Meydanı<br>4b) Hardaliye'nin Tanıtımı                                                                                                                                   | 4a)Yerel ürün tescili<br>4b)Hediyeelik eşya üretim/ satışı<br>4c)Yöresel pazarların kurulması                                           | 4.Yerel ürünler iyi tanıtım ve dağıtım sorununun çözülmesi için proje önerileri egemen                                             |
| <b>5. Turizm konusunda eğitimcilerin yetiştirilmesi</b>                   | 5a)Turizm hizmet elemanı gelişimi<br>5b)Y.I. sektöründe hijyen/dil eğitimi<br>5c)Çocuk/genç eğitimi                                                                                    | 5a) Aşçı ve yiyecek içecek işletme çalışanları eğitimi<br>5b) Yabancı dil eğitimi                                                                                                         | 5a) Konaklama ve yiyecek içecek işletmesi elemanı eğitimi<br>5b) turizm farkındalık eğitimi                                             | 5. Proje önerileri yerel halkın turizm konusunda farkındalığını geliştirme ve turizm elemanı yetiştirmeye yoğunlaşmakta            |

| TURİZM GELİŞİMİ<br>İÇİN PROJE ÖNERİLERİ              | EDİRNE                                                                                                                                                                                      | KIRKLARELİ                                                                                                                                        | TEKİRDAĞ                                                                                                                                                                    | GÖRÜŞLER                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6. Turizm ve kültür envanterinin hazırlanması</b> | 6.Turizm ve kültür envanterinin tamamlanması                                                                                                                                                | 6.Turizm ve kültür envanterinin tamamlanması                                                                                                      | 6.Tarihi Kentler Birliği öncülüğünde kültür envanteri tamamlanmıştır.                                                                                                       | 6.Kültür ve turizm envanterinin hazırlanması her kentte öne çıkmakta                                                                                                            |
| <b>7. Trakya Kongre ve Fuar Merkezi</b>              | 7.İstanbul odak toplantısı – KFM için Edirne’yi hedef göstermiştir.                                                                                                                         | 7.Öneri yok                                                                                                                                       | 7.Çorlu Marmaracık Beldesi E-5 yolu üstünde yapısı öngörülüyor.                                                                                                             | 7.Çorlu havaalanı;<br>7a)İstanbul’a yakınlığı<br>7b)Balkanlara yakınlık ve ulaşım ağı ile Tekirdağ Merkeze ulaşabilirliği imkân sağlamaktadır.                                  |
| <b>8. Folk-Halk kültürünün geliştirilmesi</b>        | 8.Folklorik gelişim                                                                                                                                                                         | 8.Gelişmiş durumda, ancak tanıtım eksikliği var.                                                                                                  | 8.Gurme/şarapçılık soyut kültürün gelişmeye açılması.                                                                                                                       | 8.Tekirdağ rakı-şarapçılıkla özleşebilen kimliği geliştirebilir.                                                                                                                |
| <b>9. Üç şehrin özgün özellikleri</b>                | 9.Nehirlerin ıslahı ile nehir etkinlik ve turizmi gelişebilir. (VenEdirne)<br>9a)Tarihi/kültürel miras, camiler/külliyeler<br>9b)Eski mahalleler<br>9c)Tren istasyonu                       | 9a) Doğa güzellikleri<br>9b)Peynircilik /arıcılık<br>9c)Eski mahalleler<br>9d)Tren istasyonu<br>9e) Şarapçılık canlandırılmalı                    | 9a)Kıyı turizmi/ gurme/ şarapçılık<br>9b)Kıyı bandı<br>9c)Eski mahalleler<br>9d)Tren istasyonu<br>9e)Kongre/fuar<br>9f)Kültürel miras envanteri tamamlanan tek şehir        | 9.Üç şehirde de tren istasyonları kültürel miras öğeleridir; Edirne gibi Kırklareli ve Tekirdağ’ın işlevselleşmesi ve bir nostaljik güzergah oluşturulması projelendirilebilir. |
| <b>10. Tanıtım Faaliyetleri</b>                      | 10. Farklı aktiviteler kullanılarak tanıtımlar<br>10a)Edirne ve çevresi bilgileri internette<br>10b) Edirne'yi tanı ki tanıt, yerel halkın tanınması<br>10c) Turizm tanıtım planı yapılması | 10.Etkin Tanıtım Kampanyası<br>10a)Tanıtım Filmi Sosyal Medyada Yayınlanmalı<br>10b) Çocuklarla Köylerimizi Tanıyalım<br>10c)Dizilerde Kırklareli | 10. Bölgeyi tanıtıcı görsel ve sosyal medya materyali<br><br>10. a. Tekirdağ dizide ana mekan olarak, Ulusal medyada tanıtmak<br>10.b. Halkı turizm konusunda bilgilendirme | 10. Her üç il farklı medyalar kullanılarak tanıtım istiyor. Özellikle sosyal medya değerlendirilebilir. Halkın da bu tanıtımların bir parçası olması.                           |
| <b>11. Yerli/Yabancı Turist Bilgilendirme</b>        | 11.Turizm ofislerinin açılması                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                             | 11.Turist bilgilendirme ofisleri yetersiz.                                                                                                                                      |

## D. Proje Ekibi

TB-SP Trakya ve Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi (B.Ü. TUYGAR) işbirliği ile hazırlanmıştır. Proje ekibi Trakya Kalkınma Ajansı Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanları ile ve Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi öğretim üyelerinden oluşmaktadır:

B.Ü. TUYGAR:

- Prof. Dr. Bengi Ertuna
- Doç. Dr. Maria D. Alvarez
- Yard. Doç. Dr. Dilek Ünal
- Dr. Burçin Hatipoğlu

TRAKYAKA:

- Mehmet KARAMAN-Birim Başkanı
- Necmi GÜNDÜZ-Uzman
- Yetkin ÖZER-Uzman
- Mehmet Yavuz ARABUL-Uzman

# Turizm Varış Noktası Kaynak Değerlendirme ve Analizi Matrisi

Turizm Varış Noktası Kaynak Değerlendirme ve Analizi Matrisi kullanılarak saha çalışmalarında elde edilen veriler incelenmiş ve daha önce belirlenen beş temel hedef doğrultusunda stratejiler oluşturulmuştur. Bu matriste incelenen her saha için çekim kaynakları (doğal kaynaklar, kültürel kaynaklar ve etkinlikler olmak üzere), hizmetler (konaklama tesisleri, yiyecek-içecek işletmeleri ve bilgilendirme hizmetleri), altyapı ve ulaşım unsurlarının mevcut durumu ortaya koyulmuştur. Daha sonra belirlenen unsurlar göz önüne alınarak temel hedefler doğrultusunda amaçlar oluşturulmuş ve stratejiler belirlenmiştir.

Saha çalışmaları Edirne ilinde Edirne Merkez, Saros Bölgesi, Uzunköprü; Kırklareli ilinde Kırklareli Merkez, Karadeniz sahil kesimi (Demirköy, İğneada), Vize ve Kıyıköy; Tekirdağ ilinde Tekirdağ Merkez, Marmara Ereğlisi ve Şarköy yörelerini içermektedir.

## A. Edirne İli

### A.1 Edirne Merkez

#### A1.1. Çekim Kaynakları

##### A1.1.1. Doğal Kaynaklar

- Coğrafi Konumu

Bulgaristan, Yunanistan sınırlarına ve İstanbul'a yakınlığı Edirne'ye coğrafi konum açısından bir ayrıcalık sağlamaktadır. Mevcut durumda yabancı turist profili ağırlıklı olarak Yunan ve Bulgar turistlerden oluşmaktadır.

- Meriç Nehri ve Tunca Nehirleri

Meriç'in çevresindeki yeşil alan olan Karaağaç Bölgesi yerel halk ve ziyaretçiler için kentin en önemli rekreasyon alanını oluşturmaktadır. Alanda hizmet veren sosyal tesis, restoran ve kafeler bulunmakla birlikte, bu işletmelerin bir kısmı turizm hizmeti veya bina kalitesi açısından yetersizdir. Önemli bir sorun da şiddetli yağışlarda nehir yatağında taşkınlar olması, tesislerin zarar görmesi ve uzun süre hizmete kapalı kalmasıdır. Sel taşkınlarıyla mücadele konusunda ilgili kamu idareleri tarafından planlama çalışmaları devam etmektedir. Diğer bir konu da bu alanda belirlenmiş yürüme ve bisiklet parkurlarının olmaması ve su sporlarından faydalanılmamasıdır.

### *A1.1.2. Kültürel Kaynaklar*

- Eski Şehir (tarihi eserlerin bulunduğu bölge)

Edirne'ye günübirlik gezmeye veya konaklamaya gelen yerli ve yabancı turistlerin ziyaret ettiği bu alan tarihi eserler açısından çok zengindir. Bütün olumlu özelliklerine karşın şehirde otopark sorunu, çevre düzeni eksiklikleri, çarpık yapılar, görüntü kirliliği, bilgilendirme eksikliği bulunmaktadır.

- Selimiye Camii

Mimar Sinan tarafından yapılmış olan, UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde bulunan, Edirne'nin özgün eseri Selimiye Camii, şehre gelen yerli ve yabancı her turistin ziyaret ettiği bir uğrak noktasıdır. Çok değerli bir kütüphaneye sahip olan caminin diğer bir özelliği de tek parça olan mermer minberidir. Turizm açısından bu kadar önemli bir yeri olan yapının etrafında bulunan ve turistleri rahatsız eden unsurların bulunması (dilenciler, tarihi dokuya uygun olmayan satış yerlerinin olması, vb.) göze çarpan bir olumsuzluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Selimiye Vakfı Müzesi

Selimiye Külliyesi'ndeki özüne sadık kalınarak restore edilip Selimiye Vakfı Müzesi'ne dönüştürülmüş olan bina, camiye gezen ziyaretçilerin büyük bir kısmını çekmektedir. Girişin ücretsiz olduğu müzede, camide kullanılmış olan nesneler sergilenmektedir. Beğenilen bir yapı ve sergi olmakla birlikte, sergilenen nesnelerle ilgili bir bilgilendirme eksikliği bulunmaktadır.

- Eski Camii

Selimiye Camii'nden 150 yıl önce inşa edilmiş olan, kılıç kuşanma törenlerinin yapıldığı, camideki Kabe Taşı'nın önünde kılınan namazda dualarının kabul edildiğine inanılmaktadır. Günümüzde Cuma hutbelerine imamlar hala kılıçla çıkmaktadır. Ancak caminin genel bir çevre düzenlemesine ihtiyaç vardır.

- Üç Şerefeli Camii

Osmanlı Mimarisinde yeni bir çağır açan bu cami bazı özellikleriyle, ilklerin de sahibi durumundadır. Üç Şerefeli, Selçuklu Mimarisindeki çok kubbeli dönemden tek Kubbeli döneme geçişin ilk denemelerindendir. Cami Osmanlı Mimari tarihinin ilk büyük revaklı avlusuna sahiptir. Bu avlu da, Osmanlı Mimarisi'nin bu konudaki ilk denemesidir.

Osmanlı dönemine ait, özgün bir mimari özelliği olan bu camide de çevre düzenlemesi gerekmektedir.

- Saray Hamamı

Eskiden saraya ait olan, şu anda ise Taş Odalar oteli tarafından işletilen, belirli günlerin bazı saatlerinde hanımlara da açık olan tarihi hamam, çok iyi korunmuş olup, temiz ve bakımlıdır. Uygun fiyatlarıyla kaliteli bir hizmet vermesine rağmen yabancı turistler tarafından yoğun bir şekilde ziyaret edilmemektedir. Bunun sebebi de tanıtım eksikliğidir.

- Sokulu Hamamı

Girişi ve etrafı düzenli olmayan, park eden arabaların, seyyar satıcıların ve dükkan tabelalarının yarattığı görüntü kirliliğinin ortasında yer alan tarihi bir hamamdır. Mevcut durumda daha çok yerel halka hizmet vermektedir.

- II. Beyazıt Kllyesi

Trakya niversitesi tarafından restore edilmiş ve Sağlık Müzesi'ne dönüştürülmüş olan, II Beyazıt Kllyesi'ndeki şifahane ve Tıp Medresesi 2004 yılında Avrupa'nın "En İyi Sağlık Müzesi" dln kazanmıştır. Burada karşımıza çıkan eksiklikler ise; broşür ve rehberlik hizmetleri olmaması, yiyecek-içecek satışı yapılmaması, tur grupları için park alanı ve turistik eşya satılan dükkanlar bulunmaması şeklinde sıralanabilir.

- şükrü Paşa Tabyası

Edirne'nin savunma tarihinde önemli bir yeri olan ve Edirne'nin işgal tarihini anlatmaya olanak sağlayan tabya, Osmanlı tarihine karşı artan ilgi sonucunda İstanbul'dan ğrenci ve kültür turizmi gruplarını çekme potansiyeline sahiptir. Gözlemlenen eksiklikler; bakımsızlığı, bilgilendirme levhalarının okunaklı olmaması, broşür ve basılı materyal eksikliği, ziyaretçileri gruplar halinde gezdirecek rehberler olmamasıdır.

- Kaleiçi Mahallesi

Geçmişte var olmuş farklı kültürlere ait mimari yapıların olduğu mahallede sinagog, Hafızlar Konağı, İlhan Koman Konağı, Kırkpınar Evi gibi binalar bulunmaktadır. Fakat evlerin çoğu yıkmaya yüz tutmuş olup, mahallenin sosyal dokusu bozulmuştur. Sinagog'un restorasyon çalışmalarına başlanmıştır.

- Edirne Müzesi

Bir arkeoloji ve etnografya müzesi olan binada Roma ve Bizans dönemine ait geniş bir arkeolojik eserler koleksiyonu ve Osmanlı dönemine ait eşyalar sergilenmektedir. Sahip olunan eserlerin hepsinin sergilenmesine yetecek alan bulunmamaktadır. Bir başka

eksiklik ise bahçedeki eserler ve mezar taşları sergisi için yeterince bilgilendirme olmamasıdır.

- Lozan Anıtı, Lozan Müzesi ve Karaağaç

Cumhuriyet tarihinde önemli bir anlaşmaya ait Lozan Anıtı ve Müzesi, Edirne Gar binası, Karaağaç Evleri, sınıra yakın olmaları ve tarihi bir hikaye barındırmaları nedeniyle kültür ve öğrenci gruplarının ilgi odağı olabilir. Gar binasının ve Lozan müzesinin gezilmeye açık olduğu zamanların kısıtlı olması turizm açısından bir eksikliktir.

- Selimiye Arastası ve Diğer Kapalı Çarşılar

Bakımlı olan bu tarihi çarşılar daha çok yerel halka hitap etmekle birlikte çarşıda satılan ürünler yöreye özgün olmadığı gibi turistik özellikleri de çok kuvvetli değildir. Çarşıda hediyelik eşya, yöresel el sanatları dükkanlarına da daha fazla yer verilmelidir.

- Edirnekâri Sanatı

Edirne'ye has bir kültür mirasıdır. Ustaları yok denecek kadar azalmıştır. Kültür turları gruplarının artan ilgi gösterdiği bu sanatın örnekleri büyük oranda kaybedilmiş olmakla birlikte, bazıları Edirne Müzesi ve Topkapı Sarayı Müzesi'nde sergilenmektedir. Ancak kent içinde Edirnekari örneklerinin sergilendiği, satıldığı mekanlar bulunmaması böyle bir mirasın turizm ürünü haline gelmesine engel olmaktadır.

#### *A1.1.3. Etkinlikler*

- Kırkpınar Güreşleri

Edirne iline özgü, 14. Y.Y. den itibaren yapıla gelen, UNESCO Dünya Miras listesinde yer alan, yerli yabancı ilgili ziyaretçilerce her yıl takip edilen bir etkinliktir. Her yıl Haziran sonunda yapılmaktadır. Katılan kitlenin yoğun olduğu bu etkinlik süresince, güreşler dışında farklı faaliyetlerin bulunmaması turizm açısından yaratılacak ekonomik değeri sınırlamaktadır. Etkinlik sürecinde sunulan hizmetlerin kalitesi de yetersizdir. Etkinliğin yapıldığı alanda Kırkpınar Müzesi ve hediyelik eşyaların satımına yönelik alan oluşturulmalıdır. Kırkpınar'a turizme yönelik görsel öğelerin eklenmesi, yeni aktivitelerin oluşturulması, gösteri alanlarının yenilenmesi suretiyle etkinliğin cazibesi arttırılmalıdır.

- Hıdrellez Festivali ve Kakava Şenlikleri

Birçok yerde yapıldı gibi Edirne'de de yapılan Hıdrellez Festivali ve Kakava Şenlikleri, son yıllarda seyahat acentelerinin tur düzenlemeleri nedeniyle ilgi görmeye başlamıştır. Bu ani ilgi nedeniyle festivalin özünden uzaklaşan ticari bir yaklaşım gözlenmektedir.

### ***A1.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım***

- Konaklama

Edirne'ye gelen turistlerin genelde günübirlik gezileri tercih etmeleri nedeniyle konaklamaya yeterince yatırım yapılmamaktadır. Bunu sonucunda; yetersiz otel sayısı, 5 yıldızlı otel olmaması, hizmet kalitesinin düşük olması, temizlik ve hijyen sorunu gibi problemler ortaya çıkmaktadır. Otellerin fiziki yapısı ve hizmet kalitesi geliştirilmelidir.

- Yiyecek-İçecek

Bir zamanlar Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olan Edirne'de ciğer ve köfte dışında başka yiyecek çeşidi bulmanın zor olması, lokantalarda Osmanlı mutfağına hemen hemen hiç yer verilmemesi, üst gelir grubuna hitap eden restoranların bulunmaması, restoranların çoğunda içki satışı yapılmaması önemli eksiklikler arasında sayılabilir.

- Bilgilendirme

Şu anda verilmekte olan turizm bilgilendirme faaliyetleri hem mesai saatleri açısından hem de verilen hizmetler açısından geliştirilmelidir. İngilizce, Fransızca, Almancanın yanı sıra Bulgarca ve Yunanca konuşan personelin de görevlendirmesi ve tanıtım materyallerinin çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Turizm bilgi noktalarının sayısı ve var olanların niteliği arttırılmalıdır.

- Ulaşım

Otoban sayesinde şehre kara yoluyla ulaşım çok kolay sağlanmaktadır. Ancak demir yolu ulaşımının geliştirilmesi (hızlı tren gibi) şehrin turizmini olumlu etkileyebilir. Hızlı tren projesi yatırım programında yer almaktadır.

### ***A1.3. Amaçlar ve Stratejiler***

| Amaçlar                                                                          | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Edirne'ye gelen yerli ve yabancı ziyaretçi sayısının arttırılması</b> | <p>S1. Edirne'yi bireysel ziyaret edecek turistlerin hizmet gereksinimlerinin karşılanması ve desteklenmesi</p> <p>S2. Sınır komşuları başta olmak üzere Balkan ülkeleri pazarına yönelik tur paketlerinin oluşturulması ve tanıtılması</p> <p>S3. İstanbul'a kültür turizmi amacıyla gelen</p> |

|                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                    | <p>yabancı turistlerin gezi programlarına geceleme Edirne kültür turları eklenmesi</p> <p>S4. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin yerli- yabancı turistlere Edirne turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S5. Edirne'nin öncelikle İstanbul ve Balkan ülkelerinde tanıtımının yapılması</p> <p>S6. Yabancı seyahat acenteleri ve gurmelereye yönelik Edirne'nin tanıtımı düzenlenmesi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Amaç 2. Edirne'de ziyaretçi geceleme sürelerinin uzatılması</b>                                 | <p>S1. Edirne'de farklı kategorilerde otel açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S2. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin Edirne konaklamalı turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S3. Özellikle Osmanlı temalı butik otellerin desteklenmesi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Amaç 3. Edirne'nin bir kültürel varış noktası olarak konumlandırılması ve markalaştırılması</b> | <p>S1. Edirne'nin tanıtımı için Trakya Turizm Hizmet Platformu'na bağlı bir çalışma biriminin oluşturulması</p> <p>S2. Edirne için kapsamlı tarihi ve kültürel turizm envanteri hazırlanması</p> <p>S3. Edirne'nin markalaşma çalışmalarına devam edilmesi, basılı ve elektronik materyalin ve tanıtım planının hazırlanması</p> <p>S4. Kentin kültürel ve tarihi yerlerinin ziyareti için farklı yürüyüş güzergâhlarının hazırlanması ve ulusal/uluslararası gezi kitaplarına eklenmesi</p> <p>S5. Kültür turizmi ürünü olarak Karaağaç semtinin geliştirilmesi ve tarihi bilgilendirme dokümanlarının ve gelişim planı hazırlanması</p> <p>S6. Kaleiçi'nde bulunan tarihi evlerin restore</p> |

|                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                        | <p>edilerek, ekonomik ve sosyal faaliyetlere açılması</p> <p>S7. Şehrin kültürel ve tarihi dokusunun bir bütün olarak oluşturulması</p> <p>S8. Edirne'nin inanç turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi (Müslümanlık, Yahudilik, Bahailik)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p><b>Amaç 4. Edirne'de turizm hizmet kalitesinin arttırılması</b></p>                                 | <p>S1. Konaklama sektöründe kalite yükseltmeye yönelik çalışmaların başlatılması (sertifikasyon, eğitim, teşvik, vs.)</p> <p>S2. Kentin tarihi bölgesinde çevre düzenlemesi yapılması (trafik, otopark, tabelalar)</p> <p>S3. Birinci sınıf ve yerli/yabancı turistlere hizmet verecek restoranların açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S4. Edirne'nin yerel yemek tariflerinin derlenmesi ve bu yemeklerin ticari olarak sunulmasına yönelik eğitimlerin verilmesi. Yaşayan bir Osmanlı Mutfağı eğitim ve sunum merkezinin kurulması</p> <p>S6. Edirne'deki müzelerde ziyaretçilerin gezmesini kolaylaştıracak, Türkçe ve diğer dillerde bilgilendirme levhalarının ve basılı materyalin geliştirilmesi</p> <p>S7. Turizm yatırımcılarının bölgeye çekilmesinin sağlanması</p> |
| <p><b>Amaç 5. Ziyaretçilerin Edirne turizm deneyiminin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi</b></p> | <p>S1. Meriç ve Tunca Nehirleri etrafında dinleme tesisleri, rekreasyon alanları (yürüme yerleri, bisiklet parkurları) ve su sporları ve diğer faaliyetlerin (gondol, vs.) oluşturulması</p> <p>S2. Edirne'nin yöresel yemek çeşitliliğini yansıtacak restoranların açılmasının teşvik edilmesi ve mevcut restoranların yemek</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                            | <p>çeşitliliği açısından iyileştirilmesi</p> <p>S3. Edirne'deki tarihi hamamların turistlere yönelik turizm ürünü olarak geliştirilmesi ve tanıtılması</p> <p>S4. Selimiye Arastası ve diğer çarşıların yerleşim ve çevre düzenlemesi planlarının hazırlanması; çarşıların bir bölümünde turistik hediyelik ve yöresel el sanatları dükkânlarının oluşturulması ve hizmet sunumunun tarihi kimlik çerçevesinde yapılması</p> <p>S5. Edirnekâri sanatı merkezi kurulması, kursların verilmesi ve satış noktalarının oluşturulması</p> <p>S6. Kırkpınar Güreşleri Festivali'nin iyileştirilmesi ve yapılan etkinliklerin çeşitlendirilmesi</p> <p>S7. Hıdrellez ve Kakava Şenlikleri'nin yerel halkın yaşamına ve geleneklerine saygı gösterilerek düzenlenmesi, faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve kalitenin arttırılması</p> <p>S8. Osmanlı kültür ve yaşamını yansıtan sosyal alanların oluşturulması (canlı müze, model sokak gibi)</p> <p>S9. Trakya'nın yaşam kültürünü ve folklorunu yansıtan Trakya geceleri ve benzeri etkinliklerin düzenlenmesi</p> |
| <p><b>Amaç 6. Yerel paydaşların turizm planlaması ve uygulaması sürecine katılması</b></p> | <p>S1. Edirne Turizm Hizmet Platformunun kurulması</p> <p>S2. Yerel halka kültürel miras farkındalık eğitimlerinin verilmesi</p> <p>S3. Yerel halka turizm alanında girişimcilik, proje yazma ve yönetim eğitimlerinin verilmesi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

## A2. Saros Körfezi (Enez-Keşan)

### A2.1. Çekim Kaynakları

#### A2. 1.1. Doğal Kaynaklar

- Saros Kıyı Alanı

Kumsalı çok geniş ve rüzgara karşı korunaklı bir kıyı alanıdır. Türkiye ile Yunanistan arasındaki konumuyla ve Meriç Deltası ile eşsiz doğal peyzaja sahiptir. Kıyı alanında 20 bin civarında ikinci konut vardır. Bu alanda ikinci konutların oluşturduğu kirlilik dışında doğa kirliliği görülmemektedir. Ziyaretçilerin yoğunluğu İstanbul'dan ve acenteler ile kıyı turizmi için gelmektedir. Kıyı alanı dalış, sörf, yelkencilik, yüzme ve amatör balıkçılık gibi birçok etkinliğe ev yapabilecek kapasiteye sahiptir. Ancak konaklama tesisleri ve kıyı alanlarında yeme-içme ve rekreasyon alanları yetersizdir.

- Meriç Deltası

Korunmuş sulak alandır. Doğal peyzajı ve barındırdığı biyoçeşitlilik ile doğal çekim merkezidir. Özel ilgi turistleri (kuş gözlemcileri, amatör balıkçılar, fotoğrafçılar, doğa yürüyüşçüleri, bisikletçiler) tarafından ziyaret edilmektedir. Alanda kontrol ve gözlem istasyonu yetersizliği mevcuttur.

- Gala Gölü ve Milli Park Alanı

Doğal peyzajı ile çekimi çok yüksek ve korunmuş bir sulak alandır. Özel ilgi turistlerince (kuş gözlemciliği, amatör balıkçılık, kano, doğa yürüyüşleri, bisiklet turları) ziyaret edilmektedir. Bölgedeki turizm aktivitelerinin ekosisteme zarar vermeden sürdürülebilirlik çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

- Çam Ormanı

Türkiye'nin sayılı oksijen zengini alanlarından biri olan çam ormanı alanı, sağlık turizmi potansiyeli yaratmaktadır.

- Tuz Gölü

Erikli Sahili'nin hemen arka alanında yer alan tuz gölü birçok kuş çeşitine ev sahipliği yapmaktadır.

- Ceviz, badem, zeytinyağı, üzüm yetişen tarım alanları

Deltada yetişen değişik ve yöreye has lezzette ürünler, yeme-içme turizminin geliştirilmesine potansiyel sağlamaktadır. Antik çağlardan kalan şarap mahzenleri bulunmaktadır. Bağcılık ve şarapçılık potansiyeli yüksektir. Bu ürünlerin yetiştirildikleri

alanlara yakın yeme-içme tesisleri olmaması, şarap üretiminin gelişmemesi bu potansiyelden faydalanılmadığını göstermektedir.

- Saros Körfezi Kıyı Kumulu

Türkiye'nin 27 km uzunluğunda en önemli kumul alanlarından biridir. Kumulun bitki örtüsü ve Saros Körfezi balık türleri bu kıyı alanına özgüdür. Kıyı ve spor turizmi (özellikle dalma ve amatör balıkçılık) için sürekli gelen yerli ve yabancı ziyaretçiler vardır. Kıyı şeridinde ikinci konutların dağınık yapılması ve bu konutlardan kaynaklanan kirlilik; bölgenin temel problemleri arasındadır.

#### *A2.1. 2. Kültürel Kaynaklar*

- Antik Kent

M.Ö. 7000 yıllarında kurulmuş, Enez'e gelen tüm ziyaretçilerin gezdiği çift limanlı kent kalıntısı eşsiz doğa manzarasıyla bütünleşmektedir. Arkeolojik turizm ile doğa turizmi birleştirilmesi potansiyelinin yüksek olduğu bu antik kentte henüz arkeolojik kazısı yapılmamış alanlar vardır.

- Antik Kale

Antik kenti çevreleyen kale içindeki kazıda ortaya çıkan yedi kat yerleşim ve şarap mahzenleri ile ziyaretçilerin büyük ilgisini çekmektedir. Antik kalenin çevre düzenlemesine ve restorasyona ihtiyacı vardır.

#### *A2.1.3. Etkinlikler*

- Yelken Yarışları

Türkiye Yelken Federasyonu koordinasyonu ile Saros Körfezinde uluslararası yelken yarışları düzenlenmektedir. Söz konusu yarışların kapsamının geliştirilmesi yönünde tanıtım ve altyapı geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi önemlidir.

#### *A2.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım*

- Konaklama Tesisleri

Enez'de tek üç yıldızlı otel ve birkaç motel dışında 5 bin ikinci konut binası bulunmaktadır. Çoğunluğu İstanbul'dan olmak üzere yaz sezonunda 55 bine yakın ziyaretçi kıyı turizmi için gelmektedir. Var olan yazlık evlerin pansiyon olarak

değerlendirilmemesi ve Yunanistan'dan gelen turlar için yeterli konaklama tesisi ve hizmet kalitesi bulunmaması, kanalizasyon arıtma tesisi olmaması (yeni planlananın kapasitesinin 45 bin kişilik olması) problem oluşturmaktadır.

- Yeme-içme Tesisleri

Tek üç yıldızlı otelin restoranı ve az sayıdaki küçük işletmeler yeme-içme hizmeti açısından yetersiz kalmaktadır.

- Karayolu

Tek ulaşım karayolu ile sağlanmakta olup, Keşan-Enez arasındaki yolun kısmi iyileştirmelere ihtiyacı bulunmaktadır.

- Kanalizasyon Alt-Yapısı

Mevcut durumda arıtma tesisi yoktur. 45 bin kişilik tesis yapım aşamasındadır.

### *A2.3. Amaçlar ve Stratejiler*

| Amaçlar                                                                                                                   | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Konaklama kapasitesinin mevcut yapıların potansiyelini kullanarak artırılması.</b>                             | <p>S1. Saros kıyı şeridi ve çevresinde ev pansiyonculuğunun geliştirilmesi</p> <p>S2. Tarihi kültür varlıklarının restore edilerek konaklama amaçlı kullanımının sağlanması</p> <p>S3. Bölgeye turizm yatırımcılarının çekilmesine yönelik yatırım, tanıtım ve promosyon çalışmalarının yürütülmesi</p> <p>S4. Özellikle doğa turizmi, eko-turizm ve özel ilgi turizmine yönelik tematik konaklama alanlarının oluşturulması</p> <p>S5. Bölgede yeni ikinci konut yapımına izin verilmemesi</p> |
| <b>Amaç 2. Yerel ürünleri sunan yiyecek-içecek hizmetleri verebilecek tesis kapasitesinin ve kalitesinin artırılması.</b> | <p>S1. Yöresel yiyecek- içecek sunan küçük işletmeciler ve girişimcilere teşvikler sağlanması</p> <p>S2. Hizmet kalitesi eğitimleri verilmesi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Amaç 3. Saros kıyı kumulunun korunması.</b></p>                                                                                      | <p>S1. Etkin kıyı alanı yönetim sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması</p> <p>S2. Kumul ekosisteminin korunması ve taşıma dengesinin aşılmaması hedefli bilimsel araştırmaların teşvik edilmesi</p> <p>S3. Kıyı kumulu ve bitki örtüsüne zarar vermeden kıyı turizminin geliştirilmesi ve sürdürülmesi</p> <p>S4. Mevcut konutların kanalizasyon arıtma tesisinin kurulması</p> <p>S5.Limanların çevreye olumsuz etkisinin azaltılması</p> <p>S6. Kumul alanların bakım ve temizliğinin sağlanması</p>                                    |
| <p><b>Amaç 4. Doğa ve kıyı turizminin geliştirilmesi, bu alanların turizme açılması ve alternatif turizm faaliyetlerinin yapılması</b></p> | <p>S1. Kirlenmeyi ve ziyaretçi taşıma kapasitesini kontrol ve yönetme mekanizmaları geliştirilmesi</p> <p>S2. Doğa rehberliği ve eğiticiği eğitimleri düzenlenmesi</p> <p>S3. Saros turizm geliştirme ve doğal kaynakları koruma grubu oluşturulması ve karar verme süreçlerinde etkin olması</p> <p>S4. Fotoğrafçılık, doğa yürüyüşleri, kuş gözlemciliği konularında uzman acenteler ve derneler ile temasa geçilerek bilgilendirme ve işbirliği yapılması</p> <p>S5. Saros’da yapay resifler ve su altı müzeciliğinin geliştirilmesi</p> |
| <p><b>Amaç 5. Enez’de tarihi mirasın doğal kültür turizmi ve arkeolojik turizme kazandırılması</b></p>                                     | <p>S1. Arkeolojik kazılar ile tarihi kentin ortaya çıkarılması, mevcut kale duvarlarının ve kilise restore edilmesi</p> <p>S2. Açık hava müzesi oluşturulması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## A3. Uzunköprü

### A3.1. Çekim Kaynakları

#### A3.1.1. Doğal Kaynaklar

- Ergene Nehri

Ergene Nehri kirlilik standartları üzerinde akmaktadır. Su kirliliği turizme en büyük engeldir. Mevcut durumda nehrin turizm amaçlı kullanılması mümkün değildir. Uzunköprü turizmini çeşitlendirecek turizm türleri yapılır (nehir sporları, nehir kenarı rekreasyon alanları gibi) ancak Ergene Nehri'nin temizlenmesiyle olanaklı görülmektedir.

- Sulu Tarım Arazileri

Pirinç-çeltik, ay çiçeği, pancar ve üzüm tarımı yoğun yapılmaktadır. Sulak alanların bolluğu her yerde yetiştirilmeyen ürünlerin ekimine olanak vermektedir. Agro-turizm için uygun alanlar bulunmaktadır. Ergene suyu endüstriyel atık deşarjından kurtulamadığı sürece agro-turizmin gerçekleşmeyeceği açıktır.

#### A3.1.2. Kültürel Kaynaklar

- Taş Köprü

1444 tarihli Osmanlı eseridir. Köprü tek yönlü yapılmıştır. Bakım sonrası tek yönlü ve yürüme bantlı olarak ilk haline döndürülmesi planlanmaktadır. Cısr-i Ergene adıyla Osmanlı'nın kurduğu ilk Rumeli kentinde kurulan bu köprü, dünyanın en uzun taş köprüsüdür (1400m). Taşları orijinal olup, her gözün üzerinde farklı bir motif bulunmaktadır. Kültür turistlerini ve Uzunköprü'ye diğer turizm amaçlarıyla (dini turizm, alışveriş turizmi, vb) gelen ziyaretçileri çekmektedir. Köprü'nün yapılacak olan alternatif bir köprü ile taşıt trafiğine kapatılması ve turizm amaçlı restore edilerek kullanılması gerekmektedir.

- Özgürlük Anıtı

1908 yapılmış olan anıt, dört ana demokrasi ilkesini sergilemektedir. Türkiye'de ilk ve tek özgürlük anıtıdır.

- Aziz Lonnis Kilisesi

Kamulaştırılmış olan kilise binası restorasyon altındadır. Yunanistan'dan dini turizm ve kültür turizmi amaçlı gelen turist gruplarınca ziyaret edilmektedir. Kilise ve civarında

bulunan evler bir bütün halinde düşünülerek çevre düzenlemesi ve restorasyon çalışmaları yapılmalıdır.

- Rum, Bulgar ve Yahudi Mahalleleri

Halen yıkılmamış evler bulunmaktadır. Osmanlı'dan kalan eserlerden 12 çeşmenin restorasyonu yapılmaktadır. Lale Devri Çeşmesi özgün bir yapı niteliğindedir.

- Tarihi Hamam

İçinde orijinal mermerleri duran tarihi hamamın, bakım ve onarıma gereksinimi bulunmaktadır.

- Tarihi Camiler

1483 de yanında çeşmesi ile birlikte yapılmış Muradiye Camisinin mimarisi özgündür.

- Türbeler

Osmanlı akıncılarının mezarları - At Baba, Kum Baba, Şahsuvar Bey, Parhudar Bey, Gazi Turan Bey cami ve türbesi (Fatih'in eniştesi) bulunmaktadır.

- Yeniköy Mahallesi

Şarap tadım yerleri-bağlar bulunmaktadır. Kızıldeli Dergahı ziyaret edilmektedir. Alevi şenlikleri yapılmaktadır. Papaz üzümü yöreye özgün bir üzüm çeşididir. Ayrıca, kabarnet ve merlot üzümlerinin de kalitesi yüksektir.

#### *A3.1.3. Etkinlikler*

- Uzunköprü'nün Kurtuluşunu Kutlama Günü

Uzunköprü'nün düşman işgalinden kurtulduğu gün olan 18 Kasım' da sanat ve kültür faaliyetleri yapılarak kurtuluş günü kutlanmaktadır.

- Yöresel Ürünler Festivali

Belediye başkanlığı tarafından böyle bir festivalin yapılması planlanmaktadır, ancak henüz yapılmamıştır.

## ***A2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım***

- Konaklama Tesisleri

Birkaç tanesi üç yıldızlı toplam altı otel bulunmaktadır. Konaklama tesisleri yetersiz olmakla birlikte ev pansiyonculuğu gelişmemiş durumdadır.

- Yeme-İçme Tesisleri

Yeniköy Mahallesi'nde bulunan bir restoran ile Uzunköprü merkezde birçok küçük işletme bulunmaktadır; ancak sayı ve hizmet kalitesi yetersizdir.

- Döviz İşlemleri

Yunanistan'dan alışveriş için gelen gruplar, özellikle Pazar günleri 'Euro' bozduracak döviz bürosu veya banka bulmakta zorlanmaktadır.

- Ulaşım

Sadece karayolu ile sağlanmaktadır.

### ***A3.3. Amaçlar ve Stratejiler***

| Amaçlar                                                                                                                                                       | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Uzunköprü'de başta kültür turizmi olmak üzere, agroturizm ve spor turizmi ile turizm faaliyetlerinin canlandırılması ve dört mevsime yayılması</b> | <p>S1. Ergene suyunun Çorlu ve Çerkezköy kaynaklı endüstriyel kirliliğinin önlenmesinde nehre komşu diğer yerel yönetimlerle işbirliği yapılması, çevre kirliliği ve çevre düzenlemesi problemini kısa sürede giderecek çözümler için yerel yöneticilerin projeler geliştirmesi ve uygulaması</p> <p>S2. Kültür varlıklarının restorasyonunun tamamlanması</p> <p>S3. Soyut ve somut kültürel ve tarihi miras değerlerine sahip Bulgar, Rum ve Yahudi mahallelerinde eski evlerin restore edilmesi ve açık hava müzesine dönüştürülerek ziyaretçilere açılması; gerekli bilgilerin ve mali kaynakların organizasyonunun yapılması</p> <p>S4. Yeniköy Mahallesi'nin agro turizm ve gastronomi turizminin geliştirilmesi</p> |

|                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Amaç 2. Konaklama-yeme-içme-rekreasyon-ulaşım-alt yapı hizmetlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi</b></p>                                                           | <p>S1. Ev pansiyonculuğu ve küçük ölçekli konaklama tesislerinin (butik oteller) geliştirilmesi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p><b>Amaç 3. Uzunköprü soyut ve somut kültür varlıklarının ulusal ve uluslararası turizm pazarında tanıtılması</b></p>                                                        | <p>S1. İnternette ve diğer sosyal medyada Bölgenin tanıtımının yapılması</p> <p>S2. Seyahat acenteleri ve tur operatörlerine bilgilendirme yapılması ve bu kurumlarla işbirliği yollarının araştırılması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p><b>Amaç 4. Uzunköprü 'de sürdürülebilir kültür ve agro turizmin geliştirilmesi ve pazarlanması faaliyetlerinin yerel paydaşlarla işbirliği içinde koordine edilmesi</b></p> | <p>S1. Yerel yönetim ve yerel halkın turizm hizmetlerini iyileştirme ve geliştirme konusunda ortak kararlar alacağı bir hizmet platformu kurulması</p> <p>S2. Hizmet platformunun girişiminde turizm hizmetleri, rehberlik eğitimleri düzenlenmesi</p> <p>S3. Uzunköprü tarihi mirasının tanıtımı için eski mahallelere ait soyut ve somut bilgi edinme ağları kurulması ve ziyaretçilere gezdirilecek açık hava müzesinde bilgilendirme ve diğer turizm hizmetlerinin belirlenmesi ve hazırlanması</p> <p>S4. Yerel halktan turizm hizmetleri vermek ve sektörde çalışmak için istekli olanlara hizmet ve kalite eğitimleri düzenlenmesi</p> <p>S5. Turizm hizmetlerini pazarlamada uzman kuruluşlarla iletişime geçilmesi ve gerekli organizasyonların yapılması</p> |

## B. Kırklareli İli

### B1. Kırklareli Merkez

#### B1.1. Çekim Kaynakları

##### B1.1.1. Doğal Kaynaklar

- Coğrafi Konumu

Bulgaristan sınırına ve İstanbul'a yakınlığı Kırklareli'ne coğrafi konum açısından bir ayrıcalık sağlamaktadır. Karadeniz'de uzun bir kıyı alanı bulunan il kuzey kesiminde önemli bir orman varlığına ev sahipliği yapmaktadır. Mevcut durumda yabancı turist profili ağırlıklı olarak Bulgar turistlerden oluşmaktadır. Şehirde konaklama imkânlarının ve diğer hizmet unsurlarının yetersiz olması nedeniyle Kırklareli Merkez'e yoğunlukla günübirlik turist gelmektedir. Bulgar turistler kentin merkezini alışveriş için kullanmaktadırlar.

- Dokuzhöyük Köyü

Merkez'e bağlı olan Dokuzhöyük Köyü tarihi ve köy yaşamı bakımından şehir merkezinden çok uzaklaşmadan görülebilecek bir yerdir. Köyün girişinde sekiz tane tunç çağından kaldığı düşünülen orta büyüklükte Tümülüs (höyük) bulunmaktadır. Ancak höyüklerin çevresi tam olarak düzenlenmemiştir, içleri görülememektedir ve turistler için bilgilendirme yoktur. Köyde büyükbaş hayvan yetiştirilmekte ve meyve bahçeciliği yapılmaktadır. Süt ürünleri Dokuzhöyük markası altında kooperatif aracılığıyla hem köyde hem de civar pazarlarda satılmaktadır. Ayrıca köyde biber ve tarhana üretilmektedir.

- Kuzulu Köyü

Merkez'e bağlı olan Kuzulu Köyü evleri ve köy yaşamı bakımından şehir merkezinden çok uzaklaşmadan (merkeze 18km) görülebilecek başka bir yerdir. Köyde çok miktarda küçükbaş hayvan yetiştirilmektedir (keçi ve koyun). Köydeki evler ve ahırlar özgündür, ancak genç nüfus azdır, köyün çoğunluğu yaşlılardan oluşmaktadır. Köy halkı çok misafirperverdir.

- Dereköy

Merkez'e bağlı olan Dereköy (25 km) çok yeşil ve doğal bir yerdir. Etrafında çam, meşe ve kayın ağaçları vardır. Köyün dışında ağaçların altında Yıldız Dağları Doğa Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezin mutfağı ve kalınacak yerleri vardır. Dışarıdan istenildiği zaman malzeme ve aşçı getirilebilmektedir. Köyün dışında dere kenarında balık lokantası bulunmaktadır. Köye özgün kiraz ağaçları, fasulyesi ve doğal mantarları

bulunmaktadır. Köyde ziyaretçiler için ilginç olabilecek çömlekte kuru fasulye yapılmaktadır.

- Yıldız Dağları Vadisi

Kırklareli Merkez'e yakın olan geniş vadi biyolojik çeşitlilik bakımından çok zengindir. Geçtiğimiz yıllarda yörenin çeşitlilik bakımından çalışması yapılmış ve özgün çiçek türleri ve kelebekler belirlenmiştir. Vadinin yakınında şelale bulunmaktadır. Ayrıca vadinin çevresinde kaleler ve eski mezarlar bulunmaktadır. Vadide yürüyüş yapmak mümkündür, ancak belli noktalarda dinlenme yerlerine ve tuvaletlere ihtiyaç duyulmaktadır.

### *B1.1. 2. Kültürel Kaynaklar*

- Yayla Mahallesi

Kırklareli merkezinde olan bu mahallede Osmanlı Devleti sırasında çok kültürlü bir halk yaşamaktaydı (Rum, Bulgar, Yahudi). Şimdi çok miktarda yarı yıkık ev, okul ve dini yapılar bulunmaktadır. Mahalle dağınık olmasına rağmen yürüyerek evleri ve yapıları gezmek mümkündür, ayrıca ortasında bulunan park da yeşil alan olarak merkezi bir buluşma noktası yaratmaktadır. "Rahibin evi" diye adlandırılan bir ev, özel mülk sahibi tarafından onarılmıştır; restorasyon güzel bir örnek oluşturmaktadır. Trakya Kalkınma Ajansı da Kırklareli ofisi için bir bina almış olup restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Burada bulunan mahallenin turizm için uygun bir plan çerçevesinde değerlendirilmesiyle Kırklareli Merkezi'nde kültür turizmi canlanacaktır. Şu anda gelen ziyaretçiler bölgeye kaynak oluşturmayacak şekilde mahalleyi hızlıca gezmektedirler.

- Hızırbey Külliyesi

Külliye, Arasta ve Hamam birbirine çok yakın mesafede Kırklareli Merkezi'nde bulunmaktadır. Yapılar çok özgündür ve 1383 yılında yapılmıştır. Arasta çok küçüktür içinde ancak dokuz dükkân bulunmaktadır. Mevcut durumda Arasta daha çok yerel halka hizmet vermektedir. Ama üçü beraber tanıtılırsa ve düzenlenirse yerli ve yabancı turiste ilgisini çekebilecek niteliktedir. Kırklareli çarşısına çok yakın olup şehrin içinde diğer yerlerle beraber yürüyerek gezilebilir.

- Kırklareli Müzesi

Müze binasının kendisi 1894 yapılmıştır ve tarihi bina en son 1994 yılında restore olup açılmıştır. Giriş katında Tabiat Sergi alanı, üst katta ise Arkeoloji ve Etnografya bölümleri bulunmaktadır. Yörede çok miktarda tarihi eser bulunmuştur (4397 adet kayıtlı eser) ve ilerleyen kazılarla beraber daha da çok eser çıkacaktır. Müze'nin eser alma kapasitesi sınırlıdır, dolayısıyla ildeki başka merkezlere de müze açılması uygundur. Ayrıca Kırklareli

ve civarı flora ve fauna yönünden çok zengindir, bunların örneklerinin detaylı ve eğitici şekilde sergileneceği bir mekanda yerli yabancı ziyaretçilerin ilgisini çekecektir.

- Kırklareli Tren Garı

Gar binası Osmanlı döneminde yapılmış, şark demiryolunun Edirne-İstanbul, Kırklareli-Alpullu trenleri için kullanılmıştır. En son 1991 yılında tren gelmiştir. Garın çevresi düzenlenmiş ve etrafında park alanı, yürüyüş yolları, kafeteryalar ve lunapark vardır. Yerel halk etrafındaki alanı sosyal alan olarak kullanmaktadır. Zaman zaman içinde sergiler yapılmaktadır. Gar sosyal tesis olarak kullanılmak üzere üniversiteye verilmiştir, şu anda içine girilememektedir. Restorasyonu, içinin sergiler için kullanılması ve sembolik de gara gelen bir yolcu treni olması turizm açısından faydalı olacaktır.

- Aşağı Pınar Kazı Alanı (Aşağıpınar Höyüğü)

Aşağıpınar Höyüğü ve devam eden kazı alanına Kırklareli Merkezi'den ulaşım çok yakın mesafededir. Buradaki ilk yerleşim Neolitik ve Tunç Çağı'ndan kalmaz. Bu alanda kazılar 1993 yılında başlamış ve halen devam etmektedir(3000m<sup>2</sup>). Alanda üç adet örnek Trak evi ve içinde yaşam canlandırması vardır (Açık Hava Köy Müzesi, Samanlık Müzeler). Canlandırmalar neolitik dönem yaşam biçimlerini anlamak için çok eğitici (M.Ö. 6200-7200) ve Türkiye'de örneği fazla yoktur. Trak evlerin içindeki açıklamalar Türkçedir, başka lisanlarda olması ve alanın bir canlı bir müze gibi devamlı açık olması turizm açısından faydalı olacaktır. Ayrıca alanda kazılardan çıkan eşyaların sergilenebileceği hemen yakında bir müze yapılması ve müzenin içinde dinlenme ve hediyelik eşya noktaları planlanması, buranın turizm açısından daha fazla faydalanılmasına olanak sağlayacak ve gelir de getirecektir.

- Kanlıgeçit Höyüğü

Kanlıgeçit Höyüğü Aşağıpınar Kazı Alanı'na yakın mesafede bulunmaktadır (500m). Arkeolojik kazılar eş zamanlı başlamıştır. Bu yöreye insanların Aşağıpınar'ı terk ettikten sonra yerleşmeye başladığı düşünülmektedir (M.Ö.3600), esas yerleşim tunç çağında olmuştur. O zaman dal ve ahşap evler yapılmıştır (100 adet). Kazı halen devam etmektedir ve kazıdan çıkan çömlekler bulunmakta ve alanın planı Truva'ya benzetilmektedir. Trakya'da bulunan tek Anadolu tipi yerleşimdir. Gelecek olan ziyaretçiler için levhalandırma çalışması yapılması, alanın ilin broşürlerinde yer alması Aşağıpınar ve Kanlıgeçit'in beraber gezilmesini sağlayacaktır. Çok yakınından demiryolu geçmektedir, bu da değerlendirilmesi gereken bir konudur.

- Seyfioğlu Tabyası

Kırklareli merkezine çok yakın mesafede (3km) Balkan Savaşları'nda kullanılmış askeri alan bulunmaktadır. Bu alanda askerler saklanmış, yaşamış ve gözetleme yapmıştır. Tabyanın iç mekânları oldukça geniştir (45 oda). Tabyanın etrafında hendekler kazılmıştır

ve yapı kesme köfeki taşından yapılmıştır. Ancak şu anda tabya bakımsız durumdadır. Özellikle savaş alanlarını gezmeyi seven yerli/yabancı ziyaretçiler ve öğrenci gurupları için çok ilginçtir. Buranın tarihini yansıtabak şekilde restore edilmesi, profesyonel canlandırmalar ve ışıklandırma yapılması ve ziyaretçilere gerekli levhalandırmalar yapılabilmek için açılması daha fazla ziyaretçi çekecektir. Ayrıca Çanakkale'ye gelen bazı turist gurupları da buraya ilgi duyabilir. 2012 yılı itibariyle alan Kırklareli Üniversitesi'ne restore edilmesi için tahsis edilmiştir.

- Kale (Yoğuntaş, Eski Polos)

Merkezin 21 km. uzaklığında Kırklareli'nden gelen yoldan ulaşımı kolay bir Trak Kalesi bulunmaktadır. Kaleyi Traklar yapmıştır, Helenistik dönem (M.Ö. 330) sırasında ve sonrasında kullanılmıştır, tarihi bakımdan çok özgündür. Kaleler Trak döneminde korunma amaçlı kullanılmış ve çok önemlidirler. Bölgede bunun gibi başka kaleler de vardır (Kayalı Bölgesi). Kalelerden görüş, 360 derece Kırklareli Manzarası sunmaktadır. Yukarıya çıkan yol taş ve topraktır ve otopark alanı yoktur, bunların düzenlenmesi yapılabilir. Ayrıca Kale harap durumdadır, levhalandırma ve ziyaretçilerin tuvalet ihtiyaçlarını giderebilecekleri, su alabilecekleri bir alan yoktur. Dolayısıyla Kale'nin doğasını bozmadan yakınında turistik dinlenme yeri olabilir. Diğer kalelerle beraber değerlendirilebilir. Kale tarihi ve aralarındaki mesafeler, hangi döneme ait oldukları, hikâyeler geliştirilebilir.

- Kapaklı Köyü

Köy şehir merkezine 25 km mesafededir. Köy halkı hayvancılıkla geçinmektedir. Köyde üzerinde kapağı olan trak mezarı bulunmaktadır. Tek başına bir çekim merkezi değildir. Cıvarda değerli mantarlar bulunmaktadır.

- Kırklareli Sanatı: Çömlekçilik

Kırklareli'ye has bir kültür mirasıdır. Ustaları yok denecek kadar azalmıştır, tek kalan usta Hüseyin Çokan kendi yerinde çömlekçiliği devam ettirmektedir. Öğrenci gurupları ve kendisini tanıyanların ziyaret ettiği usta zanaatını meraklılarına öğretmek devam etmeli, ve ürünlerin şehir merkezinde de bulunması sağlanmalıdır.

### *B1.1. 3. Merkeze Yakın Turizm Noktaları*

- Kaynarca Kaya Manastırı (Pınarhisar)

Pınarhisar'a bağlı Kaynarca Beldesi'nde Bizans Dönemi'ne ait kayaya oyulmuş bir manastır bulunmaktadır. Manastırın içinde mumluk yerleri, oturma setleri ve apsis bulunmaktadır. Duvarları harçla süslenmiştir.

- Pınarhisar Surları ve Çayırdere Köyü Kalesi

Kale ilçenin muhtelif yerlerinden görülen ve bazı burçları ayakta olan bir Bizans kalesidir. Şehrin içinde izleri görülen kalenin turizm amaçlı kullanımı için yeniden ayağa kaldırılması ve restore edilmesi gerekmektedir.

- Lüleburgaz Sokullu (Tayil) Mehmet Paşa Külliyesi

1569 yılında yapıldığı belirtilen külliye, Bölgede bulunan önemli bir Osmanlı eseridir. Külliye bünyesinde cami, mektep, hamam, arasta ve şadırvan bulunmaktadır. Mimar Sinan'ın Selimiye'de dehaya ulaşip ona ustalık unvanını kazandıracağı eserinden önce yaptığı önemli eserler arasında yer almaktadır. Etrafında çevre düzenlemesi çalışmasına ihtiyaç vardır.

- Galaksiye Notumuz Var Karikatürü (Pınarhisar)

Ünlü karikatürist Yaşar Erdil Tarafından 2011 yılında çizimine başlanan, 2012 Ocak tarihinde bitirilen ve özel bir firma sponsorluğunda park haline getirilecek olan dünyanın en büyük karikatürü Pınarhisar'da bulunmaktadır. Karikatür Guinness Rekorlar Kitabına girmiştir. Karikatürün Turizm amaçlı tanıtımının sağlanması bölgenin popülaritesini arttıracak ve ilçeye gelen turist sayısına olumlu etkide bulunacaktır.

### ***B1.2. Etkinlikler***

- Karagöz, Sanat ve Kakava Festivali

Birçok yerde yapıldığı gibi Hıdırellez Festivali uzun süreden beri şehrin farklı alanlarında kutlanmaktadır. Şenlik 1994 yılından beri Karagöz, Sanat ve Kakava Festivali olarak belediyenin organizasyonu ile bir hafta boyunca kutlanmaktadır. Kutlamalar İstasyon bölgesinde yapılmakta, ateş yakılmakta, İstanbul'dan katılan sanatçılar konserler vermekte ve kortej gerçekleştirilmektedir. Bu kutlamalar yerli halk ve civar köylerden gelen ziyaretçiler için değerlidir. Ancak belki bölge dışından gelecek ziyaretçiler için diğer Hıdırellez kutlamalarından farklılığı şenlikte Karagöz ve Hacivat gölge oyunu gösterilerinin olmasıdır. Bu özelliği de öne çıkarılırsa ve konaklama ile beraber planlanırsa dışarıdan gelen ziyaretçi aileler için ilginç olabilecektir.

### ***B1.3. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım***

- Konaklama

İstanbul'a ve Bulgaristan'a yakınlığı nedeniyle Kırklareli'ne gelen turistlerin genelde günübirlik gezileri tercih etmektedirler. Şehir merkezinde kültür gezileri ve tarihi

ziyaretler artınca şehirde konaklama ihtiyacı da artacaktır. Bunu sonucunda; yetersiz otel sayısı, farklı kategorilerde otel olmaması, hizmet kalitesinin düşük olması, temizlik ve hijyen sorunu gibi problemler ortaya çıkmaktadır. Yayla mahallesi gibi tarihi alanlardaki binalar küçük otellere çevrilebilir ancak bu oteller kültür turistleri ve onların beklentileri düşünülerek işletilmelidir.

- Yiyecek-İçecek İşletmeleri

Kırklareli Merkez’de halkın da uğrak yeri olan çarşı ve Kasap Sokak bulunmaktadır. Şehre gelen turistler de yiyecek için buraya yönlendirilmektedir. Burada köfte ve et servisi yapan lokantalar bulunmaktadır ve istenildiğinde çarşıda bulunan balıkçıdan balık alıp ızgara yapılması da mümkündür. Yemekler lezzetli olmakla beraber sunum ve kapasite olarak dışarıdan gelen ziyaretçilere uygun değildir. Şehirde yerel yemeklere hiç yer verilmemesi, üst gelir grubuna hitap eden restoranların bulunmaması önemli eksiklikler arasında sayılabilir.

- Yiyecek-İçecek Üretici ve Satış Noktaları

Şehir ve civarı sunabileceği ürünler bakımından çok zengindir (et ve süt ürünleri, hardaliye, bal, pancar pekmezi, erişte, fasulye ve helva). Ancak bu ürünlerin çoğu paketleme, sunum ve tanıtım eksikliklerinden dolayı şehir dışından gelenler tarafından çok tanınmamakta ve satılmamaktadır.

- Bilgilendirme

Halen verilmekte olan turizm bilgilendirme faaliyetleri hem mesai saatleri açısından hem de verilen hizmetler açısından geliştirilmelidir. İngilizce, Fransızca, Almancanın yanı sıra Bulgarca ve Yunanca konuşan personelin de görevlendirmesi ve tanıtım materyallerinin çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

- Ulaşım

Otoban sayesinde şehre kara yoluyla ulaşım çok kolay sağlanmaktadır. Ancak demiryolu ulaşımının geliştirilmesi şehrin turizmini olumlu etkileyebilir.

- İstasyona Giden Sokak ve Civarı

Kırklareli Merkez oldukça küçüktür ve yapılacak sosyal aktivite sınırlıdır. Ancak Merkez’de yaşayan halkın yürüyüş yaptığı ve sosyalleştiği alan, İstasyon’a giden ve yaya yolu olan sokak ve Gar’ın çevresi olarak gösterilebilir. Bu alanda karşılıklı olarak kafe tarzı işletmeler, çay bahçeleri, yürüyüş yolları, Belediye’nin koyduğu sokak jimnastik aletleri ve Lunapark bulunmaktadır. Alandaki işletmelerin servis kalitesi farklılıklar göstermektedir.

### B1.3. Amaçlar ve Stratejiler

| Amaçlar                                                                                              | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Kırklareli'ne gelen yerli ve yabancı ziyaretçi sayısının artırılması</b>                  | <p>S1. Kırklareli'ni bireysel ziyaret edecek turistlerin hizmet gereksinimlerinin karşılanması ve desteklenmesi</p> <p>S2. Sınır komşusu başta olmak üzere Balkan ülkeleri pazarına yönelik tur paketlerinin oluşturulması ve tanıtılması</p> <p>S3. İstanbul'a kültür turizmi amacıyla gelen yabancı turistlerin gezi programlarına geceleme Kırklareli kültür turlarının eklenmesi</p> <p>S4. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin yerli/yabancı turistlere Kırklareli turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S5. Trakya Bölgesi'nde diğer illerde yaşayanların ile çekilmesine yönelik çalışmaların yapılması</p> <p>S6. Eğitim kurumları hedeflenerek bilgilendirme ve tanıtım yapılması</p> |
| <b>Amaç 2. Kırklareli' de ziyaretçi geceleme sürelerinin uzatılması</b>                              | <p>S1. Kırklareli' de farklı kategorilerde otel açılmasının teşvik edilmesi ve mevcut otellerin hizmet kalitesinin artırılması</p> <p>S2. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin Kırklareli konaklamalı turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S3. Kırklareli il merkezinin civar turizm varış noktaları ile birlikte bir bütün olarak pazarlanması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Amaç 3. Kırklareli'nin bir kültürel varış noktası olarak konumlandırması ve markalaştırılması</b> | <p>S1. Kırklareli'nin tanıtımı için Trakya Turizm Hizmet Platformu'na bağlı bir çalışma biriminin oluşturulması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>S2. Kırklareli'nin kapsamlı tarihi ve kültürel turizm envanteri hazırlanması (Şehir Merkezi'ne bağlı kaleler ve yakın köyler de dahil olmak üzere)</p> <p>S3. Kırklareli'nin markalaşma çalışmalarının başlatılması, basılı ve elektronik materyelin ve tanıtım planının hazırlanması</p> <p>S4. Şehirde gezilecek tarihi yerlerin (Yayla Mahallesi, Müze, Külliye, Arasta, Hamam, Tren Garı) ve yiyecek ve içecek yerlerinin yürüyüş güzergâhların hazırlanması, güzergâhlar üzerinde ayaklı turizm panolarının yerleştirilmesi, güzergâhların gezi kitaplarına eklenmesi</p> <p>S5. Kültür turizmi ürünü olarak Yayla Mahallesi'nin turizm geliştirme planının yapılması ve uygulanmaya konulması, bu konuda girişimcilerin yönlendirilmesi ve tamamlandıktan sonra çok-kültürlülük örneği olarak tanıtılması</p> <p>S6. Aşağıpınar ve Kanlıgeçit Kazı alanlarına yabancı dillerde tanıtım eklenmesi, ücretli olarak turistlere açık hava müzesi olarak açılması ve yakınında bir Müze kurulması</p> <p>S7. Bölgede olan Kalelerin tarihi hikâyelerini içeren bir harita çıkarılması ve seyahat acenteleriyle paylaşılması, broşürlerin turizm ofisinde paylaşılması ve büyük haritaların şehrin çeşitli yerlerine yerleştirilmesi. Bazı Kalelerin gerektiğinde restorasyonu ve yolunun ve çevresinin düzenlenmesi (Yoğuntaş Örneği)</p> <p>S8. Seyfioğlu Tabyası'nın restorasyonu, içinin turistik amaçlı düzenlenmesi ve tanıtımı</p> <p>S9. Yok olmakta olan çömlekçiliğe yeni nesillere aktarmak için teşvik verilmesi, kurs açılması</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Amaç 4. Kırklareli’nde turizm hizmet kalitesinin arttırılması</b></p>                                    | <p>S1. Konaklama sektöründe kalite yükseltmeye yönelik çalışmaların başlatılması (sertifikasyon, eğitim, teşvik, vs.)</p> <p>S2. Birinci sınıf ve yerli/yabancı turistlere hizmet verecek restoranların açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S3. Yerel halka girişimcilik, turizm hizmeti ve kültürel mirası farkındalığı eğitimleri verilmesi</p> <p>S4. Kırklareli’nin yöresel yemek tariflerinin derlenmesi ve bu yemeklerin ticari olarak sunulmasına yönelik eğitimlerin verilmesi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p><b>Amaç 5. Ziyaretçilerin Kırklareli’nde turizm deneyiminin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi</b></p> | <p>S1. Merkez’deki, İstasyon çevresindeki ve Çarşıdaki restoranların ve yerli yabancı turiste hizmet edecek şekilde düzenlenmesi</p> <p>S2. Dokuzhöyük, Kuzulu Köyü ve benzer köylerde çiftlik turizmini geliştirmek için plan yapılması ve teşvik verilmesi</p> <p>S3. Hızırbey Arastası’nda turistlere hitap eden hediyelik ve yöresel el sanatları dükkânların kurulması için teşvikler verilmesi</p> <p>S4. Yıldız Dağları Vadisi’nde doğa sporları için (bisiklet, trekking) belirlenen gezi yollarının haritalarının hazırlanması ve sporcular için dinlenme yerleri düzenlenmesi. Ayrıca çıkarılan daha önceki envanter kullanılarak alanda bilgilendirmeler yapılması (Ahşap panolar)</p> <p>S5. Dereköy’deki Yıldız Dağları Doğa Eğitim Merkezi’nin seyahat acentelerine tanıtılarak eko-turizm ve doğa turizmi için gelen turistlerce (okul gurupları da) kullanılmasının sağlanması</p> <p>S6. Karagöz, Sanat ve Kakava Festivali’nin bazı bölümlerinin bölge dışından gelecek turistler için cazip hale getirilmesi ve</p> |

|                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                 | <p>tanıtılması</p> <p>S7. Kırklareli Merkez’de gece kalacak turistler için müzikli/ yemekli sosyal aktiviterin, gösterilerin düzenlenmesi</p> <p>S8. Yiyecek/ içecek işletmelerinin ürünlerinin ve merkezlerinin tanıtılması, paketleme konusunda teşvik verilmesi</p> |
| <b>Amaç 6. Yerel paydaşların turizm gelişiminde ve uygulamasında yer alması</b> | <p>S1. Kırklareli Trakya Turizm Hizmet Platformu’nda yerel paydaşların yer alması</p> <p>S2. Turizmi etkileyen yatırım ve sanayi planlarının açıklık ilkesi gözetilerek ivedilikle internet ortamında paylaşılması</p>                                                 |

## B2. Kırklareli İğneada – Demirköy-Kofçaz

### B2.1. Çekim Kaynakları

#### B2.1.1. Doğal Kaynaklar

- İğneada Kıyı Alanı

İğneada kıyıları 33 km’lik kumulu ile Türkiye’nin önemli kumul alanlarından biridir.

- Longoz Ormanları

İğneada Longoz ormanları Avrupa’nın en büyük yüzölçümüne sahip longozudur. Longoz ormanları ciddi sayıda balık ve kuş çeşidine ev sahipliği yapmaktadır. Beş yüzün üzerinde bitki türü mevcuttur. Bunlardan on bir tanesi doğada yok olmak üzeredir. Üç tanesi de endemiktir. Koruma alanıdır ancak rekreasyon amaçlı ziyaret edenlerin çöplerini bırakması problem yaratmaktadır. Ormanın doğal dengelerini engellemeyecek şekilde ziyaretçilerin gezebileceği parkurların çizilmesi, bu parkurlarda ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri dinlenme noktalarının, beraberlerinde getirdikleri yiyecekleri yiyebilecekleri alanların, yiyecek-içecek noktalarının belirlenmesi ziyaretçilerin ormanları zarar vermeden gezmesini kolaylaştıracaktır. Ayrıca, gezilebilecek parkurlarda ender bitki türleri, balık ve kuş çeşitleri hakkında bilgilendirme panolarının yer alması da ziyaretçilerin gezilerini daha anlamlı kılacaktır.

- Yıldız Dağları ve Su Kaynakları

Yıldız dağları flora ve fauna açısından çok zengindir. Yaban hayvanları ve bitki türleri, derelerdeki kırmızı benekli alabalıkları ile UNESCO Biosfer Alanı olarak ilan edilmiştir. Temiz havası ve biyoçeşitliliği eko-turistleri, doğa yürüyüşçülerini ve sporcuları çekmektedir. Ancak yerleşim yerlerinin yakınlarında doğaya yayılan çöpler kirlilik yaratmakta ve doğal peyzajı bozmaktadır.

- Dupnisa Mağarası

Dupnisa, 16 değişik tür, altmış bine yakın yarası popülasyonu ve kuru ve sulu mağara bölmeleriyle özgün bir mağara sistemidir. Girişinde taş kemer bulunmaktadır. Sıcaklık sulu mağarada 10, kuru mağarada yaz-kış 17 derece civarındadır. Trakya'nın turizme açılmış tek mağarasıdır. Yarasaların üreme döneminde mağaranın büyük bölümü ziyarete kapatılmaktadır. Yer biraz bozuk olsa da orman içerisinde güzel bir yoldan mağaraya varılmaktadır. Çevresinde orman içi piknik alanları da mevcuttur. Yerli ve yabancı ziyaretçileri çekmektedir. Mağara orman ve doğa yürüyüşleri ve çevre köylerde geliştirilebilecek ekoturizm faaliyetleri ile birleştirilerek turizm açısından değerlendirilme potansiyeline sahiptir.

- Limanköy Kıyı Şeridi

Doğal liman özelliğindedir ve balık türleri zengindir. Kıyı turizmi ve ekoturizm potansiyeli yüksektir. Liman Köyü deniz, orman, balık tutma, fotoğraf ve mantar toplama gibi birçok turizm çeşidi açısından çok elverişli bir olup ve gelişmeye başlayan turizm hareketinin bir ürüne dönüştürülmesi potansiyelini içermektedir.

## *B2.1. 2. Kültürel Kaynaklar*

- İğneada Deniz Feneri

Limanköy'de yer alan feneri 1866 yılında Fransızlar yapmış olduğundan halk arasında Fransız Feneri olarak da anılmaktadır. Otomasyonun gelmesi ile üç nesildir aynı aile işlettiği fener kapalı durumdadır.

- Liman Baba Türbesi

İğneada liman bölgesinde bulunan Liman Baba türbesi denizciler arasında hikâyesi olan bir yatır yeridir. Liman Baba'nın İstanbul'un en önemli yatırırlarından Telli Baba'nın yedi kardeşinden biri olduğu söylenmektedir.

- Demirköy Fatih Demir Dökümhanesi

Yöredeki zengin kaynakları nedeni demir döküm merkezinin kurulduğu bu dökümhanede, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethi sırasında kullandığı topların döküldüğü bilinmektedir. Dökümhane'nin bazı mimari kalıntıları halen iyi durumdadır. 2001 yılında başlayan restorasyon çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.

- Kaleler ve Gözetleme Kuleleri

Hamdibey Köyü Tepebaşı Kalesi, Gökyaka Köyü Kılıçtepe Kalesi, Sislioba Kaletape Kalesi, Sivrilir Kalesi gibi Demirköy civarında bir takım kale ve gözetleme kuleleri mevcuttur. Bu kaleler Kırklareli Merkez'de belirtildiği gibi kaleler birlikte değerlendirilerek, haritalandırma çalışma yapıp, levhalandırma ve ziyaretçilerin tuvalet ihtiyaçlarını giderebilecekleri, su alabilecekleri bir alanlar belirlenip doğa yürüyüşleri ve tarih ile ilgilenen ziyaretçiler için turizm ürünü olarak hazırlanabilir. Kalelerin tarihi ve aralarındaki mesafeler, hangi döneme ait oldukları araştırılıp, kaleler ile ilgili hikâyeler geliştirilebilir.

- Hamdibey Köyü

Mübadele öncesi bir Rum köyü olan Hamdi Bey'de Rum evleri bulunmaktadır. Bu evlerden bazılarının duvarlarında Rumca yazılar hala durmaktadır. Kültür turları ve fotoğraf gezileri için uygun olan köye, mübadeleden sonra yerleşen Boşnakların da kendi kültürleri ve yemekleri turizm açısından değerlendirilebilecek kaynaklardır.

- Köyler (Beğendik Köyü, Sislioba Köyü, Armutveren gibi)

Beğendik Köyü, Sislioba Köyü, Hamdi Bey Köyü gibi köylerin birlikte eko-turizm açısından değerlendirme potansiyeli bulunmaktadır. Farklı kültürlerin yaşam biçimi, yemekleri, yöresel ürünleri gibi unsurların bir araya getirilmesi ile bu köylerde eko-turizm gelişmesi sağlanabilir. Beğendik Köyü'nde Trak tarzı orijinal saz damlar, hayvan ahırları (kışlalar) bulunmaktadır. Türkiye'nin en batısında sınıra en yakın yerleşim yeri olması çekim unsuru oluşturmaktadır. Sislioba Köyü'nde Ceneviz Kalesi kalıntısı bulunmaktadır. Orman içinde kurulmuş olan köyde, orman ürünleri ve Sislioba balı üretimi turizmi destekleyici özgün ürünler olarak ortaya çıkmaktadır.

- Yöresel Mutfak ve Ürünler

Hardaliye, yeni doğmuş inek sütünden yapılan kaygana, kortunaç gibi özgün ürünler ile birlikte helvalar, süt ve et ürünleriyle yapılan yöresel yemekler bulunmaktadır. Bu özgün mutfak, eko-turizm ve agroturizm gelişimi açısından önemli bir değer sunmaktadır. Ancak bu yöresel ürünlerin satıldığı pazarlar, dükkânlar ve yöresel yemeklerin sunulduğu yiyecek içecek işletmeleri yeterli sayı ve kalitede değildir.

### *B2.1.3. Etkinlikler*

- Dupnisa Doğa Şenliği

2009 da bir kez yapılmıştır, sürdürülmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

- Demirköy Çilek Festivali

Demirköy Belediyesi tarafından düzenlenen festival, her yıl yapılmaktadır.

### *B2.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım*

- Konaklama Tesisleri

İğneada'da Özel İdare Kampı (750 kişilik), 5 yıldızlı bir otel; moteller, pansiyonlar ve ev pansiyonları mevcuttur. Beğendik ve Limanköy'de ev pansiyonları bulunmaktadır. Ayrıca Limanköy'de Konukevi adında bir köy misafirhanesi ve butik pansiyon vardır. Demirköy ilçe merkezinde konaklama tesisleri yetersizdir.

- Yeme-İçme Tesisleri

İğneada'da balık restoranları bulunmaktadır. İğneada-Demirköy arası Hamdibey çıkışında ve Yenice'de birer adet yöresel et yemeklerinin sunulduğu restoran bulunmaktadır.

Bu tarz mekanlar ile birlikte köy konseptli yöresel lezzetlerin sunulduğu restoranların sayısının artırılması gerekmektedir.

- Ulaşım

İğneada-Demirköy arası karayolu virajlı ancak manzaralıdır. Asfalt yenileme çalışmaları yapılmaktadır. İğneada'da deniz ulaşımının sağlanabileceği bir liman yoktur.

- Kanalizasyon Alt-Yapısı

Halen foseptik sistemi kullanılmakta, arıtma tesisi bulunmamaktadır.

### B2.3. Amaçlar ve Stratejiler

| Amaçlar                                                                                                                                                                                                                        | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. İğneada'da kıyı turizmi yanında İğneada-Demirköy güzergahını kapsayan alanda ekoturizm, agroturizm, spor turizmi gibi alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi, turizm faaliyetlerini dört mevsime yayılması</b> | <p>S1. Alternatif turizm türlerinin gelişmesinde yöre halkına destekler sağlanması; kıyı turizmi-doğa turizmi-ekoturizm-agroturizm çeşitlendirmesini başarıyla yürüten varış nokta örneklerindeki yöneticiler ile iletişim kurulması</p> <p>S2. Ekoturizm, agroturizm, spor turizmi için eğitim ve envanter çalışması yapılması; ekoturizm tur güzergahlarının belirlenmesi</p> <p>S4. Turist gruplarını bilgilendirecek doğa rehberlerinin yetiştirilmesi</p>                                                                                                      |
| <b>Amaç 2. Konaklama ve yiyecek-içecek tesisleri kapasitesinin artırılması</b>                                                                                                                                                 | <p>S1. İğneada-Demirköy güzergahında ev pansiyonculuğunun yaygınlaştırılması ve yerel sivil toplum örgütleriyle birlikte pansiyonculuk eğitimleri düzenlenmesi</p> <p>S2. Yöresel ürün ve yiyecekler sunan küçük yeme-içme tesislerinin (köy mutfağı) desteklenmesi ve bu konuda eğitim yardımı yapılması</p> <p>S3. Özel İdare Kampı'nın bakım onarım çalışmalarının ve yenilenme yatırımlarının tamamlanarak turizme tekrar hizmet verir hale getirilmesi</p> <p>S4. Dereköy'de bulunan Özel İdare'ye ait doğa kampının bakımının yapılarak hizmete sunulması</p> |
| <b>Amaç 3. Turizm çekim kaynaklarının başında gelen doğal çevrenin korunması ve plansız yapılaşmanın ve kirliliğin engellenmesi</b>                                                                                            | <p>S1. İğneada'da balıkçı barınağının, peyzajı görüntüleriyle bozan yapılaşmanın iyileştirilmesi ve çevre düzenlemelerinin yapılması</p> <p>S2. Kıyı alanının taşıma kapasitesine göre koruma ve kontrol önlemleri alınması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                    | <p>S3. Yöre halkının ve gelen misafirlerin çevreye karşı duyarlı olması konusunda bilgilendirilmesi</p> <p>S4. Bölgede çöp toplama hizmetinin verilmesi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p><b>Amaç 4. Yöresel özgün ürünlerin ve turizmin ana çekim kaynaklarının markalaştırılması, ulusal ve uluslararası turizm pazarında tanıtım ve pazarlamalarının yapılması</b></p> | <p>S1. İğneada-Demirköy Turizm Hizmet Platformunda markalaşma ve pazarlama konularında çalışacak bir grubun kurulması</p> <p>S2. Eko-agroturizm gelişmesi sağlayarak yöre halkının gelirlerinin ve tanınırlığının artırılması</p> <p>S3. Pazarlama ve markalaşmada uzmanlaşmış kuruluşlarla sürekli iletişime geçilmesi ve Internet - sosyal medya ortamında İğneada-Demirköy güzergâhının tanıtımının hazırlanması ve pazarlanması</p> |
| <p><b>Amaç 6. Turizm ve doğal yaşam konusunda yörede aktif çalışma yapan STK'ların güçlendirilmesi</b></p>                                                                         | <p>S1. Yerel STK'ların proje yazma ve aktivite yapma kapasitelerinin artırılması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

## B3. Kırklareli – Vize – Kiyıköy

### B3.1. Çekim Kaynakları

#### B.3.1.1. Doğal Kaynaklar

- Coğrafi Konumu

Bulgaristan sınırına ve İstanbul'a yakınlığı Vize ve Kiyıköy'e coğrafi konum açısından ayrıcalık sağlamaktadır. Bu özelliği Kırklareli Çalıştay katılımcıları tarafından turizm gelişimi için olumlu bir yön olarak belirtilmiştir. Mevcut durumda yabancı turist profili Vize için ağırlıklı olarak tur ile gelen Bulgar turistlerden oluşmaktadır. Merkez'de yapılan tarihi sokak düzenlemesinden sonra turist otobüslerinin Vize'yi güzergâhlarına daha sık ekledikleri gözlenmiştir. Vize'ye gelen turistler için konaklama imkânlarının yetersiz olması nedeniyle sadece günübirlik turist gelmektedir. Kiyıköy ise sahili ve balık lokantalarıyla daha farklı bir turist gurubu çekmektedir.

- Vize- Kıyıköy Ormanlık Alanı

Yöre orman arazileri bakımından çok zengindir. Vize'deki ıhlamur ağaçları çok güzel bir görüntü yaratmaktadır ancak şehir kışları hava kirliliğinden etkilenmektedir. Yöre yeşil sebzeler yönünden de zengindir. Vize'ye bağlı Kasatura Tabiatı Koruma Alanı 329 hektar büyüklüğünde başta karaçam olmak üzere birçok ağaç türünün (Macar Meşesi, Sapsız Meşe, vb.) ve canlı türünün (karaca, yaban domuzu) görülebileceği çok özgün bir alandır. Bu alanın içinde gezi güzergahlarının belirlenip altyapı eksikliklerinin giderilmesi bölgede turizm gelişmesini hızlandıracaktır. Gerçekleştirilen Kırklareli Çalıştayında şehrin doğal varlıklarının çeşitliliği ve güzelliği öne çıkmış ve katılımcılar tarafından Bölgenin alternatif turizm türleri açısından geliştirmeye uygun olduğu belirtilmiştir.

- Vize ve Pınarhisar Taş Ocakları

Yörede birçok taşocağı bulunmaktadır. Bu taş ocakları yarattıkları patlama sesi, toz, görüntü kirliliği ve kamyonlar tarafından oluşturulan trafik problemi nedeniyle Bölgede turizmi olumsuz etkilemektedir. Kırklareli'nde yapılan turizm çalıştayında da bu konu bir olumsuzluk olarak yinelenmiştir. Özellikle yük ve insan taşımacılığının aynı yol üzerinde tek şerit olarak yapılması sektörün gelişimi açısından oldukça olumsuz bir etken olarak öne çıkmaktadır.

- Kıyıköy Sahil

Kıyıköy'de Karadeniz'e açılan üç adet doğal kum plajı bulunmaktadır. Plajların manzarası Kıyıköy'ün tepelerinden bakıldığında panoramik ve özgündür. Fakat sahile çok yakın olan çadır sahaları görüntü kirliliği yaratmaktadır. Belediye plajlara tuvalet ve soyunma kabini sağlamıştır. Ancak yer verilmesine rağmen plaj etrafında yiyecek/içecek hizmeti verecek yeterli sayıda girişimci bulunmamaktadır. Ayrıca sahil güvenlik sadece hafta sonlarında bulundurulmaktadır. Mevsimin kısa olması ve Karadeniz'in dalgalı olması nedeniyle plajlar sadece denize girmek için düşünülmemeli yelkencilik ve kite sörf gibi sporlar da düşünülerek mevsim uzatılmalıdır.

- Kıyıköy- Kazan ve Pabuçdere

İki derenin Kıyıköy sahilinden denize açıldığı yerden itibaren etrafı 1. Derece Sit Alanı olarak koruma altına alınmıştır ve bu nedenle yapılaşma ve yazlık konutlar oldukça azdır. Sahile yakın halkın piknik yaptığı genişçe bir alan bulunmaktadır, ancak burada piknikçiler tarafından bırakılan çöpleri Belediye aralıksız toplamak durumunda kalmaktadır. Derelerin denize açıldığı yerler aynı zamanda yeşillik bakımından da zengindir ve özgün dinlenme ve gezi alanları yaratmaktadır. Pabuçdere'nin üzerinde deniz bisikleti ve sandal işletmecisi de bulunmaktadır. Derenin üzerinden sazlık alana kadar girmek mümkündür. Ancak bu alanlar için uzun dönemli plan yapılması ve çevreye zarar vermeden turistlerin de faydalanmasını mümkün kılacak bir şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.

- Kırıkköy Limanı

Liman içinde balıkçı tekneleri barınmaktadır. Kırıkköy, Bulgaristan ve İstanbul deniz yolu arasında bulunmaktadır. Burada küçük çaplı bir yat limanı planlanması durumunda bölge yat turizmini ve buna bağlı daha yüksek harcama potansiyeli olan turistleri yöreye çekebilecektir.

- Kırıkköy Deniz Feneri

Diğer liman kentlerinde olduğu gibi Kırıkköy’de de bir Deniz Feneri bulunmaktadır. Tarihi ile ilgili bilgi bulunamamıştır. Buradan ismini alan turistlerin uğrak yeri olan bir lokanta bulunmaktadır.

- Kırıkköy Flora ve Faunası

Kırıkköy ve Kasatura Koyları çevrelerinde bulunan bitki ve hayvan türleri bakımından çok zengindir. Kırıkköy toprakları tarımsal ilaçlamanın az olması nedeniyle organik tarım yapmaya ve aromaterapi bitkileri yetiştirmeye uygundur. Yöre özel ilgi turistleri için tanıtıldığı zaman daha farklı bir yerli/yabancı turist kitlesini de çekebilecek potansiyele sahiptir.

- Vize Cehennem Şelaleleri

İlçeye bağlı Kızılağaç Köyü’nde bulunan cehennem şelaleleri bölgede bulunan Kerevitdere üzerindedir. Şelale doğa tutkunları, trekking ve eko-turizm için gelen ziyaretçilere yönelik önemli bir doğa harikasıdır.

### *B3.1. 2. Kültürel Kaynaklar*

- Vize- Küçük Ayasofya Kilisesi (Gazi Süleyman Paşa Camii)

Mimar Sinan Mahallesi’nde bulunan kilise 6.yy’da bazilika planı üzerine yapılmıştır, daha sonra geçirdiği çatı değişikliğiyle birlikte karmaşık bir mimari düzen sergilemektedir. Kilise Osmanlı döneminde cami olarak kullanılmış ve içine çeşitli süslemeler yapılmıştır. Halen cami olarak kullanılan bina 2007 yılında özüne uygun olmayan renovasyon geçirmiştir. Kilisenin bulunduğu bölgede yapılacak çevre düzenlemesi ve kilisenin müzeye dönüştürülebilmesiyle sürekli açık hale gelmesi bölgenin turizm açısından gelişmesine olanak sağlayacaktır.

- Vize- Büyük Camii Sokak ve Çevresi Yenilenmesi (Küçük Ayasofya’ya giden yol)

Mimar Sinan Mahallesi’nin önemli bir bölümü 2. derece arkeolojik sit alanıdır. Yapılan proje kapsamında (Trakya Kalkınma Ajansı destekli) tarihi dokuya uygun, doğal ve yerel malzemeler kullanılarak (Vize yakınından çıkan taşlar ile) sokak sağlıklılaştırılması

yapılmıştır. Çalışmaların bir bölümü devam etmektedir. Mahallede Ayasofya Kilisesi, Şerbetdar Hasan Bey Camisi ve Vize Kale'si bulunmaktadır. Ayrıca sokağın iki ucuna hediyelik eşyaların satılabileceği ahşap kulübeler kurulmuştur. Belediye'nin çalışması Tarihi Kentler Birliği'nden 2010 yılında proje ödülüne layık görülmüştür. Sokak kültür turistlerini Vize'ye çekmektedir. Kırklareli Çalıştay'ında katılımcılar tarafından ilçede tarihi eserlere erişimin kolay olması kültür turizminin geliştirilmesi için olumlu bir yön olarak belirtilmiştir. Ancak Vize'de de, diğer yerlerde olduğu gibi farklı dillerde açıklamaların bulunduğu levhalandırma çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Mahalle'nin kültürel ve tarihi dokusuna zarar vermeden bazı evlerde yöresel yemeklerin sunulması ziyaretçilerin bölgede daha uzun kalmasını sağlayacaktır. Artan turist gruplarının ileride yaratacağı yoğunluk ve buna bağlı trafik de göz önüne alınarak düzenleme yapılması gerekecektir.

- Vize-Kalesi

Mimar Sinan Mahallesi'nde bulunan kale şehre tepeden bakmaktadır. Kale'nin içinde bulunan Roma dönemine ait onarım kitabesinin bu dönemde inşa edilmiş olabileceği düşünülmektedir. Kale daha sonra 6.yy'da Bizanslılar tarafından yeniden yapılmıştır. Proje kapsamında kalenin etrafı yürüyüş yolu olarak düzenlenmiştir. Ancak hikâyesi uzun ve ilgi çekici olan kale için farklı dillerde açıklamaların bulunduğu levhalandırma çalışması gerekmektedir.

- Vize-Anfi Tiyatro (Çömlektepe Kazı Alanı)

Trakya'nın tek anfi tiyatrosudur. Kazılara başlanmıştır, fakat sadece anfi tiyatro açığa çıkarılabilmektedir. Civardaki evler boşaltılıp kazıya devam edildiğinde bu alan Vize'yi tam anlamıyla Trakya'nın arkeolojik alanda yıldızı konumuna getirecektir. Alandan çıkan Roma, Bizans ve Osmanlı keramikleri, cam ve metal buluntular, heykel sahne rölyefleri Kırklareli Müzesi'nde sergilenmektedir. Şu anda anfi tiyatro atıl durumdadır. Bu nedenlerle, turizme kazandırılması ve korunması için acil önlemler alınması gerekmektedir.

- Kırıkköy (Salmidesos)-Aya Nikola Manastırı

M.Ö. 6yy. Dönemine ait kaya içine oyulmuş bir manastır örneğidir. Belde merkezine çok yakın olması nedeni ile yöreye gelen ziyaretçilerin çok sık uğradığı bir yerdir. Kapısında belediye tarafından görevlendirilen bir bekçi bulunmaktadır. Harap durumda olan manastırın içi temizlenmeli ve manastır aydınlatılmalıdır. Şu anda bekçinin verdiği lambayla gezmek ve görmek çok zordur. Etrafında başka oluşumlar olup olmadığı araştırılmalıdır.

- Kıyıköy Kalesi ve Surları

Kale ve surlar 6 yy.'da inşa edilmiş, daha sonra Bizanslar tarafından onarılmıştır. Kesme taşlar kullanıldığı için günümüze kadar gelebilmiştir. Surlar Kıyıköy'e girer girmez tarihi bir yerde olduğunu hatırlatır niteliktedir. Kale 1991 yılında onarılmıştır. Surların da onarılması, bilgilendirme ve tanıtım yapılması gereklidir.

- Kıyıköy Eski Evleri

Kıyıköy eski bir balıkçı kasabasıdır. Merkezde toplam kayıtlı 18 Rum evi bulunmaktadır. Belediye sekiz tanesinin onarımı için gerekli girişimlerde bulunmuştur. Bu evlerin onarımıyla beraber Kıyıköy merkezinde gezilecek güzel bir alan yaratılabilir. Böylece gelen turistler sadece sahil kenarını değil merkezi de ziyaret ederek şehre daha çok katkıda bulunabilirler.

### *B3.1.3. Etkinlikler*

- Vize Citta-Slow

Vize, Merkezi İtalya'da olan Citta-Slow (Sakin-Şehir) üyeliğine 2012 Haziran ayı itibariyle kabul edilmiştir. Uluslararası bir organizasyonun parçası olma imkânı yarattığından, geleceğe bakış açısından ve halkın yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmaları içermesi bakımından bu üyelik, ilçeyi bölge içerisinde farklılaştırmaktadır. Bu üyelik kapsamında belediyede çevre düzenlemesi, kentsel çöp atıkları, evsel atıklar, kanalizasyon, yenilebilir enerji, tabela düzenlenmeleri, elektromanyetik kirlilik ve gürültü kirliliği alanlarında çalışmalar yürütülmektedir. Sadece örnek bir Citta-Slow kenti görmek için dahi Vize'ye turistler gelecektir. Vize'nin bu özelliği Kırklareli Çalıştayı'nda da öne çıkmıştır. Ancak çevrede bulunan taş ocakları ilçenin bu özelliği önünde engel teşkil etmektedir. Citta-Slow yaşam tarzını anlamak ve gelen turistlerin beklentisini karşılamak için farklı sosyal aktivitelerin de planlanması ve yöre halkının bu alanda bilgilendirilmesi ve eğitilmesi gerekmektedir.

- Vize Antik Köyü Canlandırma Projesi

Trakya Kalkınma Ajansı'ndan alınan destek ile Vize'nin Karaköcek Tepesi'nde yapılmak üzere bir proje hazırlanmıştır. Bu proje kapsamında 55 yatak kapasiteli Trak evleri, restoran, sanat atölyesi ve yerel ürünlerin satılabileceği bir alan bulunmaktadır. Proje tamamlandıktan sonra ziyaretçilerin daha uzun süre kalabileceği ve Vize kültürünü tecrübe edebilecekleri bir alan olacaktır. Bu alanda proje, büyük bir eksikliği tamamlayacaktır.

- Vize Tarih ve Kültür Festivali

Festival, yedi yıldır yaz aylarında Belediye tarafından düzenlenmektedir. Festival süresince konserler, sergiler, yemek yarışmaları, defileler, astronomi ile ilgili sunumlar ve Vize'nin kültürel değerlerini içeren sunumlar yer almaktadır. Bu etkinlik diğer yerel festivallere göre kültürel açıdan daha zengindir. Dolayısıyla yerel halkın yaşam kalitesini artırmasının yanında, Vize'den göç etmiş kişileri ve diğer ilgili turistleri de bölgeye çekmektedir. Etkinlik ile ilgili en önemli engel konaklama kapasitesindeki yetersizliktir.

### ***B3.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım***

- Vize Turist Bilgilendirme Merkezi

Kültür turizmi merkezi olma yolunda çok önemli adımlar atmış olan Vize'de bir turist ofisi bulunmamaktadır. Bilgilendirme halen Belediye tarafından yürütülmektedir. Turist bilgilendirme merkezinin kurulması, gelen ve gelecek turist profili düşünülerek turist rehberlerinin bulundurulması; kitapçıkların, broşürlerinin bu merkezden sağlanması gerekmektedir.

- Konaklama-Vize

Kırkireli'nin genelinde konaklama ile ilgili sıkıntılar vardır. Vize'de konaklama kapasitesi ve tesis sayısı çok kısıtlıdır. İlçeye gelen turistler gecelemeden ve şehre maddi hiçbir katkı sağlamadan gitmektedirler. K rkireli  alıştay 'nda katılımcılar tarafından bu durum turizm gelişimine engel olarak gösterilmiştir. Özellikle ilçenin dokusuna uygun k    fakat kaliteli otellerin teşvik edilmesi gerekmektedir.

- Konaklama-Kıyıköy

Kıyıköy'de pansiyonlar ve k    moteller vardır. Ancak servis kaliteleri yeterli değildir. Hepsinin beraber düzenlenmesi ve iyi örnekler gösterilerek kalite standartlarının sağlanması gerekmektedir. Bununla beraber Kıyıköy'de hizmet kalitesiyle örnek olabilecek bir otel bulunmaktadır. Bu işletmenin ve buna benzer işletmelerin desteklenmesi doğru girişimciliğin özendirilmesi bakımından önemlidir.

- Yiyecek- ecek işletmeleri-Vize

Citta-Slow  yesi olarak Vize'nin yerel yemeklerin gelişmesine önem verilmesi gerekmektedir. Ancak ilçe merkezinde bu yemeklerin tadılabileceği bir restoran yoktur. İlçede Slow-Food restoranların açılması şehrin Citta-Slow kimliğine katkıda bulunacaktır.

- Yiyecek-İçecek İşletmeleri-Kıyıköy

Kıyıköy’de genel olarak restoranlar balık menüsü sunmaktadır. Karadeniz’den gelen kalkan başta olmak üzere çok çeşitli balıkları tatmak mümkündür. Bazı restoranlar manzaraları ile de öne çıkmaktadır. Ancak turiste bakış açısı, hizmet kalitesi ve fiyatlandırma politikası yönünden eksikler bulunmaktadır. Kıyıköy’ün turizm varış noktası haline getirilmesi açısından Bölgedeki girişimcilerin eğitilmesi gerekmektedir.

- Eğitim-Vize

Kırklareli Üniversitesi’ne bağlı 3000 öğrenci kapasiteli ve bünyesinde Turizm Okulu da bulunan Meslek Yüksek Okulu inşaatına başlanmıştır. Bu gelişme yöreyi sosyal ve ekonomik yönden geliştirecektir.

- Yiyecek-İçecek Üreticileri ve Satış Noktaları

Vize İlçesi ve civarı sunabileceği ürünler bakımından çok zengindir (peynir, ıhlamur, manda yoğurdu, yeşil sebzeler, kuru gıdalar). Ancak bu ürünlerin çoğu paketlenme, sunum ve tanıtım eksikliklerinden dolayı ilçe dışında çok tanınmamakta ve satılmamaktadır.

- Hediyeelik Eşya

Vize hediyeelik eşya alanında başlangıç aşamasındadır. Belediye bu konuda girişim başlatmıştır. Ancak Kıyıköy bu konuda çok daha gelişmiş olup özellikle yaz mevsiminde gelen turistlere yönelik ürünler satışa sunmaktadır.

- Ulaşım

İstanbul’dan Çerkezköy’e kadar olan ulaşım otoban üzerinden ulaşım bulunmaktadır. Ancak otoban çıkışından sonra yolun tek şeritli olması ve yük kamyonlarının aynı güzergahı kullanması sıkıntı oluşturmaktadır.

- Belediye Hizmetleri-Kıyıköy

Kıyıköy’ün kış nüfusu 2,200, yaz nüfusu ise 20 binin üzerine çıkmaktadır. Belediye kısıtlı hizmet bütçesi ile yaz aylarında artan nüfusa sahil hizmetleri ve altyapı hizmetleri sunmaktadır. Trakya Kalkınma Ajansı destekli bir kum temizleme aracı sağlanmıştır. Bu tip desteklerin sürdürülmesi gerekmektedir.

### B3.3. Amaçlar ve Stratejiler

| Amaçlar                                                                                          | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Vize ve Kiyıköy'e gelen yerli ve yabancı ziyaretçi sayısının artırılması</b>          | <p>S1. Vize'yi bireysel ziyaret edecek turistlerin hizmet gereksinimlerinin karşılanması ve desteklenmesi</p> <p>S2. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin yerli/yabancı turistlere Vize kültür turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S3. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin yerli/yabancı turistlere Kiyıköy doğa ve/veya ekoturlar satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S4. Bulgaristan-Türkiye arasında açılacak bir deniz hudut kapısı ile Karadeniz Bölgesi'nden yat turizminin Belde'ye çekilmesi</p> |
| <b>Amaç 2. Vize'de ziyaretçilerin geceleme sinin sağlanması</b>                                  | <p>S1 Vize'de küçük ancak kaliteli otel açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S2 İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin Vize konaklamalı turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S3 Vize'de kalacak turistler için akşam saatlerini değerlendirebilecekleri sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi (Örnek, konserler, tiyatro gösterileri)</p>                                                                                                                                                                                           |
| <b>Amaç 3. Vize'nin bir kültürel varış noktası olarak konumlandırılması ve markalaştırılması</b> | <p>S1. Vize'nin Citta-Slow ve Tarihi Kentler Birliği üyesi olarak tanıtılması</p> <p>S2. Vize için kısa ve uzun vadeli turizm geliştirme planı hazırlanması ve buna dayalı olarak Vize'nin markalaşma çalışmalarının başlatılması, basılı ve elektronik materyalin ve tanıtım planının hazırlanması</p> <p>S3. Vize'de antik alan kazılarının başlatılması ve turizme uygun olarak düzenlenmesi</p>                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                        | <p>S4. Vize’de Kent Müzesi kurulmasının teşvik edilmesi</p> <p>S5. Kıyıköy’de Aya Nikola Manastırı’nın restore edilip, çevre düzenleme çalışmaları ile turizme kazandırılması</p> <p>S6. Vize ve Kıyıköy’de bulunan kültürel öğelerin görsel ve yazılı bilgilendirme levhaları ile öne çıkartılması</p> <p>S7. Vize ve Kıyıköy’de Turist Bilgilendirme Merkezleri kurulması</p>                                                                                                                 |
| <p><b>Amaç 4. Vize’de ve Kıyıköy’de turizm hizmet kalitesinin arttırılması</b></p>                                     | <p>S1. Kıyıköy konaklama sektöründe kalite yükseltmeye yönelik çalışmaların başlatılması (sertifikasyon, eğitim, teşvik, vs.)</p> <p>S2. Vize’de yerel yemeklerin sunulabileceği restoranların açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S3. Kıyıköy balık lokantalarında hizmet kalitesi yükseltmeye yönelik çalışmaların başlatılması</p> <p>S4. Belediyelerin çevre temizliği ve atık bertarafı konularındaki kapasitelerinin arttırılması (sahil temizleme, çöp toplama ve atık kontrolü gibi)</p> |
| <p><b>Amaç 5. Ziyaretçilerin Vize ve Kıyıköy’deki turizm deneyimlerini zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi</b></p> | <p>S1. Vize ve Kıyıköy ormanlık alanlarında trekking yollarının belirlenmesi, doğa içinde belirli alanlarda çadır turizminin teşvik edilmesi, yörenin ekoturizm için değerlendirilmesi</p> <p>S2. Kıyıköy’de deniz sporlarının geliştirilmesi (kite-surfing ve yelkencilik)</p> <p>S3. Kıyıköy’de aromaterapi üzerinde çalışmaların başlatılması, bu bitkilerin yetiştirilmesinin ve ticari kullanılmasının bir turizm ürünü olarak sunulması</p>                                               |

|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Amaç 6. Yerel paydaşların turizm gelişiminde ve uygulamasında yer alması</b></p> | <p>S1. Vize ve Kiyıköy’de yerel halka yönelik turizm konusunda farkındalık oluşturulması.</p> <p>S2. Turizm Hizmet Platformu ile iki belediyenin ileriye dönük planlama, geliştirme ve uygulama konusunda ortak çalışması</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## C. Tekirdağ İli

### C1. Tekirdağ Merkez

#### C1.1. Çekim Kaynakları

##### C1.1.1. Doğal Kaynaklar

- Coğrafi Konumu

İstanbul-Gelibolu-Çanakkale yolu üzerinde bulunması coğrafi konum açısından bir avantaj sunmaktadır. Ayrıca, kent İstanbul’dan Yunanistan’a dönen turistlerin de yolu üzerindedir. Mevcut durumda, yerli ve yabancı turistler, tur otobüsleri Tekirdağ’ı mola yeri olarak kullanmaktadır. Turistler mola sırasında sadece yiyecek, içecek hizmetlerinden faydalanmaktadır. Ancak, turistlerin şehirde daha çok vakit geçirmesine, alışveriş etmesine veya konaklamasına yönelik kaliteli hizmet veren işletmelerin sayısı yetersizdir.

- Sahil Şeridi

Sahil şeridi, yerel halk ve ziyaretçiler için kentin en önemli rekreasyon alanıdır. Bu alanda yerel halka ve turistlere yönelik hizmet veren lokantalar ve kafeler bulunmakla birlikte hizmetler çeşitlilik ve kalite açısından yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, sahil şeridi yürüyüş ve bisiklet gibi farklı sportif faaliyetlere uygun alanlar ile birlikte parklar, oyun bahçeleri, dinlenme ve manzara seyir alanları içermektedir. Ancak bu alanların halkın ve ziyaretçilerin kullanımını arttıracak ve şehirde daha çok vakit geçirmelerini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gereklidir.

### *C1.1.2. Kültürel Kaynaklar*

- Rakoczi Müzesi

Macar bağımsızlık hareketinin önemli ismi Prens Ferenc II Rakoczi'nin 1720-1735 yılları arasında sürgünde yaşadığı ev, müze olarak kullanılmaktadır. Macar Hükümeti'nden destek gören müze, 1931 yılında evin yıkılıp aslına uygun olarak tekrar yapılması ile bir kültürel kaynak haline gelmiştir. Müze, sergileme ve bilgilendirme açısından çok iyi bir örnek oluşturmaktadır. Müze Macarlar için önemli bir ziyaret yeri olup, yılda 1000-1500 arası Macar turist müzeyi ziyaret etmektedir.

- Ertuğrul Mahallesi Eski Yerleşim Alanı

Geleneksel mimari örneklerini içeren eski evleri barındıran mahallede ona yakın eski ev Tekirdağ İl Özel İdaresi tarafından satın alınmış olup restorasyon çalışmaları sürmektedir. Kültür tahribatının ve çarpık yapılaşmanın fazla olmasına rağmen şehrin geçmişindeki çok kültürlü yapının ve geleneksel mimarinin görülebileceği önemli bir mahalle dokusu örneği barındırması açısından önemlidir.

- Namık Kemal Evi

Namık Kemal'in anısına yapılmış küçük bir etnografya müzesidir. Ev, Namık Kemal'in Tekirdağ'da 1840 yılında doğmuş olduğu evin yakınlarında 1993 yılında Tekirdağ Namık Kemal Derneği tarafından yapılmıştır. Koleksiyonu yerel halkın bağışladığı eşyalardan oluşan müze, mekânın büyüklüğüne göre çok fazla sayıda parça içermekte, bu nedenle bilgilendirme sergileme açısından yetersiz kalmaktadır. Sergilenen eşyaların büyük bir bölümünün Namık Kemal ile ilişkisi bulunmamaktadır. Namık Kemal'in hayatına ve eserlerine ilişkin bilgilendirmenin daha düzenli biçimde yapılması, müzeyi kültür turizmi açısından daha cazip bir konuma getirebilecektir.

- Tekirdağ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi

Çok zengin bir koleksiyona sahip olan müzede Helenistik, Roma ve Bizans dönemine ait arkeolojik eserler ile Tekirdağ ve çevresine özel folklorik eserler ile birlikte eski Tekirdağ evine dair eserler sergilenmektedir. Müze binası olarak cumhuriyetin ilk yıllarında vali konağı tahsis edilmiş olan bina kullanılmaktadır. Bina, müze amaçlı olarak yapılmış bir bina olmadığından dolayı zengin koleksiyonun sergilenmesine imkân vermemekte; birçok eser arşivde saklanmak zorunda kalmaktadır. Ziyaret edenlerin bilgilendirme amaçlı kullanabileceği müze planı bulunmamaktadır. Ayrıca müze engelli bireylerin ziyaretine verecek fiziki şartları taşıyamamaktadır. Eserlerin kronolojik ve tematik usullere uygun olarak sergilemesi açısından müzenin daha uygun bir binaya taşınması kültür turizminin gelişimi için önem taşımaktadır.

### *C1.1.3. Etkinlikler*

- Kiraz Festivali

“Kiraz cümbüşü” olarak 1961 yılında başlayan festival her yıl haziran ayının ikinci haftasında yapılmaktadır. Halk konserleri, sergiler, halk oyunları gösterileri, sportif ve sanatsal etkinlikler, kiraz yarışmaları, festival güzellik yarışmaları, piknikler gibi faaliyetler içeren hafta boyunca, şehirde turizm açısından bir canlanma gözlenmektedir. Tekirdağ’ın çevre ilçelerinden ve Trakya’dan gelen birçok kişi etkinliklere katılmaktadır. Ancak, etkinlikler festivalden çok panayır niteliğindedir.

### *C1.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım*

- Konaklama Tesisleri

Gelen turistlerin çoğunun geçiş yolları üzerinde Tekirdağ’a sadece mola amaçlı uğramaları nedeni ile konaklama tesislerine yeterince yatırım yapılmamıştır. Sonuçta, konaklama tesislerinin kapasitesi ve kalitesi yetersiz kalmaktadır. Tekirdağ’da butik otel ve 3- ve 4-yıldızlı otel kategorilerinde konaklama tesislerine ihtiyaç duyulmaktadır.

- Yiyecek-İçecek İşletmeleri

Tekirdağ köftesi bilinen bir marka haline gelmiştir. Özellikle, geçiş yapmakta olan turistler Tekirdağ köftesi yemek amacı ile şehirde mola vermektedirler. Ancak köfte dışında yöresel yemekler çok bilinmemektedir. Yöre, tarımsal ve hayvansal gıda ürünleri açısından zengin olmasına rağmen yöresel yemekler sunan restoran ve lokantalar sayı ve kalite açısından yetersizdir. Şarap ve rakısı ile ünlü olan Tekirdağ’da farklı yerel markaların yöresel yemekler eşliğinde sunulduğu restoran ve lokantalar bulunmamaktadır. Yiyecek içecek hizmetlerinin çeşitlenmesi turizmin gelişmesi açısından önemli görülmektedir.

- Yöresel Ürünlerin Satış Noktaları

Tekirdağ köftesi ve Tekirdağ rakısı gibi bölgeye özgün markalaşmış ürünlerin mevcut olması yöresel ürün satış noktalarının önemini arttırmaktadır. Bu ürünlerin yanı sıra, bölge tarımsal ve hayvansal gıda ürünleri açısından çok zengin olup bu ürünler yeteri kadar bilinmemektedir. Yöresel ürünlerin profesyonel paketleme, sunum ve tanıtım ile satıldığı mağazaların teşvik edilmesi gerekli görülmektedir.

- Turist Bilgilendirme Noktaları

Tekirdağ sahil şeridinde hizmet vermekte olan küçük bir turizm ofisi bulunmaktadır. Mevcut durumda, bilgilendirme hizmeti hem mesai saatleri açısından hem de verilen hizmetler açısından yeterli düzeyde görülmemektedir. Tanıtım materyalinin

çeşitlendirilmesi ve bilgilerinin basılı broşür ve kitapçıklar yanı sıra elektronik ortamda da sunulması bilgilendirme hizmetlerinin iyileştirilmesi açısından gerekli görülmektedir. Ayrıca, hazırlanan bilgilendirme materyalinin Bulgarca, Yunanca, Macarca gibi ziyaretçi gönderen ülkelerin dillerinde de hazırlanması ve bu dilleri konuşan personelin turizm ofisinde görevlendirilmesi bilgilendirme hizmetlerinin kalitesinin arttırılmasına yardımcı olacaktır.

- Ulaşım

Avrupa'yı İstanbul'a bağlayan otoban üzerinde olması nedeni ile şehre kara yoluyla ulaşım çok kolay sağlanmaktadır. Ayrıca, uluslararası Çorlu Hava Limanı'ndan hava yolu ile Tekirdağ Limanı'ndan da deniz yolu ile şehre ulaşılabilir.

### C1.3. Hedefler ve Stratejiler

| Amaçlar                                                                                  | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Tekirdağ'a gelen yerli ve yabancı ziyaretçi sayısının arttırılması</b>        | <p>S1. İstanbul'a kültür turizmi amaçlı gelen yabancı turistlerin Trakya gezi programlarına Tekirdağ'ın kültür turizmi ve yeme-içme amaçlı eklenmesi</p> <p>S2. Macar pazarına yönelik tur paketlerinin oluşturulması ve tanıtılması</p> <p>S3. Bulgar ve Yunan pazarına yönelik tur paketleri oluşturulması ve tanıtılması</p> <p>S4. Yeme-içme turizmine yönelik tur paketlerinin oluşturulması</p> <p>S5. Tekirdağ'ın yazılı ve görsel medyada tanıtımının yapılması</p> |
| <b>Amaç 2. Tekirdağ'dan geçiş yapan ziyaretçilerin geceleme oranlarının arttırılması</b> | <p>S1. Tekirdağ'da farklı kategorilerde otel açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S2. Tarihi evlerin onarılarak butik otel olarak turizme kazandırılması</p> <p>S3. İlde yeme-içme hizmetlerinin çeşit ve kalitesinin arttırılması</p>                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                  | S4. Tekirdağ turizm cazibe noktalarının geliştirilmesi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Amaç 3. Tekirdağ'ın bir yeme-içme ve kültürel varış noktası olarak konumlandırılması ve markalaştırılması</b> | <p>S1. Tekirdağ'da bir turizm platformu oluşturulması ve tanıtım ve bilgilendirme ofisi kurulması</p> <p>S2. Tekirdağ'ın tarihi ve kültürel mirasına ait yapılan çalışmaların derlenmesi ve turizm envanteri hazırlanması</p> <p>S3. Tekirdağ'ın yöresel yemeklerinin derlenmesi ve ticari olarak sunumunun yapılabilmesine yönelik eğitimlerin yapılması</p> <p>S4. Sahil şeridinin ziyaretçilerin daha çok ve kaliteli vakit geçirebileceği şekilde düzenlenmesi</p> <p>S5. Ertuğrul mahallesinin ve özellikle Macar sokağının kültür turizmi ürünü olarak ele alınması ve geliştirilmesi</p> <p>S6. Namık Kemal Evi'ne resmi bir statü kazandırılması ve daha profesyonel yönetilmesi</p> <p>S7. Kültür turizmine yönelik olarak kent içi yürüyüş rotalarının çıkarılması</p> <p>S8. Tekirdağ Arkeoloji ve Etnografya Müzesinin çağdaş müzecilik anlayışı ile ele alınması, müzecilik açısından daha uygun bir binaya taşınması ve çevredeki önemli arkeolojik alanlar ile birlikte turizm ürünü olarak geliştirilmesi</p> <p>S9. Farklı mutfak çeşitlerine yönelik bilgilendirme dokümanlarının hazırlanması ve tanıtılması</p> <p>S10. Yüzüncü Yıl Mahallesinde mülkiyeti Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olan bina ve alanın 19. Fırka rekreasyon alanı olarak düzenlenerek Tekirdağ Çanakkale Şehitler</p> |

|                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                        | Anıtı ile birlikte bir turizm varış noktası olarak ön plana çıkartılması                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Amaç 4. Tekirdağ'da turizm hizmet kalitesinin arttırılması</b>                                      | <p>S1. Konaklama sektöründe hizmet kalitesinin arttırılmasına yönelik çalışmaların başlatılması (sertifikasyon, eğitim, teşvik, vs.)</p> <p>S2. Sahil şeridi ve kent merkezinde çevre düzenlemesi yapılması</p> <p>S3. Yiyecek-içecek işletmelerinde hizmet kalitesi ve hijyen koşullarının sağlanmasına yönelik eğitim ve sertifikasyon çalışmalarının yapılması</p>                                                                                                                                                                                                |
| <b>Amaç 5. Ziyaretçilerinin Tekirdağ'da turizm deneyiminin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi</b> | <p>S1. Yöresel ürün pazar ve satış noktalarının belirlenmesi ve kurulmasının teşvik edilmesi</p> <p>S2. Markalaşmış Tekirdağ rakısı ve Tekirdağ şaraplarının özel olarak yöresel ürün ve yemeklerle birlikte sunulabileceği yiyecek-içecek işletmelerinin teşviki</p> <p>S3. Gelenekselleşmiş olan Kiraz Festivali'nin etkinlik yönetimi açısından yeniden ele alınması</p> <p>S4. Yemek Sanatları Merkezine bağlı bir birim kurulması ve yıl boyu eğitimler sunması</p> <p>S5. Tekirdağ turizminin Şarköy ve Marmara Ereğlisi ile bir bütün halinde planlanması</p> |
| <b>Amaç 6. Yerel paydaşların Tekirdağ'da turizm planlanması ve uygulanması sürecine katılımı</b>       | <p>S1. Yerel halka turizm anlayışı ve kültürel mirası farkındalığı eğitimleri verilmesi</p> <p>S2. Kurulacak turizm platformuna paydaşların aktif katılımını sağlayacak kurumsal yapılaşmanın sağlanması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

## C2. Tekirdağ Marmara Ereğlisi

### C2.1. Çekim Kaynakları

#### C2.1.1. Doğal Kaynaklar

- Coğrafi Konumu

İstanbul, Gelibolu ve Çanakkale'ye geçiş yolu üzerinde olması Marmara Ereğlisi'ne ulaşım açısından bir avantaj sunmaktadır. Ayrıca, kent İstanbul İpsala yolu üzerindedir. Marmara Ereğlisi, önemli bir antik kenti barındırması nedeni ile geçiş yolu üzerinde turist çeken bir belde olarak öne çıkmaktadır. Ancak tanıtım, restorasyon, bilgilendirme, levhalandırma ve rehberlik hizmetleri açısından yetersiz kaldığından, potansiyelini gerçekleştirememektedir.

- Sahil Şeridi

Marmara Ereğlisi'nin uzun bir sahil şeridi, doğal plaj niteliğinde kumsalı ve sahil yükseltileri mevcuttur. Ancak, sahilde Tekirdağ'a kadar yazlık evler bulunmakta ve çarpık yapılaşma görülmektedir. Sahil şeridinde ayrıca kamp alanları bulunmaktadır. Plajlar, çoğunlukla yazlıkçılara, İstanbul ve Tekirdağ'dan gelen turistlere hitap etmektedir. Sahil şeridi sörf gibi çeşitli su sporları açısından da uygundur.

- Balıkçı Barınağı

Marmara Ereğlisi merkezinin bir kenarında balıkçıların yer aldığı güzel, küçük bir limanı bulunmaktadır. Limanda balık lokantaları da yer almaktadır. Balık çeşitleri bol olmakla birlikte, balık lokantaları fiyat açısından İstanbul'dan farklı değildir. Ayrıca, yöresel meze ve yemekler bulunmamaktadır.

- Balık Çeşitleri

Marmara Ereğlisi'nde temel geçim kaynağı tarım ve balıkçılık olup, sahilleri balık çeşidi ve deniz mahsulleri açısından zengindir.

#### C2.1. 2. Kültürel Kaynaklar

- Antik Perinthos Kenti

Marmara Ereğlisi açık hava müzesi görünümündedir. İlçede birçok Yunan, Roma ve Bizans eseri bulunmaktadır. Yer yer antik kenti çevreleyen surlara ait kalıntılara rastlanmaktadır. Yapılan arkeolojik kazılarda tabanı mozaik döşeli büyük bir bazilika bulunmuştur. Kazılarda bulunan çeşitli dönemlere ait eserler İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde ve Tekirdağ Müzesi'nde sergilenmektedir. Bu antik kentin ortaya çıkarılmasına yönelik olarak gerekli kazı çalışmalarının yapılması aciliyet göstermektedir.

Antik kent üzerinde mevcut durumda yapılaşma bulunmaktadır. Antik kentin sınırları tespit edilerek bu bölgenin yapılaşmadan arındırılması gerekmektedir. Antik kentin açığa çıkması ile birlikte ilçe önemli bir arkeolojik turizm varış noktası haline gelecektir.

- Açık hava Müzesi

Çeşitli arkeolojik kazılarda ortaya çıkartılan eserlerin sergilenmesi için belediye parkı düzenlenerek açık hava müzesi haline getirilmiştir. Ancak kazılardan çıkan bu eserler gelişigüzel bir şekilde dizilmiş olup herhangi bir düzen ve bilgilendirme bulunmamaktadır. Ayrıca, açık hava müzesinin içerisinde bakımsız bir çocuk parkı da yer almakta ve müze alanını arabalar için park yeri olarak kullanmaktadır. Sergilenmekte olan lahitlerin içerisine pet şişeler ve çöpler atılmıştır durumdadır. Açık hava müzesinde çevre düzenlemesi gerekli görülmektedir.

- Kaya Mezarları

Marmara Ereğlisi'nin yar niteliğindeki sahil şeridinde kaya mezarları bulunmaktadır. Bu mezarlar hakkında hiçbir şekilde yönlendirme ve bilgilendirme levhaları mevcut değildir. Bu mezarlara çıkan patıkaya, toprak ve düzgün olmayan bir sahil yolundan ulaşılmaktadır.

- Tarihi Fener

Roma döneminden beri deniz feneri olan yerde bugün de bir deniz feneri bulunmaktadır. Marmara Denizi'ne hakim bir noktada olan bu fener ve çevresi manzara açısından önemli bir çekim kaynağı olabilecek niteliktedir.

### *C2.1.3. Etkinlikler*

- Karpuz Festivali

Marmara Ereğlisi'nin tanıtımı amacıyla her yıl Karpuz Festivali düzenlenmektedir.

## ***C2.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım***

- Konaklama

İlçede üç otel ve çok sayıda pansiyon bulunmaktadır. Ayrıca sahil şeridinde tatil siteleri ve kamp alanları bulunmaktadır. Mevcut kapasitesinin yöreyi kültür turizmi amaçlı gezmeye gelecek turistlerin konaklamasına yönelik hizmet kalitesi açısından ele alınması gerekli görülmektedir. Yeni yatırımlar yerine tatil sitelerindeki atıl kapasitenin değerlendirilmesi ve kamp alanlarının yeniden düzenlenmesi ile yaratılacak kapasitenin

deniz sporları ve kıyı turizmi açısından gelen turistlerin kullanımına sunulması uygun görülmektedir.

İlçede sahil şeridinde ikinci konut yapımının durdurulması gerekmektedir. Sahil şeridi mevcut hali ile ele alınıp çevre düzeni yapılarak turizme kazandırılmalıdır.

- Yiyecek-İçecek

İlçede sahil kesminde balık lokantaları bulunmakta olup ilçedeki bu restoranlara gelen daimi misafirler bulunmaktadır.

- Bilgilendirme - Tanıtım

İlçede çok önemli bir antik kent ve çeşitli dönemlere ait önemli kalıntılar olmasına rağmen ziyaretçileri bilgilendirebilecek, yönlendirebilecek bir turizm ofisi bulunmamaktadır. Ayrıca, basılı materyal ve elektronik ortamda tanıtım açısından da ilçe zayıftır. Adeta açık hava müzesi durumunda olan ilçede ziyaret edilebilecek önemli alanlar ile ilgili yönlendirme ve bilgilendirme yapabilecek levhalandırma sistemi, bulunmamaktadır.

- Ulaşım

İstanbul Tekirdağ otoyolu üzerinde olduğundan Marmara Ereğlisi'ne karayolu ile ulaşım çok kolaydır.

### *C2.3. Amaçlar ve Stratejiler*

| Amaçlar                                                                                                   | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Ziyaretçilerin Marmara Ereğlisi turizm deneyiminin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi</b> | <p>S1. Devam etmekte olan arkeolojik çalışmalar desteklenerek Perinthos antik kentine ait önemli eserlerin gün ışığına çıkarılması ve kültür turizmi ürünü haline getirilmesi</p> <p>S2. İlçe içerisindeki kalıntıların yönlendirme ve bilgilendirme levha çalışmalarının yapılması</p> <p>S3. Açık hava Müzesi'nin müzecilik anlayışı ile düzenlenmesi, bilgilendirme levhalarının oluşturulması</p> <p>S4. Antik kent ile ilgili broşür ve tanıtım materyallerinin hazırlanması</p> |

|                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                            | S5. Marmara Ereğlisi'nde tanıtım ve bilgilendirme ofisinin kurulması                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Amaç 2. Marmara Ereğlisi'nde mevcut konaklama kapasitesinin kullanımının ve kalitesinin artırılması</b> | <p>S1. İlçedeki mevcut otel ve pansiyonların hizmet kalitesinin artırılması veya butik otel olarak turizme kazandırılması</p> <p>S2. Sahil şeridindeki tatil sitelerindeki atıl kapasitenin geliştirilecek bir yönetim modeli çerçevesinde organize edilerek turizme kazandırılması</p> <p>S3. Kamp alanları düzenlenmesi ve altyapı eksiliklerinin giderilmesi</p>                                                                   |
| <b>Amaç 3. Marmara Ereğlisi'nin balıkçı lokantaları varış noktası olarak konumlandırılması</b>             | <p>S1. Balık lokantalarında ürün çeşitlendirilmesine ve yerel mezelerin sunulmasına yönelik çalışmaların yapılması</p> <p>S2. Farklı balık türlerine ve avlanma-yenme zamanlarına ait bilgilendirme ve tanıtım materyallerinin oluşturulması</p> <p>S3. Balık lokantalarında hizmet kalitesini arttırmaya yönelik eğitim ve sertifikasyon çalışmalarının yapılması</p> <p>S4. Yeni balık lokantaların açılmasının teşvik edilmesi</p> |
| <b>Amaç 4. Marmara Ereğlisi'nin kıyı turizmi varış noktası olarak konumlandırılması</b>                    | <p>S1. Deniz sporları ve kıyı turizmine yönelik hizmet veren işletmelerin teşvik edilmesi</p> <p>S2. Sahil sitelerindeki atıl kapasitenin bir yönetim modeli ile turizme kazandırılması</p> <p>S3. Kamp alanlarının düzenlenmesi ve altyapı hizmetlerinin iyileştirilmesi</p> <p>S4. Varolan batıklar da kullanılarak su altı müzesi oluşturulması</p>                                                                                |

|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Amaç 5. Marmara Ereğlisi'ne gelen yerli yabancı ziyaretçi sayısının artırılması</b></p>                | <p>S1. Perinthos Antik Kentin sınırlarının tespit edilerek bu alan içindeki yapılaşmanın temizlenmesi ve antik kentin ortaya çıkartılması</p> <p>S2. Marmara Ereğlisi'nin bir kültür turizm ürünü olarak geliştirilmesi ve özel ilgi gruplarına sunulması</p> <p>S3. Okullarda çeşitli seviyelerdeki öğrenci gruplarına yönelik antik şehir teması ile tanıtımının yapılması ve okul ziyaretlerinin planlanması</p> |
| <p><b>Amaç 6. Marmara Ereğlisi'nde halkın turizm planlamasına ve uygulamasına katılımının sağlanması</b></p> | <p>S1. Antik kent üzerinde gelişmiş olan ilçedeki yerel halka yörenin turizm ürünü ile ilgili farkındalık eğitimlerinin verilmesi</p> <p>S2. Ev pansiyonculuğunun, lokantacılığın eğitimlerinin verilmesi ve teşvik edilmesi</p> <p>S3. Antik kentin açığa çıkarılması sırasında oluşabilecek problemlerin çözümünde karar mekanizmasına yerel halkın dâhil edilmesi</p>                                            |

### C3. Şarköy Bölgesi

#### C3.1. Çekim Kaynakları

##### C3.1.1. Doğal Kaynaklar

- Manzara

Bölgede bir çok yer eşsiz manzaraya sahiptir; bir tarafta denize uzanan üzüm bağları ve zeytinliklerden oluşan bitki örtüsü, diğer tarafta da Ganos dağları yöreye doyumsuz bir güzellik sağlamaktadır. Bir çok noktadan hiç bir engel olmadan deniz görülebilmektedir. Mevcut durumda özellikle sahil şeridinde yazlık ev sayısında kontrolsüz bir artış görülmektedir. Şarköy'ün görsel özelliğinin korunması yapılaşmanın sınırlandırılmasına bağlıdır.

- Sahil Şeridi (Şarköy, Mürefte, Hoşköy, Gaziköy)

Dünyanın en uzun onikinci kumsalına sahip olan, rüzgâr sörfü yapılan, temizliği nedeniyle Mavi Bayrak kazanmış olan Şarköy plajı, kıyı turizmi ve sporları için son derece elverişlidir. İnşaa edilen yazlık ev sayısının artması bölgenin doğal güzelliğini tehlikeye atmaktadır.

- Ganos Dağları

Nefes kesen bir yamaç manzarası olan, yamaç paraşütü yapılan Ganos dağları bölgenin önemli bir turizm çekim kaynağıdır. Ayrıca Ganos dağları endemik bitki türlerine ev sahipliği yapmanın yanı sıra mitolojik hikayeleri de barındırmaktadır.

- Üzüm Bağları

Bölgede antik zamandan günümüze kadar üzüm yetiştiriciliği ve şarap üretimi yapılmaktadır. Türkiye’de üretilen şarapların %60’ından fazlası bu bölgede üretilmektedir. Şarap üreticileri arasında butik şarap üreticileri de bulunmaktadır. Mevcut durumda şarap üreticilerince kısmi bağ bozumu ve şarap tadımı etkinlikleri yapılmasına rağmen şarap (eno) turizminin kapsamlı olarak ele alınma ihtiyacı vardır.

### *C3.1. 2. Kültürel Kaynaklar*

- Uçmakdere Köyü

Ganos dağları’nda yamaç paraşütü alanının hemen yakınında yer alan tarihi Rum evlerine sahip güzel bir köydür. Köylülerce Ganos dağlarından toplanan ıhlamur, ada çayı ve kekik gibi doğal bitkiler kendi imkanları içinde köye gelen turistlere satılmaktadır. Köy halkının büyük bir bölümünü orta yaş ve üzeri nüfus oluşturmaktadır. Köy gerek sahip olduğu tarihi doku ve gerekse orman ve sahile birleşik doğal güzellikleri ile eko-turizm köyü olmaya adaydır. Köyde yer alan tarihi evlerin restore edilerek pansiyon ve kültürel alanlar olarak kullanılması desteklenmelidir.

- Kutman ve Aker Şarap Müzeleri

Güzel hoş bir ortamda yapılan şarap tadımı süresince sınırlı sayıda örnek sergilenmekte ve şarap üretimi hakkında bilgiler verilmektedir. Yurtdışındaki şarap müzelerinden örnek alınarak her iki müzede de ziyaretçilere daha profesyonel, daha kapsamlı bir müze deneyimi yaşatabilir.

- Ganahora Tarihi (Hoşköy)

Bir zamanlar Bizans metropolü olan ve bir din merkezi olarak bilinen Ganahora, geçmiş dönemlerde Hristiyanlar’ın hacı olmak amacıyla ziyaret ettikleri bir yerdir. Ganos

dağı'nın bulunduğu bölgede inşaa edilmiş olan altı manastırdan yalnızca bir tanesi günümüze kadar gelebilmiştir. Üretilen şarapları anforalarla deniz ulaşımını kullanarak başka şehirlere göndermiş olan Ganahora, bir deniz ticareti şehri olarak da tanınır. Bu özellikler şehrin kültürel zenginliğine katkı sağlamaktadır.

Şu anki hali ile Hoşköy önemli sayıda ikinci konuta ev sahipliği yapmakta olup özellikle yaz aylarında İstanbul'dan çok sayıda turist çekmektedir.

- St. Ioannis Theologos Manastırı

Geçmişte faaliyet gösteren altı manastırdan günümüze kalan tek manastır, Melen şarapları sahibi Çetintaş ailesine aittir. Bölgeye şarap turizmi için gelen bazı turistler tarafından ziyaret edilmek olan manastırın ciddi bir restorasyona ihtiyacı vardır.

- Hora Feneri

Hora Feneri 1861 yılında Abdülmecit tarafından inşaat edilmiştir. O günden bu yana aynı aile fertlerin tarafından çalıştırılıyor.

### C3.1.3. Etkinlikler

- Hoşköy Yamaç Paraşütü ve Hıdrellez Şenliği

Bir kaç seneden beri süre gelen Ganos Dağları'nın eteklerinde, deniz kenarında yer alan bölgenin tanıtımı amacıyla yapılan bir etkinliktir. Hıdrellez kutlamalarında, doyumsuz bir manzara eşliğinde yapılan yamaç paraşütü binlerce kişi tarafından izlenmektedir. Festivale her yıl özellikle Balkan coğrafyasından çok sayıda paraşütçü katılmaktadır.

- Şarköy Bağbozumu Şenlikleri

Her yıl Eylül başında yapılan şenliklere şarap üreticilerinin katılımı daha çok bireysel düzeyde olmaktadır. Üreticilerin ve yerel yönetim ortaklaşa çalışmaları sağlanırsa şenlikler bölge turizmi açısından daha yararlı bir duruma gelebilir.

- Şarap Tatma Etkinlikleri

Bu etkinlikler hem yerli hem yabancı turisti bölgeye getirmektedir. Örneğin, geçtiğimiz yıl üreticilerin bir tanesi 700 yabancı turiste ev sahipliği yapmıştır. Şarap üreticilerinin bir bölümü bu etkinliklere çok ilgili ve özverili bir şekilde yaklaşmaktadır. Tadım yerlerini özenle seçen üreticiler (hoş binalar, güzel manzaralı yerler, bağlar içerisinde mekânlar), bölgede yeterli ve kaliteli konaklama olanaklığı bulunmaması, üst gelir grubuna hitap eden, yöresel yemekleri olan yeme-içme mekânları olmaması nedeniyle bir takım güçlüklerle karşılaşmaktadırlar.

- Yamaç Paraşütü

Ganos Dağları'nda, Yeniköy yamaç paraşütü alanı bulunmaktadır. Olağanüstü bir doğal güzelliğe sahip olan bölge yalnızca paraşütçülerin değil, doğa turizmi ve doğa sporlarıyla ilgilenenlerin de ilgi odağıdır. Mevcut durumda konaklama yetersizlikleri nedeniyle yalnızca günübirlikçi turistleri çekebilmektedir. Köy içinde konaklama sağlanması, yöresel yemekler ve köy kahvaltısı verilen, yörenin dokusuna uygun mekânların kazandırılması turizmi canlandıracaktır.

### ***C3.2. Hizmetler, Altyapı ve Ulaşım***

- Konaklama

Mevcut durumda bir kaç motel, pansiyon, kamp dışında konaklama hizmeti verilmemektedir. Hedeflenen turist kitlesine (şarap turizmi ile ilgilenen yerli ve yabancı üst gelir grubu, doğa sporlarıyla ilgilenen grup) yönelik kaliteli hizmet veren, yöreye özgün ve doğayla bütünleşmiş konaklama yatırımları yapılmalıdır. Köylerde ev pansiyonculuğu başlatılması ve yeni binalar yapmak yerine tarihi binaların ve eski evlerin restorasyonuna öncelik verilmesi gerekmektedir. Bölgede gençlere yönelik kamplar bulunmaktadır. Bunların hem kapasiteleri hem hizmetleri hem de altyapıları yetersizdir.

- Yiyecek-İçecek

Tarımsal ve hayvansal ürünler açısından çok zengin olan bölgede, yöresel yemekleri ön plana çıkaran, değişik yemek çeşidi bulunan yeme-içme mekânları eksiktir. Yörenin önemli bir turizm unsuru olan şarabın seçkin bir yemekle beraber sunulduğu, üst gelir grubuna hitap eden restoran yoktur. Restoran dışında, yöresel şarapların sunulduğu, eğlence mekânı olarak kullanılacak şarap evleri de yer vermek şarap turizmi konseptine uygun bir girişim olabilir.

- Yöresel Ürün Satışı

Bölgenin özgün kaynaklarından yararlanılarak üretilen süt ürünlerinin, zeytin, şarap gibi ürünlerin satışa sunulduğu, yöreye uygun yapılmış Şarköy Kooperatifi başarılı bir dükkân örneğidir. Buna benzer satış noktaları eksiktir ve sayıları arttırılmalıdır.

- Bilgilendirme - Tanıtım

Bu bölgede antik çağından gelen zengin bir tarih ve şarap kültürü olmasına rağmen ziyaretçileri bu konularda bilgilendiren turizm ofisi, broşür gibi hiç bir çalışma bulunmamaktadır. Şarap turizmi için gelen turistlerin bilgilendirilmesi ve bölgenin tanıtımı bireysel olarak bazı şarap üreten şirketler tarafından yapılmaktadır. Oysaki, şarap üreten şirketlerin ve yerel yönetimin ortak çalışması, örneğin şarap yolu gibi bir rota belirleyerek ziyaretçileri belirli bir noktadan diğer bir noktaya götürüp gezdirmeleri

bilgilendirme ve tanıtım açısından daha etkili olabilir. Bir şarap turizm platformu oluşturulması, şarap üreticilerinin ve yerel yönetimin birlikte ve koordine bir şekilde hareket etmelerini sağlayabilir.

- Ulaşım

Tekirdağ-Inecik-Ballı hattından Şarköye gelen yol uzun ama şartları uygundur. Sahil yolu Mürefte – Barbaros hattının bazı bölümleri hem bakımsız hem virajlı oluşu hem de uçurum yanında yer alması nedeniyle oldukça tehlikelidir. Turizm açısından daha ilginç ve kısa olan bu yolda güvenlik önlemlerinin artırılması gerekmektedir. Ayrıca, özellikle İstanbul’dan deniz yolu ulaşımının geliştirilmesi bölgenin turizmini olumlu etkileyebilir.

### *C3.3. Hedefler ve Stratejiler*

| Amaçlar                                                                                           | Stratejiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Amaç 1. Ziyaretçilerinin Şarköy’ün turizm deneyimi zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi</b> | <p>S1. Köylerde yöresel yemeklerin turistlere sunulması için eğitim ve teşvik verilmesi</p> <p>S2. Yöresel yemekler sunan birinci sınıf restoran açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S3. Yöresel ürün pazarları ve satış noktalarının belirlenmesi ve kurulması için teşvikler verilmesi</p> <p>S4. Şarköy bölgesinde bir bilgilendirme turist ofisi kurulması</p> <p>S5. Yeniköy-Uçmakdere yamaç paraşüt alanının çevre düzenlemesinin yapılması ve alan içerisinde sosyal tesislerin oluşturulması</p> <p>S6. Son iki yıldır Ormanlı Köyü’nde yapılmakta olan off-road yarışlarının sürekli hale getirilerek uluslar arası boyuta taşınması</p> <p>S7. Şarköy sahil şeridinde dalış, yelken, sörf vb. su sporlarına yönelik alanların oluşturulması</p> <p>S8. Uçmakdere-Şarköy sahil hattının çevre düzenlemesinin yapılarak plajlar oluşturulması</p> |

|                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Amaç 2. Şarköy’de konaklama kapasitenin ve kalitesinin arttırılması</b></p>        | <p>S1. Bölgedeki (örneğin Uçmakdere, Yeniköy-Hoşköy hattı, vs.) köy evlerinin restore edilmesi ve pansiyon veya butik otel olarak turizme kazandırılması</p> <p>S2. Bölgedeki butik otel kategorisinde otel açılmasının teşvik edilmesi</p> <p>S3. Kamp alanları düzenlenmesi ve altyapı eksiklerinin giderilmesi</p> <p>S4. Yerel halka ev pansiyonculuk, konaklama işletmeciliği ve girişimcilik eğitimleri verilmesi</p> <p>S5. Sahil şeridinde yeni ikinci konut oluşumunun durdurulması</p> |
| <p><b>Amaç 3. Şarköy’ün bir şarap turizmi varış noktası olarak konumlandırılması</b></p> | <p>S1. Şarap üreticileri ve yerel yönetim tarafından bir şarap turizm platformu kurulması</p> <p>S2. Bir Şarap yolu güzergahı belirlenmesi ve tanıtılması</p> <p>S3. Şarköy Bağbozumu Şenliklerinin üreticilerin ve yerel yönetimin ortaklaşa bir festival olarak hazırlanması ve daha etkin bir şekilde tanıtılması</p> <p>S4. Şarap evleri açılmasının teşvik edilmesi</p>                                                                                                                     |
| <p><b>Amaç 4. Şarköy’ün bir doğa turizm varış noktası olarak konumlandırılması</b></p>   | <p>S1. Doğa yürüyüşü, dağ bisikleti sporları için rotalar belirlenmesi, harita ve kitapçıklarının hazırlanması ve tanıtılması</p> <p>S2. Köy evlerinin restore edilmesi ve turizme kazandırılması</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p><b>Amaç 5. Şarköy’e gelen yerli yabancı ziyaretçi sayısının attırılması</b></p>       | <p>S1. Şarköy’ün turizm envanterini çıkarılması</p> <p>S2. Şarköy’ün tarihini, kültürünü ve özelliklerini tanıtan basılı ve elektronik</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                | <p>tanıtım materyalinin hazırlanması</p> <p>S3. İstanbul'da faaliyet gösteren seyahat acentelerinin farklı Şarköy turları satmaları için teşvik edilmesi</p> <p>S4. Yapılan etkinliklerin (örneğin Hoşköy Hidrellez ve Bağbozumu Şenlikleri) desteklenmesi</p> <p>S5. Görsel ve yazılım medya aracılığıyla Bölgenin tanıtımının yapılması</p> |
| <p><b>Amaç 6. Şarköy'de turizm altyapı iyileştirilmesi</b></p> | <p>S1. Bölgede arıtma tesisleri ve altyapı iyileştirme çalışmaları yapılması</p> <p>S2. Mürefte–Barbaros yolunda güvenlik önlemleri alınması ve yol koşullarının iyileştirilmesi</p> <p>S3. Şarköy'e İstanbul'dan deniz ulaşımı sağlanması</p>                                                                                                |

# Eylem Planı

---

Bir önceki bölümde alt bölgeler için belirlenen amaç ve stratejiler doğrultusunda Trakya Bölgesi geneli için eylem planı hazırlanmıştır. Bu eylem planında ilk olarak geliştirilmesi öngörülen turizm ürünleri, ikinci bölümde bu ürünler çerçevesinde oluşturulacak turizm yönetim sistemleri, izleyen bölümde altyapı ve yatırım ihtiyaçları, dördüncü bölümde tanıtım ve pazarlama, son bölümde ise insan kaynakları eğitim ihtiyaçları ile ilgili eylem önerileri belirlenmiştir. Her eylemin açıklamalarının ardından, ilgili eylem için öncelik derecesi (yüksek, orta ve düşük olmak üzere), uygulama süresi (kısa, orta, uzun olmak üzere), eylemi yürütecek olan kuruluş ve işbirliği yapılacak kuruluşlar detaylandırılmıştır. Uygulama süresi olarak kullanılan kategorilerde kısa bir yıldan az bir dönemi, orta bir ile üç yıl arasında bir dönemi, uzun ise üç yıldan daha uzun bir dönemi içermektedir.

## A. Turizm Ürünleri

### A1. Temel Turizm Ürünleri

#### *Eylem 1: Trakya'da Roma ve Bizans İzlerinin Araştırılması ve Canlandırılması*

Trakya, Roma'nın Asya, Avrupa arasındaki köprüsü, geçiş yoludur. Bu turizm ürününün oluşturulması için Roma-Bizans turizm envanterinin çıkarılması, eserler için acil koruma planı hazırlanması ve turizm güzergâhları oluşturulması ve tanıtılması gerekmektedir. Bazı örnek güzergâhlar:

- Roma ordu yolu: İstanbul-Edirne
- Via Egnatu: İstanbul-İpsala (M.S. 3yy Konstantin devri)
- Hadrianoupolis-Ainos: Edirne-Enez (geç antik dönem)
- Byzantion-Bizye-Burgaz: İstanbul-Vize- Burgaz (geç antik dönem)
- Byzantion-Thineas-Burgaz: İstanbul- İğneada-Burgaz (geç antik dönemi)
- Aproz-Dysimacheie-Kallipolis-Sestos: Malkara-Gelibolu-Akbaş (geç antik dönemi)

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Üniversiteler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Valilikler, TrakyaKa, Tarih Vakfı, STK'lar, Belediyeler

## ***Eylem 2: Trakya’da Neolitik Dönem ve Trak Krallığı Mirasının Turizm Ürünü Olarak Değerlendirilmesi***

Avrupa’nın ilk insan yerleşimlerinin ve Trak kralları ile ilgili bilimsel verilerin, günümüzün yerleşimleriyle ilişkilendirilerek kurgulanması. Bu turizm ürününün oluşturulması için:

- Bu döneme ait turizm envanterinin çıkarılması,
- Eserler için acil koruma planı hazırlanması,
- Turizm güzergâhları oluşturulması ve kurgulanacak hikâyelerin kitapçıklarının geliştirilmesi,
- Projenin gerçekleşmesi için tanıtım ve lobi faaliyetlerinin yapılması,
- Höyüklerin korunarak kültürel amaçlı kullanım ve ziyarete açılması.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* orta ve uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Üniversiteler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Valilikler, TrakyaKa, Tarih Vakfı, STK’lar, Belediyeler

## ***Eylem 3: Trakya’da Cumhuriyet Dönemi Kalkınma Mirasının Sergilenmesi***

Trakya Bölgesi’nde Cumhuriyet dönemine ait kalkınma mirası envanteri çıkartılmalı ve çıkartılan bu öğelerin günlük yaşam ile etkileşim ve korunmasını sağlayacak şekilde işlevsel yapılara dönüştürülerek restore edilmelidir. Sonraki süreçte ortaya çıkartılan bu yapılar arasında turizm güzergahı oluşturularak tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülmelidir. Bu kapsamda öncelikle aşağıdaki örneklerle ele alınabilir:

- Gar binaları (Edirne, Kırklareli, vs.)
- Alpullu Şeker Fabrikası
- Uzunköprü tütün deposu
- Eski elektrik santrali (Edirne)

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluşlar:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Üniversiteler, İl Özel İdareleri, Belediyeler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:*, Valilikler, STK’lar

## ***Eylem 4: Edirne’nin Osmanlı Başkenti Mirasının Turizme Kazandırılması***

Öncelikle Osmanlı’ya uzun dönem başkentlik yapmış olan Edirne’deki Osmanlı Dönemine ait hamam, saray, kervansaray gibi tarihi ve kültürel eserlerin aslına uygun bir şekilde restore

edilerek turizme kazandırılması ve bu ürünlerin Osmanlı Kültürünü yaşatacak şekilde canlandırılarak turizm varış noktası oluşturulmalıdır. Bu kapsamda öncelikli olarak:

- Selimiye Camii ve çevresi bir bütün halinde ele alınarak dönem kültürünü yansıtacak şekilde çevre düzenlemesinin yapılması ve arasta çarşısının içerisindeki dükkânların döneme ait eserler ve gıdaların satışının yapılacağı mekanlar haline getirilmesi,
- Saraçlar çarşısı ve etrafındaki tarihi sokakların bir bütün halinde ele alınarak sokak sağlıklılaştırma ve cephe düzenleme uygulamalarının yapılması, çarşı içerisinde Osmanlı Kültürünü yaşatacak hizmet alanlarının oluşturulması,
- Edirne Osmanlı Sarayı'nın yeniden ayağa kaldırılarak, aslına uygun bir şekilde restore edilmesi ve turizme kazandırılması,
- Av köşkü ve civarının çevre düzenlemesi yapılarak alanın okçuluk faaliyetleri yapılacak şekilde düzenlenmesi,
- Şehir merkezindeki Osmanlı Dönemi'ne ait köprülerin yürüyüş parkuru olarak değerlendirilecek olanlarının trafiğe kapatılması, ışıklandırmalarının yapılması ile turizm amaçlı değerlendirilmesi,
- Osmanlı saray mutfağının yaşatılması, sunumu ve gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik olarak bir eğitim ve demonstrasyon merkezi oluşturulması,
- Osmanlı eserlerinden yola çıkarak hediyelik eşyaların üretilmesi ve satışa sunulması.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Valilikler, Üniversiteler, Belediyeler, İl Özel İdareleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Tarih Vakfı, ÇEKÜL, Tarihi Kentler Birliği ve diğer STK'lar

### ***Eylem 5: Çok Kültürlü Tarihi Mahallelerin Yaşatılması***

Geçmişten günümüze gelmiş olan tarihi mahallelerin restorasyon ve çevre düzenlerinin yapılması suretiyle turizme kazandırılmalıdır. Söz konusu mahalleler dönemin tarihi ve kültürel yapısını yansıtacak şekilde restore edilmeli ve bu mahalleler yaşayan kültür sokakları dönüştürülerek açık hava müzesi haline getirilmelidir. Bu amaçla öncelikle:

- Edirne'de Kaleiçi ve Karaağaç Mahalleleri
- Kırklareli'nde Yayla Mahallesi
- Tekirdağ'da Ertuğrul Mahallesi,
- Uzunköprü'de eski Bulgar, Rum ve Yahudi evlerinin bulunduğu mahalle
- Enez'de Kalenin altında bulunan mahalle

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Valilikler, Üniversiteler, Belediyeler, İl Özel İdareleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Tarih Vakfı, ÇEKÜL, Tarihi Kentler Birliği ve diğer STK'lar

### ***Eylem 6: Arkeoloji Alanlarının Turizme Kazandırılması***

Bölgenin sahip olduğu arkeolojik alanlar gün yüzüne çıkartılarak turizme kazandırılmalıdır. Bu alanlar bilgilendirme levhaları gibi tanıtım öğelerini de içeren çevre düzenlemesinin yapılmasına müteakip yurtiçi ve yurtdışı tanıtıma yönelik faaliyetler yürütülmelidir. Bu kapsamda öncelikle hale hazırda devam eden arkeolojik kazıların hızlandırılması ve buralardan çıkan eserlerin sergilenebileceği müze alanlarının oluşturulması gerekmektedir. Söz konusu alanlar üzerinde yeni yapılaşmaya izin vermeyecek tedbirler alınmalı ve bu alanlar üzerindeki yapılaşmalar acilen kaldırılmalıdır. Bölgede öncelikli olarak ele alınması gereken arkeolojik alanlar:

- Kırklareli'nde Aşağıpınar ve Kanlıgeçit,
- Vize'de Bizya,
- Tekirdağ'da Perinthos (Marmara Ereğlisi),
- Edirne'de Ainos (Enez) gibi.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Valilikler, Üniversiteler, Belediyeler, İl Özel İdareleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Tarih Vakfı, ÇEKÜL, Tarihi Kentler Birliği ve diğer STK'lar

### ***Eylem 7: Mübadele Turizmi Geliştirilmesi***

Mübadele taraflarının karşılıklı ziyaretlerinin turizm ürünü olarak geliştirilmesi bölge tanıtımına olumlu yansıyacaktır. Uzunköprü, Yeniköy, Marmara Ereğlisi, Kırklareli, Uçmakdere Köyü gibi mübadele sırasında göç vermiş / göç almış noktalarda Yunanistan ve Bulgaristan ile karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesine yönelik kulüp ve dernek faaliyetlerinin başlatılması gereklidir. Tarihi ve sosyolojik verileri dokümanite ederek bölgede yaşanan göçle ilgili araştırma yapılması, karşı ülkelerde ilişki kurulacak noktaların belirlenmesi, başlatılacak tanıtım faaliyetlerine zemin oluşturacaktır. Bu yöndeki çalışmalarda Dış İşleri ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları koordinesinde yürütülmelidir. Barış ve kardeşlik mesajlarını da içerecek bu tarz çalışmalar uluslararası platformlarda da yankı bulacaktır.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* Belediyeler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Dış İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Valilikler, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Trakya Turizm Hizmet Platformu, TrakyaKa, Üniversiteler ve diğer STK'lar

### ***Eylem 8: Festivallerin Turizm Açısından Çekim Unsuru Haline Getirilmesi***

Bölgede hale hazırda süre gelen festivaller içerik ve sunum açısından zenginleştirilerek bir turizm unsuru olarak kullanılmalıdır. Bu amaçla faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, yerli/yabancı turistlerin konaklama ve diğer ihtiyaçlarının düşünülerek festivallerin organizasyonun yapılması, yöresel yemeklerin sunulması, konu ile ilgili söyleşi, seminer, sergi gibi bilgilendirme faaliyetlerinin yapılması gerekmektedir. Bölgede öncelikle aşağıdaki festivallerin geliştirilmesine önem verilmelidir.

- Edirne’de Kakava Şenlikleri,
- Tekirdağ’da Kiraz Festivali,
- Kırklareli’nde Karagöz, Sanat ve Kakava Festivali,
- Uçmakedere Yamaçparaşütü ve Hıdrellez Festivali,
- Kırklareli Topçubaba Törenleri,
- Hayrabolu Tepreş şenlikleri,
- Geleneksel çocuk geceleri

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Belediyeler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Üniversiteler, Trakya Turizm Hizmet Platformu, STK'lar, TrakyaKa, Turizm İşletmeleri

### ***Eylem 9: Karaağaç Semtinin Tarihi ve Kültürel Mirasın Turizm Ürünü Olarak Geliştirilmesi***

Karaağaç Sempti bir bütün halinde ele alınarak alanın bir tarih ve kültür mahallesi haline dönüştürülmelidir. Semptin tarihi öğelerinin bilgilendirme dokümanlarının hazırlanması, Lozan Müzesinin çağdaş müzecilik anlayışı ile iyileştirilmesi, yürüyüş güzergâhlarının oluşturulması, yiyecek-içecek hizmetlerinin zenginleştirilmesi, çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

*Öncelik:* Düşük

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Edirne Belediyesi

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Edirne Valiliği, Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, TrakyaKa, Trakya Üniversitesi, STK'lar.

### ***Eylem 10: Kale Turlarının Oluşturulması***

Başta Kırklareli olmak üzere, Bölgede yer alan tarihi kalelerin (Yoğuntaş, Kayalı, Arap Kalesi, Adria Kalesi, İkiz Tepeler Kalesi, Şeytan Kalesi, Çingene Kalesi, Kılıçtepe Kalesi, Sislioba Ceneviz Kalesi vs.) restore edilip yol ve çevre düzenin yapılması ile birlikte bir kale turizm rotası oluşturulmalıdır. Bu amaca yönelik olarak söz konusu kalelerin tarihi kimlikleri ile birlikte dönemin yaşam unsurlarını içeren hikâyeleri çıkartılarak sergilenmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca söz konusu kale rotasının tanıtımına yönelik harita broşür ve benzeri tanıtıcı dokümanlar hazırlanmalıdır.

**Öncelik:** Düşük

**Uygulama Süresi:** orta vade

**Yürütecek Kuruluş:** İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:** Belediyeler, Üniversiteler, TrakyaKa, STK'lar, Seyahat Acenteleri

### ***Eylem 11: “Tarihi Kentler Birliği” Üyesi Olan Şehir ve Kasabaların Kültür Turizmi Çekim Noktası Haline Getirilmesi***

“Tarihi Kentler Birliği” üyesi olan Havsa, Enez, Uzunköprü, İpsala, Vize, Tekirdağ gibi kentlerimizde bulunan tarihi değer taşıyan yapılarının envanterinin oluşturulması, belli bir plan dahilinde restorasyonların ve çevre düzenlemelerinin yapılması. Bölgedeki tarihi noktalara bir seferde ulaşacak şekilde, çeşitli uzunluklardaki tatil süreleri için rotalar belirlenmesi

**Öncelik:** Orta

**Uygulama Süresi:** orta vade

**Yürütecek Kuruluş:** Belediyeler

**İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:** Tarihi Kentler Birliği, Trakya Turizm Hizmet Platformu, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, TrakyaKa, Üniversiteler, STK'lar

### ***Eylem 12: Trakya'daki Savaş Alanlarının Turizm Amaçlı Düzenlenmesi ve Ziyarete Açılması***

Seyfioğlu Tabyası, Balkan Savaşı müzesi (Kıyık Tabya) ve diğer tabya ve siperlerin bakım-onarımının ve çevre düzenlemesinin yapılması, hikâyelendirilmesi, çeşitli canlandırmalarla turizm açısından çekici hale getirilmelidir. Ayrıca oluşturulan bu turizm alanlarının Çanakale turları ile entegre edilmesi sağlanmalıdır.

**Öncelik:** Düşük

**Uygulama Süresi:** orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, TrakyaKa, Üniversiteler, STK'lar, Belediyeler

### ***Eylem13: Nostaljik Tren Turları Düzenlenmesi***

Alpullu Şeker Fabrikası'ndan başlayan, Aşağı Pınar arkeoloji kazı alanına uğrayan ve Kırklareli merkezine kadar giden nostaljik bir tren güzergâhının hazırlanarak turizm amaçlı kullanılması.

*Öncelik:* Düşük

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* TCDD

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Kırklareli Belediyesi, Kırklareli İl Özel İdaresi, Trakya Turizm Hizmet Platformu, Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, TrakyaKa, , STK'lar

### ***Eylem 14: Doğa Turizmi ve Ekoturizmin Geliştirilmesi***

Öncelikle Şarköy-Uçmakdere, Ganos Dağları, Longoz Ormanları, İğneada-Demirköy, Kastro-Kıyıköy, Gala Gölü-Meriç Deltası, Kasatura Tabiat Koruma Alanı, Korudağı Yaban Hayatı Geliştirme Alanı gibi güzergâhlar doğa ve ekoturizm açısından aşağıdaki faaliyetlere imkan verecek şekilde düzenlenmelidir.

- Doğa yürüyüşleri,
- Kuş gözlemciliği,
- Fotoğrafçılık,
- Dağ bisikleti
- Kampçılık
- Orientiring (İzcilik ve yön bulma)
- Mağara turizmi

Bu alanlarda turizme yönelik olarak bilgilendirme levhaları, tuvalet, dinlenme alanları ve diğer altyapılar oluşturulmalıdır.

Söz konusu rotalar içerisinde bulunan köylerde çiftlik turizme ve ev pansiyonculuğunun geliştirilerek doğayla bütünleşmiş konaklama ve turizm hizmetleri oluşturulmalıdır.

Ayrıca, rotaların belirlenmesi sonrasında bu alanlarla ilgili tanıtım materyalleri hazırlanarak yayını sağlanmalı, bunun yanında tur operatörlerinin ilgili rotaları pazarlamalarına yönelik çalışmalar yürütülmelidir.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* Orta vade

*Yürütecek Kuruluş: İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, STKlar ve özel sektör*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Trakya Turizm Hizmet Platformu, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, Orman ve Su İşleri İl Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler ve Muhtarlıklar

### ***Eylem15 : Doğa Sporları Turizminin Geliştirilmesi***

Bölgenin sahip olduğu doğal kaynakların turizm amaçlı kullanılmasına yönelik olarak öncelikle aşağıdaki alanlarda belirtilen doğa sporları altyapısı ve hizmetleri geliştirilmelidir.

- Uçmakdere: Yamaç paraşütü, doğa yürüyüşü, bisiklet
- Şarköy: Rüzgâr sörfü, su sporları, yelkencilik; yüzme, dalış
- Saros Körfezi: Dalış, su sporları, rüzgar sörfü, yüzme, amatör balıkçılık
- Kiyıköy-Kastro-İğneada: Su sporları, amatör balıkçılık, doğa yürüyüşü, yüzme
- Istranca ve Ganos Dağları: Dağcılık, doğa yürüyüşü, dağ bisikleti
- Dupnisa Mağarası: Mağaracılık, doğa yürüyüşü
- Göletler: Çevre düzenlemesi sonrası gölet çevresinde yürüyüş parkuru, spor ve dinlenme alanları oluşturularak spor ve dinlenme alanları oluşturulmalıdır.
- Bölge geneli: Mevcut avlakların düzenlenmesi ve yapılacak etkin denetimlerle koruma kullanma dengesinin gözetilerek av turizminin yapılması

*Öncelik: Orta*

*Uygulama Süresi: orta vade*

*Yürütecek Kuruluş: Trakya Turizm Hizmet Platformu*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, Orman ve Su İşleri İl Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, STK'lar, Muhtarlıklar

### ***Eylem 16: Agro-Turizmin Geliştirilmesi***

Trakya Bölgesi'nin sahip olduğu bitkisel ve hayvansal üretim potansiyelinin turizm açısından değerlendirilmesi amacıyla öncelikle Tekirdağ ili Merkez, Saray ve Şarköy, Kırklareli ili Demirköy, Vize ve Kofçaz, Edirne ili Keşan ilçelerinde bu yönde girişimlerde bulunulmalıdır. Agro-turizmin geliştirilmesi kapsamında yapılması gereken çalışmalar:

- Çiftçilerin agro-turizm konusundaki farkındalık düzeyinin arttırılması ve eğitimler verilmesi
- Agro-turizm yapılabilecek köylerin çevre düzenlemesinin iyileştirilmesi
- Köy pansiyonculuğunun geliştirilmesi
- Eko-köy konseptli köyler oluşturulması

- Tarımsal ürünlerin turizm amaçlı ürünlere dönüştürülmesi (şarap, hardaliye, pekmez, peynir, vb.)
- Köy mutfağı konseptli hizmet alanlarının üretilmesi

*Öncelik: Orta*

*Uygulama Süresi: Uzun Vade*

*Yürütecek Kuruluş: Trakya Turizm Hizmet Platformu*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: İl Özel İdareleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, STK'lar, Muhtarlıklar*

### ***Eylem 17: Kongre Turizmi Geliştirilmesi***

Bölgenin İstanbul ve Doğu Avrupa pazarına hizmet edecek şekilde başta Edirne Merkez ve Tekirdağ Merkez ve Çorlu İlçesi olmak üzere kongre turizmi açısından altyapısının geliştirilerek pazarlanması gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikle;

- Yatak kapasite ve niteliğinin arttırılması,
- Kongre ve fuar merkezlerinin oluşturulması,
- Kongre turizminin diğer turizm çeşitleri ile birlikte değerlendirilerek pazarlanması
- İstanbul ve Doğu Avrupa pazarına yönelik olarak tanıtım kampanyalarının yürütülmesi
- Kongre turizmi düzenleyen seyahat acenteleri ve organizatör firmalarla iş birliğine gidilmesi sağlanmalıdır.

*Öncelik: Orta*

*Uygulama Süresi: Uzun Vade*

*Yürütecek Kuruluş: İlgili Belediye, Ticaret Odası*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: Trakya Turizm Hizmet Platformu, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Girişimciler, Üniversiteler, Seyahat acenteleri*

### ***Eylem18: Şarap Turizmi Geliştirilmesi***

Antik çağlardan beri şarap ticaretinin merkezi olan bölgenin, tekrar bu özelliğini kazanabilmesi için öncelikle;

- Şarap turizmi platformu kurulması
- Antik şarap yollarının belirlenmesi,
- Trakya'da butik şarap noktaları belirlenerek bir yol olarak tanıtılması,
- Bağbozumu ve şarap tadım faaliyetlerinin geliştirilmesi,
- Yerel şaraplar yanında yöresel yemekleri sunan üst gelir grubuna hitap eden restoran ve şarap evleri kurulması,

- Seyahat acenteleriyle İstanbul'a gelen yabancı turistlerin Bölgeye çekilmesine yönelik işbirliğine gidilmesi,
- Etkin tanıtım ve bilgilendirme çalışmasının yapılması,

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Şarap Turizm Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Şarap Üreticileri, Trakya Turizm Hizmet Platformu, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Valiliği, Üniversiteler, Trakya, Seyahat Acenteleri, STK'lar

### ***Eylem19: Yöresel Mutfağa Yönelik Turizm Ürünlerinin Oluşturulması***

Geçmişten günümüze birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Trakya Bölgesi'nin sahip olduğu gastronomi kültürünü turizm amaçlı değerlendirmeye yönelik olarak;

- Edirne ili özelinde Osmanlı Saray Mutfakları sunan yapıların oluşturulması,
- Bölgeye has hardaliye, pancar pekmezi, üzüm suyu, peynir helvası, Edirne ciğeri, badem ezmesi, Hayrabolu tatlısı, Tekirdağ köftesi, Tekirdağ rakısı gibi ürünlerin markalaşması ve bilinirliğinin artırılması,
- Yöresel yemek envanterlerinin oluşturulması,
- Bölgedeki restoranlarda yöresel yemeklerin sunulmasının teşvik edilmesi,
- Sakin şehir Vize'nin "Slow Food" konseptiyle desteklenmesi.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Turizm İşletmeleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Trakya, Belediyeler, STK'lar, Üniversiteler

### ***Eylem 20: Rekreasyon Ve Sosyal Yaşam Alanları Oluşturulması***

Bölgede turizmi destekleyici bir unsur olarak kentsel estetik ve sosyal yaşam alanları geliştirilmelidir. Bu kapsamda;

- Yerleşim alanlarının planlanmasında kentsel estetik gözetilmelidir,
- Yerleşim alanlarına uygun bina tipolojisi belirlenmeli ve uygulanmalıdır,
- Yerleşim alanları içerisinde rekreasyon alanları oluşturulmalıdır,
- Sinema,tiyatro ve sergi gibi sosyal faaliyetler geliştirilmelidir,
- Şehir merkezinde yer alan Meriç ve Tunca Nehri üzerindeki köprüler trafiğe kapatılarak yürüyüş ve aktivite alanı olarak kullanılmalıdır,
- Söz konusu nehirlerin etrafında rekreasyon alanları oluşturulmalıdır,

- Meriç ve Tunca Nehirlerinin turizm amaçlı kullanılmasına yönelik fizibilite ve plan çalışmaları yapılmalıdır,
- Kırkpınar yağlı güreşlerinin yapıldığı alanın çevre düzenlemesinin yapılması,
- Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde yer alan tarihi evlerin bulunduğu mahallerde restorasyon ve sokak sağlıklılaştırma çalışmalarının yapılması,
- Tekirdağ şehir merkezi sahil dolgu alanının yeni bir yaklaşımla planlanarak altyapı ve üstyapısının geliştirilmesi,
- Tekirdağ merkezde 19. Fırka rekreasyon alanı oluşturulması,
- Bölgede yer alan göletlerden uygun olanların etrafında çevre düzenlemelerinin yapılarak koşu, yürüyüş, bisiklet ve dinlenme alanlarının oluşturulması,
- Bölgedeki plajların çevre düzenlemesinin yanında, temizlik ve bakımı düzenli bir şekilde yapılmalıdır,
- Şehir merkezlerinde yeşil alan oranı artırılarak şehir parkları oluşturulmalıdır,
- Bölgede lunapark, hayvanat bahçesi, aquapark, botanik park ve benzeri tematik aktiviteler yönelik sosyal alanlar oluşturulmalıdır.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi: uzun vade*

*Yürütecek Kuruluş: Belediyeler ve İl Özel İdareleri*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: Valilikler, Trakya Turizm Hizmet Platformu, Özel İşletmeler, Girişimciler, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, STK'lar*

### ***Eylem 21: Doğa Müzesi Kurulması***

Biyoçeşitlilik ile zengin flora ve faunasıyla tanınan bölgede, hayvan ve bitki türleri hakkında bilimsel bilgilerle birlikte görsel ve tematik sunumların bir arada verildiği doğa müzesi öncelikle Gala Gölü Milli Parkı ve Istranca Dağları Milli Parkı içerisinde kurulmalıdır. söz konusu doğa müzesi milli parklarla bir bütün halinde ele alınıp üniversitelerle işbirliği halinde hayata geçirilmelidir.

*Öncelik: Orta*

*Uygulama Süresi: uzun vade*

*Yürütecek Kuruluş: Trakya Turizm Hizmet Platformu, Üniversiteler*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, Çevre ve Orman Bakanlığı, Valilikler, STK'lar, Belediyeler*

## A2. Destekleyici ürünler

### *Eylem 22: Yerel El Sanatlarının Geliştirilmesi ve Desteklenmesi*

Yerel el sanatları açısından geçmişteki zenginliğini kaybetmek üzere olan bölgede, yerel el sanatları ürünlerinin üretilmesi, sergilenmesi ve satışının sağlanması gerekmektedir. Bu amaçla, yerel el sanatları ustaları tespit edilerek sahip oldukları tecrübeyi gelecek kuşaklara aktarmaları için eğitim merkezi ve kurslar açılmalıdır. Bölgede var olan el sanatlarının turistik ve ticari amaçlı kullanımına yönelik olarak üniversiteler ve ilgili uzmanların destekleri alınarak günlük kullanım ve hediyelik eşyaya yönelik olarak yeniden tasarımları yapılmalıdır.

Bu kapsamda öncelikle;

- Edirnekari,
- Cicim dokumaları,
- Çömlekçilik,
- Süpürgecilik,
- Mis sabunu

Konuları ele alınmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu, Üniversiteler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Valilikler, STK'lar, Belediyeler

### *Eylem 23: Hediyelik Eşya Satış Noktalarının Oluşturulması ve Düzenlenmesi*

Yerli ve yabancı turistlerin bölge ziyaretlerinde anı olarak saklamak veya hediye vermek amaçlı satın alabileceği ürünlerin çeşitlendirilmelidir. Bu amaçla bölgede hediyelik eşya olarak ele alınabilecek sembol, figür ve eserlerin uzmanlarca tespit edilerek pazarlama politikası da düşünülmek suretiyle çeşitli tasarım ve modeller oluşturulmalıdır. Ayrıca oluşturulan hediyelik eşyaların müze, kültürel ve tarihi mekanlar ile şehir merkezlerinde satışına yönelik dükkanlar teşvik edilmelidir.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Belediyeler, Valilikler, Üniversiteler, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Girişimciler, STK'lar

## ***Eylem 24: Yöresel Gıda Ürün Pazarlarının ve Satış Noktalarının Desteklenmesi***

Doğal, kaliteli ve zengin gıda ürünlerine (süt ve et ürünleri, şarap, vs.) sahip olan Bölgede yöresel ürünlerin markalaşma, patent ve coğrafi işaretleme çalışmalarına hız verilmelidir. Kooperatiflerin ve girişimcilerin yöresel ürünleri belli standartlar çerçevesinde üretmeleri teşvik edilmelidir. Üretilen bu yöresel ürünlerin bölge içinde satışına yönelik konsept satış noktaları oluşturulmalıdır. Ayrıca bu ürünlerin pazarlanmasına yönelik olarak etkin tanıtım ve reklam kampanyaları yürütülmelidir. Kırsal bölgelerde üretimi desteklemek ve turizm hareketi oluşturabilmek için eko köy pazarları oluşturulmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Girişimciler, Trakya Turizm Hizmet Platformu, Ticaret ve Sanayi Odaları

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, TrakyaKa, Valilikler, kooperatifler, STK'lar

## ***Eylem 25: Doğa Sporları Merkezlerinin Geliştirilmesi***

Bölgede yapılmakta olan yamaç paraşütü, rüzgâr/kite sörfü, tüplü dalış, dağcılık/mağaracılık, trekking gibi doğa sporları alanlarında faaliyet gösteren dernek ve kulüplerin kapasiteleri geliştirilmelidir. Bu amaçla;

- Doğa sporları eğitim kursları açılması,
- Doğa sporlarının yapıldığı parkurların fiziki ve teknik imkanlarının geliştirilmesi,
- Ulusal ve uluslararası doğa sporları dernekleri arasında network oluşturulması,
- Doğa sporlarının tanıtımına yönelik görsel ve yazılı yayınlar çıkartılması,
- Doğa sporları kulüp ve derneklerinin eğitmen ve teknik ekip açısından kapasitelerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

*Öncelik:* Düşük

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* STK'lar

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Trakya Turizm Hizmet Platformu, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Spor İl Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, Belediyeler

## B. Turizm Yönetimi

### *Eylem 26: Trakya Turizm Hizmet Platformu'nun Oluşturulması*

Trakya Bölgesi turizm plan ve proje kararlarının alınmasında ve uygulanmasında, varış noktalarında yürütülecek turizm faaliyetlerinin koordinasyonunda görev alacak bir hizmet platformu kurulmalıdır. Platformda geniş katılım ilkesiyle, yerel halk, sivil toplum kuruluşları, merkezi ve yerel yönetim, kalkınma ajansı, turizm işletmeleri, turizm meslek örgütleri, üniversiteler ve mesleki eğitim kurumları gibi turizmden etkilenen tüm paydaşların yer alması sağlanmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa vadede kurulması ve sürekli olması

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Kalkınma Ajansı

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Üniversiteler, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Turizm İşletmeleri, Yerel yönetimler ve halk, Valilikler

### *Eylem 27: Trakya Kültürel Miras Araştırma Merkezinin Kurulması*

Trakya'da neolitik, Trak, Roma, Bizans, Osmanlı ve cumhuriyet dönemine ait tarihi ve kültürel mirasın araştırılma ve sürdürülebilir şekilde turizme açılma çalışmalarını yürütmek üzere çok disiplinli bir yapıda "Trakya Tarihi ve Kültürel Miras Araştırma Merkezi" kurulmalıdır. Bu enstitünün sosyoloji, turizm, tarih, arkeoloji gibi çok disiplinli yapıda oluşturularak Trakya'da gelişmesi önerilen turizm ürünlerinin bilimsel altyapısını araştırması sağlanmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa vadede kurulması ve sürekli olması

*Yürütecek Kuruluş:* Üniversiteler, Kültür ve Turizm Bakanlığı

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Diğer üniversiteler, YÖK, TÜBİTAK, Valilikler, Sivil Toplum Kuruluşları

### *Eylem 28: Mutfak Sanatları Akademisinin Kurulması*

Yiyecek-içecek işletmelerinde hizmet kalitesinin yükseltilmesine yönelik standartları geliştirmek, yerel mutfakları araştırma ve ticari olarak sunumlarını sağlamak ve farklı seviyelerde çalışacak nitelikli elemanların eğitimini üstlenmek amacı ile Mutfak Sanatları Akademisi'nin kurulmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa vadede kurulması ve sürekli olması

*Yürütecek Kuruluş:* Üniversiteler, Kültür ve Turizm Bakanlığı

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* YÖK, Esnaf Dernekleri, Sivil Toplum Kuruluşları, İl Tarım Müdürlükleri, Özel İşletmeler, Valilikler

### ***Eylem 29: Konaklama İşletmelerinin Kalite ve Hizmet Standartlarının Geliştirilmesi***

Mevcut konaklama işletmelerinin hizmet kalitesinin ve hijyen koşullarının iyileştirilmesine yönelik olarak ulusal veya uluslararası sertifikasyon sistemlerine geçmeleri konusunda farkındalık düzeyleri artırılmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa vade

*Yürütecek Kuruluş:* Belediyeler, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* TRAKYAKA, Üniversiteler, Oteller, TUROB

### ***Eylem 30: Küçük Konaklama İşletmeleri Yönetim İşbirliği Ağı***

Butik otel, ev pansiyonu, kamp işletmeleri, moteller, turizm amaçlı kullanılacak ikincil konutlar gibi küçük ölçekli konaklama işletmelerinin yönetim kapasitelerinin, etkinliklerinin ve işbirliklerinin artırılmasına yönelik Küçük Konaklama İşletmeleri İşbirliği Ağı kurulmalıdır. Bu işbirliği ağının satın alma, tedarik, bakım onarım ve tadilat, tanıtım, rezervasyon, muhasebe işlemleri ve müşteri memnuniyeti değerlendirme konularında küçük konaklama işletmelerine birlikte hareket etme imkânı sağlaması yanı sıra işletmelerin türlerine, yörelerine, sundukları hizmetlere göre sınıflandırılarak tanıtım ve rezervasyon işlemlerini yapmaları hedeflenmelidir.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Oteller, butik oteller, TUROB, ÖZBİ, üniversiteler, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

### ***Eylem 31: Koruma Alanlarında Turizm Yönetim Sistemi***

Bölgede koruma alanı kapsamında olan kıyı alanları, göller ve sulak alanlarda, doğal park ve ormanlık alanlarda ziyaretçilerin yapacağı tahribatı önleyici tedbirleri belirleyen, koruma limitlerini aşacak kirlilik ve kullanma durumlarına karşı izleme ve kontrol mekanizması oluşturan, bu alanlar için rekreasyon faaliyetleri önerecek ve koruma kurulları, belediyeler ve ilgili bakanlık birimleri (Trakya Turizm Hizmet Platformu şemsiyesi altında) koordineli çalışacak bir 'koruma alanları turizm hizmet birimi' oluşturulması.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi: kısa vade kurulacak, devam edilecek*

*Yürütecek Kuruluş: Valilikler*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Çevre ve Orman Bakanlığı, Trakya Turizm Hizmet Platformu, Belediyeler, İl Özel İdareleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Üniversiteler, TrakyaKa, Doğa Koruma Derneği ve diğer STK'lar, Muhtarlıklar*

## C. Altyapı Geliştirme ve Yatırım

### *Eylem 32: Farklı Kategorilerde Hizmet Verecek Otel Yatırımlarının Teşvik Edilmesi*

Şehir merkezlerinde ve diğer turizm varış noktalarında ihtiyaç duyulan türde otel yatırımlarının bölgede faaliyet gösteren kredi ve hibe sağlayan fon kuruluşlarının desteklenmesi teşvik edilmeli ve bu girişimcilere yatırım danışmanlığı sağlanmalıdır.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi: kısa-orta vade*

*Yürütecek Kuruluş: Trakya Kalkınma Ajansı*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: TUROB, ÖZBİ, Girişimciler, Trakya Turizm Hizmet Platformu, Valilikler, Belediyeler*

### *Eylem 33: Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi ve İyileştirilmesi*

Bölgenin Karadeniz kesimde yer alan Saray, Vize ve Demirköy ilçelerine bağlı yerleşim yerleri arasındaki bağlantılar güçlendirilmelidir. Bu kapsamda;

- Saray-Vize-Pınarhisar ve Kırklareli arasındaki yok 2x2 duble yol olarak düzenlenerek ulaşım kalitesi arttırılmalıdır
- Pınarhisar-İğneada arasındaki yolun iyileştirme çalışmalarına hız verilmelidir
- Kofçaz-Vize-Demirköy ve Saray ilçelerinin köyleri arasındaki bağlantı yollarının kalitesi arttırılmalıdır.

Bölgenin güneyinde yer Saros Körfezi ve Şarköy ilçesinin ulaşım bağlantıları güçlendirilmelidir. Bu kapsamda;

- Keşan-Enez ve Keşan-Mecidiye karayolu bağlantılarının kalitesi arttırılmalıdır.
- Saros Bölgesi içerisinde yer alan Ege Denizine paralel köyler arasındaki ulaşım bağlantıları ve kalitesi güçlendirilmelidir.
- Şarköy-Kavak bağlantısı iyileştirilmelidir.

- Tekirdağ-Şarköy arasındaki sahil yolu bağlantısı iyileştirilmelidir.

Bölgenin Karadeniz ve Ege Denizi kıyıları ile Yunanistan ve Bulgaristan arasındaki ulaşım bağlantıları güçlendirilmelidir. Bu kapsamda;

- Enez ve Demirköy ilçelerinde deniz hudut sınır kapısı açılması yönünde fizibilite çalışması yapılarak girişimlerde bulunulmalıdır.

Bölgenin deniz ulaşımı güçlendirilmelidir. Bu kapsamda;

- Tekirdağ Merkezde bulunan tamamlanmamış yat limanının faaliyete geçirilmesi yönünde girişimde bulunulmalıdır.
- İğneada ve Saros Körfezinde uygun altyapıya sahip yat limanlara hayata geçirilmelidir.

Bölgede yer alan havalimanı ile yerleşim yerleri arasındaki bağlantılar güçlendirilmelidir. Bu kapsamda;

- Çorlu Havalimanından Tekirdağ Merkez'e direkt seferler sağlanmalıdır.
- Yapımı devam eden Sirkeci-Kapıkule hızlı tren hattı ile Çorlu Havalimanı arasında bağlantı oluşturulmalıdır.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi: uzun vade*

*Yürütecek Kuruluş: Ulaştırma Bakanlığı, İl Özel İdareleri*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: Trakya Turizm Hizmet Platformu, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, Belediyeler, TrakyaKa*

### ***Eylem 34: Atık Bertarafı ve Geri Dönüşüm Altyapısının Geliştirilmesi ve İyileştirilmesi, Bu Hizmetlerin Bütün Bölgede Yaygınlaştırılması***

Bölgede turizmin gelişmesi açısından atıkların bertarafı önemlidir. Bölgede atıkların düzenli toplanması ve depolanması ile birlikte bu atıkların geri dönüşümün sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda;

- Yerleşim alanlarındaki kanalizasyon- arıtma altyapısı güçlendirilmelidir.
- Kırsal yerleşimler ile köylerde atıkların düzenli olarak toplanması ve depolanması yönünde altyapı oluşturulmalıdır.
- Atıkların toplanması ve ayrıştırılması konularında halkın farkındalık düzeyini yükseltmek üzere eğitim ve bilgilendirmeler yapılmalıdır. Kırsal alanlarda yapılacak bilgilendirmeler için bir gezici eğitim biriminin kurulması önemlidir.
- Katı atıkların depolanması ve geri dönüşümünün sağlanmasına yönelik işbirlikleri ve girişimlerde bulunulmalıdır.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi:* kısa vade

*Yürütecek Kuruluş:* Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, İl Özel İdareleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, Belediyeler, Muhtarlıklar, Trakya Turizm Hizmet Platformu

### ***Eylem 35: Sağlık Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması ve Sürekliliğinin Sağlanması***

Turistlerin il merkezleri dışındaki varış noktalarında acil müdahale yapabilecek sağlık birimleriyle, spor turizminin yoğunlukla yapıldığı yerlerde ilgili spor dalına yönelik acil müdahale birimleri kurulmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa vade

*Yürütecek Kuruluş:* Belediyeler, İl Sağlık Müdürlükleri ve Özel Sağlık Kuruluşları

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Trakya Hizmet Platformu, Valilikler, Muhtarlıklar, STK'lar.

### ***Eylem 36: Yöresel mutfak ürünleri ve yemekleri sunacak yiyecek-içecek işletmesi yatırımlarının teşvik edilmesi***

Yöresel mutfak zenginliğini yansıtacak ve yöresel ürün ve yiyecek-içecek menüleri olan yiyecek-içecek işletmesi yatırımların teşvik edilmelidir.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa- orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* TRAKYAKA

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Üniversiteler, Meslek Odaları, Sivil Toplum Örgütleri

### ***Eylem 37: Destekleyici Turizm Ürünü Yatırımlarının Desteklenmesi***

Müze satış mağazaları, yöresel ürün satış noktaları, spor malzemesi tedarik mağazaları gibi özel sektör tarafından yapılacak destekleyici turizm ürünü yatırımları teşvik edilmelidir. Ayrıca el sanatları merkezleri, doğa müzesi gibi kapsamlı yatırımlar için kamu-özel sektör yatırım işbirliği modelleri araştırılmalı ve bu yöndeki yatırımlar desteklenmelidir.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* kısa- orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Kültür ve Turizm Bakanlığı , TRAKYAKA

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Özel sektör işletmeleri, girişimciler, ilgili dernekler ve sivil toplum kuruluşları.

## D. Tanıtım ve Pazarlama

### *Eylem 38: Markalaşma Çalışmalarına Hız Verilmesi*

Trakya Bölgesinin markalaşmasına yönelik çalışmalar il bazlı olmaktan çok tematik alanlar üzerinde yürütülmelidir. Bölgenin markalaşma çalışmaları öncelikle aşağıdaki tematik alanlar üzerinde yürütülmelidir.

#### **Kültür Turizmi**

- Osmanlı Başkenti Edirne
- Antik Yerleşimler: Marmara Ereğlisi-Vize-Enez
- Etnografik Değerler (Trakya dans, müziği)

#### **Eko-Agro Turizm**

- Kastro-Kıyıköy-Demirköy-İğneada Kofçaz hattı
- Şarköy-Enez Hattı

#### **Doğa Sporları**

- Saros Körfezi-Dalış, Rüzgar Sörfü, Yelkencilik, Balıkçılık,Trekking, Kuş Gözlemciliği
- Şarköy- Yamaç Paraşütü, Rüzgar Sörfü, Trekking, Bisiklet
- Kastro,Kıyıköy,Demirköy,İğneada,Kofçaz hattı- Su sporları, Trekking, Kuş Gözlemciliği, Bisiklet

#### **Gastronomi**

- Et ve Ürünleri (Kuzu, Oğlak, Sucuk, Köfte, Ciğer)
- Bağ Ürünleri (Şarap, Hardaliye, Pekmez, Üzüm Suyu)
- Süt Ürünleri (Peynir, Yoğurt)

Ayrıca Longoz ormanları başta olmak üzere Bölgenin sahip olduğu diğer kültür mirası öğelerinin UNESCO Dünya Mirası listesine katılması yönünde çalışmalar başlatılmalıdır.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi: orta ve uzun vade*

*Yürütecek Kuruluş: Trakya Turizm Hizmet Platformu*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, Turizm İşletmeleri, STK'lar, Belediyeler, Seyahat Acenteleri*

### ***Eylem 39: Tanıtım ve Bilgilendirme Ofislerinin Etkinliğinin Arttırılması***

İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri bünyesinde yer alan turizm enformasyon bürolarının daha etkin çalışmalarına yönelik materyal desteği yanında buradaki personelin niteliklerinin arttırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmelidir. Bölge genelinde turizm varış noktaları olarak öne çıkan; Kiyıköy, İğneada, Şarköy ve Saros Körfezi bölgesinde turizm enformasyon bürolarının kurulması önemlidir.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, Turizm İşletmeleri, STK'lar, Belediyeler, Trakya Turizm Hizmet Platformu

### ***Eylem 40: Farklı turizm etkinlikleri için rotaların belirlenmesi ve bu doğrultuda gerekli işaret ve bilgilendirme levhalarının yerleştirilmesi***

Bölgedeki yollarda işaret levhalarının iyileştirilmesi, doğal alanlardaki yürüyüş, bisiklet ve dağcılık rotalarının belirlenmesi ve yerleştirilmesi:

- Edirne Merkez'deki somut ve soyut kültürel ve tarihi mirasa, ziyaret edenlerin kolaylıkla erişimini sağlayacak rotaların hazırlanması ve bilgilendirme sisteminin zenginleştirilmesi,
- Enez-Saros güzergâhında fotoğrafçılık, doğa yürüyüşleri, doğa gözlemciliği, kuş gözlemciliği güzergâhlarının belirlenmesi,
- Ziyaretçilerin Kırklareli Merkez'deki somut ve soyut kültürel ve tarihi mirasa kolaylıkla erişimini sağlayacak güzergâhların hazırlanması ve bilgilendirme sisteminin zenginleştirilmesi,
- İğneada-Demirköy güzergâhında fotoğrafçılık, doğa yürüyüşleri, doğa gözlemciliği, kuş gözlemciliği güzergâhlarının belirlenmesi,
- Kırklareli Merkez'de kent turizmi geliştirilmesi, Kırklareli kuzeyinde İğneada-Demirköy bölgesinde Hamdibey, Sislioba, Beğendik, Limanköy'ü içine alan güzergâhın 'ekoturizm bölgesi' olarak geliştirilmesi,
- Kırklareli güneyinde Vize-Kiyıköy güzergâhının, kültür turizmi, arkeolojik turizm, din turizmi, kıyı turizmi ve ekoturizm bölgesi olarak yeniden planlanması,
- Yıldız Dağları ve Longoz Ormanı'nda doğa turizmine yardımcı olacak güzergâhların geliştirilmesi (iskele ve platform, vb.) ve bilgilendirme sisteminin (levhalar, yazılı ve görsel materyal) hazırlanması,
- Tekirdağ ve Kırklareli bölgelerindeki antik şarap rotalarının belirlenmesi,
- Doğa yürüyüşü, dağ bisikleti sporları için rotalar belirlenmesi, harita ve kitapçıkların hazırlanması gerekmektedir.

*Öncelik: Yüksek*

*Uygulama Süresi: kısa ve orta vade*

*Yürütecek Kuruluş: İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: Trakya Turizm Hizmet Platformu, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, Turizm İşletmeleri, STK'lar, Belediyeler*

#### ***Eylem 41: Basılı ve Elektronik Tanıtım Materyalinin ve Kataloglarının Hazırlanması***

Her bir varış noktası için hedef kitlenin belirlenmesine yönelik alan çalışmaları yapılması sonrası tanıtım konsepti belirlenerek;

- Yayınevleri ve uzman STK'ların (fotoğrafçılık kulübü gibi) desteği ile tanıtıcı kitap, broşür ve haritaları hazırlanmalıdır.
- Hazırlanacak materyaller içerisinde tanıtılacak alana ilişkin hikâyelerin derlenerek yer alması sağlanmalıdır.
- Tanıtıcı materyallerin profesyonel hizmet alınarak yabancı dillere çevrilmelidir.
- Bölgenin tanıtımına yönelik profesyonel bir web sitesi oluşturulmalı ve sosyal medya araçlarının tanıtımda etkin bir şekilde kullanılmalıdır.
- Turizm fuarlarına (örneğin EMİTT) Trakya çatısı altında katılım sağlanmalıdır.
- Turizm acenteleri için tanıtım gezileri düzenlenmelidir.
- Turizm yazarları için tanıtım gezileri düzenlenmelidir..
- Büyük işletmelerin yanında küçük ve orta ölçekli konaklama, yiyecek-içecek işletmeleri ve yöresel ürünlerin satış noktalarını da içeren rehberler hazırlanmalıdır.

*Öncelik: Orta*

*Uygulama Süresi: kısa vade*

*Yürütecek Kuruluş: Trakya Kalkınma Ajansı*

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar: İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Üniversiteler, Turizm İşletmeleri, Fotoğrafçılık ve Diğer Dernekleri, Yayın Evleri, STK'lar, Belediyeler*

#### ***Eylem 55: Trakya Online Gezi Rehberi hazırlanması***

Trakya Bölgesinin yurtiçi ve yurtdışında tanıtımına yönelik olarak etkin ve interaktif bir online gezi rehberi hazırlanmalıdır. Rehber içerisinde;

- Bölgenin turizm cazibe noktaları hakkında bilgiler,
- Turizm rotaları,
- Hikayeler,
- Konaklama ve ulaşım bilgileri

- Yeme-içme mekanları bilgilerinin

olması sağlanmalıdır. Ayrıca bölgede yer alan konaklama tesisleri ile işbirliği halinde online rezervasyon yapmaya imkan verecek altyapı kurulmalıdır.

#### ***Eylem 42: Tur Paketleri Hazırlanması ve Seyahat Acenteleriyle İş Birliği Yapılarak Tanıtılması ve Satılması***

Avrupa ülkeleri, Balkan ülkeleri, Yunanistan, Macaristan, Orta Doğu ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri pazarına yönelik çeşitli turizm ürünlerinin geliştirilmesi, seyahat acenteleri ile kurulacak işbirliği ile turistlerin Bölgeye çekilmesi gerekmektedir. Seyahat acentelerine broşür desteği verilmeli, Trakya turları satmaları için tanıtıcı geziler düzenlenmelidir.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* kısa ve orta

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Seyahat Acenteleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Valilikler, TrakyaKa, Turizm İşletmeler, Üniversiteler, TÜRSAB ve diğer STK'lar, Belediyeler

#### ***Eylem 43: Eğitim Kurumlarına Yönelik Tur Paketleri Hazırlanması ve Tanıtılması***

İlköğretim ve lise öğrencilerine yönelik, Milli Eğitim Bakanlığı ve okullarla işbirliği yaparak Trakya'nın tarihini ve kültürünü anlatan tanıtım gezileri düzenlenmesi, tur programı içeriğinin, Çanakkale/Şehitlik Abidesi programlarında olduğu gibi yeni kuşakların tarih/coğrafya teorik bilgilerini destekleyecek şekilde belirlenmesi sağlanmalıdır.

*Öncelik:* Düşük

*Uygulama Süresi:* kısa ve orta

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Seyahat Acenteleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Trakya Turizm Hizmet Platformu, Valilikler, TrakyaKa, Turizm İşletmeleri, Üniversiteler, TÜRSAB ve diğer STK'lar, Belediyeler

## **E. Turizm İnsan Kaynakları**

#### ***Eylem 44: Halka Kültürel Miras ve Turizm Farkındalık Kampanyaları Düzenlenmesi***

Yerel halkın içinde yaşadığı tarihi, kültürel ve turistik değerleri tanıması, özümsemesi ve bunlara sahip çıkması için çeşitli kampanyalar tertip edilmelidir. Söz konusu kampanyaların

amacı halkın kentiyle ve tarihiyle gurur duyması, bu duygu ve doğru bilgi ile karşılaştığı turistleri gerektiğinde bilgilendirmesi ve yönlendirmesi olmalıdır. Bu eğitimlerin amacı turist ile sık karşılaşan kişilerin turizmin kent için önemini kavraması ve turiste değer vererek güler yüzlü, misafirperver davranması ve kaliteli hizmet sunması olmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* orta ve uzun vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Yerel yönetimler, TRAKYAKA, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, meslek kuruluşları ve ilgili diğer STK'lar

#### ***Eylem 45: Sertifikalı Turist Rehberleri Yetiştirilmesi***

Sosyal, öğrenmeye ve bilgi paylaşmaya açık, dürüst ve iyi dil bilen turist rehberlerinin yetiştirilmesi ve gerekli sertifikasyonun sağlanması gerekmektedir. Rehberler yetiştirilirken kent ve bölge için uygun görülen turizm alanlarında eğitim almalıdır. Örneğin Kırklareli Merkez, Edirne Merkez için tarih bilgisine sahip, Kırklareli kırsalı veya Ganos Dağları için doğayı seven, ağaç ve bitki türlerini bilen ve tanıtabilecek, Marmara Ereğlisi için arkeoloji bilgisi olan, Şarköy için yiyecek-içecek bilgisine ve kültürüne sahip rehberler yetiştirilmelidir.

Rehberlere müze ziyaretlerine ilişkin özel eğitimler verilmelidir. Bu kapsamda özellikle öğrenci turlarının ziyaretlerine yönelik pedagojik formasyon eğitimleri yanında müze ziyaretini zevkli hale getirecek aktivite eğitimleri sağlanmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* Kısa ve Orta

*Yürütecek Kuruluş:* İl Turizm Müdürlükleri ve Üniversitelerin İlgili Bölümleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Kültür ve Turizm Bakanlığı, TUREB, TUREF, Turist Rehberliği Eğitimi veren Üniversiteler

#### ***Eylem 46: Ev Pansiyonculuğu Eğitimleri***

Var olan pansiyonculara ve pansiyon açmak isteyen girişimcilere (çiftlik turizmi dahil) düzenli eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Belirli saat eğitimi tamamlayanlara “ Pansiyon İşletmeciliği” eğitim sertifikasının verilmedi. Bu eğitimlerin içeriğinde giriş seviyesinde yönetim, satış ve pazarlama, servis kalitesi, müşteri ilişkileri, bilgisayar ve internet kullanımı, yabancı dil ve muhasebe konuları yer almalıdır. İçeriği konusunda deneyimli eğitimciler tarafından, iyi yurtiçi ve yurtdışı pansiyonculuk örnekleri ve eğitim sistemleri temel alınarak hazırlanılması uygun olacaktır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa ve orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ve Yerel Yönetimler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Trakya Kalkınma Ajansı, Üniversitelerin otelcilik eğitimi veren bölümleri, Turizm kuruluşları ve KOSGEB, , Halk Eğitim Merkezleri, MEB (Turizm Meslek Liseleri)

#### ***Eylem 47 : Doğa Sporları Eğitimleri***

Trakya genelinde önerilen doğa sporlarına uygun eğitimciler yetiştirilmelidir. Bu kişiler doğada turistlere spor dersleri verecek veya eşlik etme konusunda bilgili olmalıdır. Farklı profilden turist gruplarına yönelik çalışabilmelidirler. (Çocuk, genç, vb. Mesela Uçmakdere yamaç paraşütü, Kiyıköy kite sörf, Saros dalış, Mağaracılık gibi. Bu eğitimleri alan eğitimcilerin sertifikasyonunun sağlanması gerekmektedir. Ayrıca bu eğitimcilerin bazılarının turist profiline uygun diller bilmesi ve mutlaka ilkyardım bilgisine sahip olması sağlanmalıdır.

*Öncelik:* Düşük

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ve Gençlik Spor Müdürlükleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Doğa Araştırmaları Sporları ve Kurtarma Derneği (DASK), Diğer Doğa Sporları Dernekleri ( Mağaracılık, Dalış) Hastaneler, İl Sağlık Müdürlükleri,

#### ***Eylem 48: Yöresel El Sanatları Eğitimleri***

- Kaybolmaya yüz tutmuş olan edirnekari, karacaklavuz, poyralı dokumaları ve çömlekçilik gibi yöresel el sanatları için uygun eğitim ortamlarının hazırlanmasına destek verilerek halkın bu eğitimlerden ücretsiz veya düşük ücretlerle faydalanması sağlanmalıdır.
- Eğitimler için öğrenci seçilirken öncelikli olarak alt gelir gruplarının, işsiz gençlerin ve ev kadınlarının teşvik edilmesi ve gerektiğinde destek verilmesi gerekmektedir.
- Ürünler hazırlanırken ürün tasarımında üniversitelerden ve profesyonel firmalardan destek alınmalı ve ürünler turizme hizmet verecek şekilde hazırlanmalıdır .
- Bu ürünlerin öncelikli olarak kentlerin önemli yerlerinde sergilenmesi, festivallerde ve tanıtım broşürlerinde yer alması sağlanmalıdır.
- Üretimin sürekli olmalı ve şehrin turistik bölgelerinde, otellerde, restoranlarda, müze dükkânlarında satışa sunulmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa ve orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür Turizm Müdürlükleri ve Üniversiteler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Belediyeler, Vakıflar Müdürlüğü, Müze Dükkânları, Özel Sektör, Girişimciler

#### ***Eylem 49: Aşçı ve Servis Elemanı Eğitimleri***

Açılması planlanan yerel Mutfak Sanatları Akademisi aracılığıyla profesyonel aşçı ve servis elemanı yetiştirilmelidir. Eğitimlerde hijyen ve sanitasyon, menü çeşitlendirme ve yerel yemeklerin hazırlanması ve servisine de yer verilmelidir. Bu elemanların Akademi aracılığıyla stajlarının ve yörede iş bulmalarının takibi sağlanmalıdır.

*Öncelik:* Yüksek

*Uygulama Süresi:* kısa ve orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Trakya Mutfak Sanatları Akademisi, Esnaf dernekleri, Üniversiteler

#### ***Eylem 50: Girişimciler İçin Restoran İşletme Eğitimleri***

Bölgede açılması için teşvik edilecek kafe ve restoran girişimcilerine Mutfak Sanatları Akademisi aracılığıyla eğitimler düzenlenmelidir. Eğitimlerde dünyadan farklı restoran ve kafe tiplerinin tanıtılması, iyi örneklerin tanıtılması, gerekirse yerinde ziyareti sağlanmalıdır. İçerik olarak hijyen ve sanitasyon, servis kalitesi, müşteri iletişimi, menü çeşitlendirme ve yöneticilik derslerinin verilmelidir.

*Öncelik:* orta vade

*Uygulama Süresi:* Kısa ve Orta

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Meslek Yüksek Okulları Turizm, İşletme ve Gastronomi Bölümleri, Halk Eğitim Merkezleri

#### ***Eylem 51: Hizmet Elemanları İçin Dil Eğitimleri***

Bölgeye gelen turist profiline uygun olarak ilgili turizm merkezlerinde hizmet elemanları için dil eğitimleri verilmelidir. Bu kapsamda öncelikle İngilizce yanında Bulgarca ve Yunanca kurslarına ağırlık verilmelidir.

*Öncelik:* Orta

*Uygulama Süresi:* kısa ve orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* Trakya Turizm Hizmet Platformu

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Dil Okulları, Üniversiteler, Meslek Kuruluşları, Esnaflar

### ***Eylem 52: Müzelerde Rehber Eğitimleri***

Müze personeline yönelik olarak müze ziyaretlerini daha zevkli hale getirmek amacıyla aktivite eğitimleri verilmelidir. Ayrıca öğrencilerin müzelere yapacağı ziyaretlere yönelik olarak müze personeli pedagojik açıdan eğitilmelidir.

*Öncelik:* Düşük

*Uygulama Süresi:* orta vade

*Yürütecek Kuruluş:* İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Trakya Turizm Hizmet Platformu, TUREB, TUREF, Turist Rehberliği Eğitimi veren Üniversiteler

### ***Eylem 53: Perakendecilere ve üreticilere ürün paketlenme, vitrin ve mağaza düzenleme eğitimleri***

Bölgeye özgü yöresel ürün üreten ve satışını yapan perakendecilere yönelik olarak üniversitelerin endüstriyel tasarım, mimarlık ve iç dekorasyon bölümlerinde bu konularda deneyimli öğretim görevlileri desteği ile ürün tasarımı, vitrin tasarımı, mağaza düzenlenmesi konusunda eğitimler verilmelidir.

*Öncelik:* orta vade

*Uygulama Süresi:* Orta

*Yürütecek Kuruluş:* Üniversiteler

*İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar:* Trakya Turizm Hizmet Platformu, Üniversiteler, Ticaret Odaları, Halk Eğitim Merkezleri

### ***Eylem 54: Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin Turizm Değerinin Arttırılması***

Bölgenin olduğu kadar ülkemizin de önemli kültür varlıklarından biri konumunda olan Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin geliştirilmesi ve tanıtımı önem arz etmektedir. Bu kapsamda;

- Kırkpınar yağlı güreşleri için ayrılan alanın çevre düzenlemesi yapılarak fiziki şartları iyileştirilmelidir.
- Kırkpınar alanı içerisinde ziyaretçilere Kırkpınar güreşlerinin tarihi, güreş kuralları ve diğer unsurlar hakkında bilgi vermek üzere görsel araçlarında kullanımı ile etkili bir bilgilendirme ve sergi alanı oluşturulmalıdır.
- Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin tanıtımına yönelik bir film ve tanıtım broşürleri hazırlanmalıdır.
- Kırkpınar temalı hediyelik eşyalar tasarlanarak üretilmelidir.

- Kırkpınar güreşlerinin açılış organizasyonun cazibesini arttırmaya yönelik aktiviteler organize edilmelidir.
- Kırkpınar yağlı güreşlerinin yurtdışında tanıtımına yönelik fuarlara katılım sağlanmalıdır.

#### ***Eylem 56: Bölgede yer alan milli parkların koruma kullanma dengesi gözetilerek ziyarete açılması***

Trakya Bölgesi 3 önemli milli parka ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar;

- İğneada Longoz Ormanı Milli Parkı
- Gala Gölü Milli Parkı
- Kasatura Körfezi Milli Parkı

Söz konusu milli parkların koruma kullanım dengesi içinde oluşturulacak etkin bir yönetim anlayışı içerisinde değerlendirilmesine yönelik girişimlerde bulunulmalıdır. Bu kapsamda milli parklar içerisinde yürüyüş, gözetleme, dinlenme alanları oluşturulmalı ve turistlere alan içerisinde etkin rehberlik hizmeti sunulmalıdır. Milli parkın korunmasına yönelik olarak yeterli sayıda görevli istihdam edilmesi yanında elektronik izleme yapılması da önemlidir. Ayrıca söz konusu milli parkların korunması amacı ile bu alanları tehdit edecek aşırı yer altı suyu çekimi, maden ocakları gelişimi ve düzensiz avcılık v.b. faaliyetlere izin verilmemelidir.

# Trakya Bölgesi Turizm Gelişim Aksı

---

Trakya Bölgesi Ülkemizin en batısında Avrupa ile sınırimızı oluşturmaktadır. Bölge sahip olduğu bu jeo-stratejik önemi yanında birçok doğal ve kültürel değeri bünyesinde barındırmaktadır. Üç denize kıyısı olan Bölge bir yarımada hüviyetindedir.

Bölgenin güney ve kuzey kesimi sahip oldukları kıyı şeridi ile birlikte önemli orman varlığına sahiptir. Kuzeyde Karadeniz sahil kesimi ile güneyde Saros Körfezi ve Ganoslar bir eko-turizm alanı olarak öne çıkmaktadır.

Nemli ve kuru orman niteliği taşıyan Istranca Dağları'nın güneye bakan yamaçları Ergene Havzası'nı ve yeraltı sularını beslerken, kuzeye bakan yamaçları Karadeniz Havzası'nı beslemektedir. Biyolojik çeşitlilik açısından son derece önemli sulak alanlar olan lagün göllerine ve Longos (su basar) ormanlarına sahip bu bölge, Trakya'da biyolojik çeşitliliğin en zengin olduğu alandır.

Ganoslar'ın bir uzantısı olan Kuru Dağları'nın güney yamaçları, Saros Körfezi kıyı şeridi ile Meriç Deltası ve lagünler, Meriç Havzası'nın bir alt kümesini oluşturmaktadır. Orman köyleri ile Karadeniz, Saros ve Tekirdağ kıyılarında eko-turizm ve kıyı turizmi faaliyetlerinin gerekli altyapılarla desteklenerek geliştirilmesi Bölgenin turizm potansiyelinin etkin kullanımı açısından önemlidir.

Bölge genelinde tarihi ve kültürel değere sahip birçok yapı ve eser bulunmaktadır. Tarihi ve kültürel açıdan bir dönem Osmanlı İmparatorluğuna başkentlik yapmış olan Edirne önemli bir tarih ve kültür varış noktası olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda turizmin Edirne ilinde, tarihsel perspektif içindeki tarihsel ve kültürel kimliği ile bunun fiziki mekândaki yansımaları dikkate alınarak; çevre yerleşimlerde bulunan diğer turizm öğeleri ile bir bütün halinde arkeolojik, kentsel ve doğal sit özellikleri ön plana çıkartılacak şekilde geliştirilmesi önemlidir.

Bölge Asya ve Avrupa kıtası arasında bir geçiş noktası olması dolayısı ile geçmişte pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Geçmiş döneme ait önemli yerleşim yerleri olarak Marmara Ereğlisi-Perintos, Vize-Bizya Antik Kenti, Edirne-Hadrianapolis Antik Kenti ve Enez-Ainos Antik Kenti bölgenin önemli arkeolojik alanlarıdır.

Bahsedilen tüm bu zenginlik ve potansiyelin yanı sıra, bölgenin bu planın önerileri doğrultusunda bir bütün olarak ele alınarak, planlı ve sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Doğal ve kültürel dokunun yenilenerek belli temalara dayalı olarak turizm tanıtım ve geliştirilme faaliyetlerine odaklanması Bölgede turizmin geliştirilmesi açısından önemlidir. Bu bağlamda Trakya Bölgesinde üç ana "turizm koridoru ön plana çıkmaktadır. Bunlar; "Kuzey Trakya Turizm Koridoru", "Güney Trakya Turizm Koridoru" ve

“Trakya Kültür Koridoru” dur. Bu üç koridorda belirlenen dokuz alt bölgeye ait temalar Tablo 2’de özetlenmektedir.

### ***Kuzey Trakya Eko-Agro Turizm Koridoru***

Trakya Bölgesinin kuzeyinde ve Karadeniz sahilinde yer alan Saray, Kofçaz, Vize ve Demirköy ilçelerinde, Kastro, Kiy k y ve   neada gibi önemli kıyı beldeleri ile birlikte orman köylerinin beraber değerlendirilmesi suretiyle koruma-kullanma dengesi çerçevesinde eko-agro turizm, kıyı turizmi, yeme-içme turizmi ve kültür turizmi geliştirilmelidir.

#### ***Koridor içerisinde yapılabilcek turizm türleri:***

***Eko-Agro Turizm:*** Koridor İstanbul’a çok yakın bir mesafede korunmuş doğası ile önemli bir eko-agro turizm merkezi hüviyetine sahiptir. Istranca dağları içerisinde yer alan orman köyleri ve bu köylerin ana geçim kaynağını oluşturan hayvancılık ve tarım faaliyetlerinin turizm ile bulu turulması koridora nitelikli turistin çekimini hızlandıracaktır. Bu kapsamda arıcılık, hayvancılık gibi aktiviteler ile birlikte köy ya ımı ve ormanın çekici unsurları bir bütün halinde değerlendirilerek koruma kullanma dengesi içerisinde turizm faaliyetleri yerel halkın katılımı ile yürütülmelidir.

***Kıyı Turizmi:*** Koridor içerisinde yer alan Kastro, Kiy k y ve   neada sahilleri Karadeniz’in belki de en sakin kıyı  eridini oluşturmaktadır. Koridordaki plajlar ince kum ile birlikte dibi kum ve kademeli derinleşen kıyı, ormanın ye ili ve denizin mavisinin buluşması ile eşsiz bir manzara ve deniz keyfi sunmaktadır. Plajlar su sporlarının yapımına imkân verecek doğal ortama sahiptir.

***Kültür Turizmi:*** Bölgede mübadele öncesi dönemde yaşayan Rum’lardan kalma çok sayıda tarihi ev bulunmaktadır. Hamdibey gibi bazı köylerde bu yapılar büyük ölçüde muhafaza edilmiş durumdadır. Bununla birlikte bölge; bir hayli kale, dolmen ve t m l s, Demirköy dökümhanesi, Fransız feneri, kız manastırı, Aya Nikola Manastırı gibi çok sayıda kültür hazinesine ev sahipliği yapmaktadır. Koridorun sahip olduğu kültür varlıklarının diğer turizm türlerini tamamlayacak şekilde turizme kazandırılması bölgenin cazibesini arttırma yanında konaklama süresini uzatacaktır.

***Ma ara Turizmi:*** Bölgenin karstik yapısı suyun a ındırmasıyla doğal mağara oluşumlarına olanak sağlamıştır. Demirköy ve Vize ilçeleri sınırında yoğun olmak üzere 50’nin üzerinde mağara bulunmaktadır. Dupnisa Mağarası bunlar içerisinde turizm amaçlı kullanılmakta olup, uygun olan diğer ma araların doğal dengeler göz önünde alınarak turizme kazandırılması ile ma aracılık Bölge açısından alternatif bir turizm ürünü olarak geliştirilebilir.

***Doğa Turizmi:*** Bu koridor doğa açısından çok zengin olup, trekking, bisiklet ve ku  g zlemcili i gibi aktiviteler ile turizm çeşitlendirilmesi mümkündür. Istranca dağları arasındaki orman köyleri bisikletçiler ve trekking yapanlar için korunmuş ve doğal bir ortam

sunmaktadır. Kömürköy, Kızılağaç, Sivrililer, Hamidiye, Aksicim, Balkaya, Bahçeköy, Güngörmez, Avcılar, Hamdibey Balaban, Armutveren, İncesirt, Kula gibi köyler arasında kalan alan doğa severler için bir çekim noktasıdır. Kadınkule – Monopetra Kayalıkları, Mahya Tepe-Dupnisa Mağarası doğa severlerin tercih ettikleri güzergahların başında gelmektedir. İğneada ile çevresindeki Mert Gölü ve Erikli Gölü kuşlar için adeta bir cennet durumundadır. Burada başta bahri, karabatak, gümüş martı, siyah leylek, su tavuğu, yabani ördek gibi birçok kuş türü gözlemlenebilmektedir.

*Yeme-İçme Turizmi:* Demirköy ilçesinin giriş ve çıkışında yer alan et restoranları ile Saray ilçesinin Kastro çıkışında yer alan restoranlar Trakya Kasap restoran konseptini yansıtmaktadır. Bu restoranlarda Trakya “kıvırcık koyunu” başta olmak üzere yörede açık alanda yetişen hayvanlara ait etler sunulmaktadır. Ayrıca Kıyıköy ve İğneada’da yer alan balık restoranlarının menülerinde alabalık ve deniz balıkları yer almaktadır. Bölge genelindeki süt ürünleri (peynir, yoğurt, manda yoğurdu) bölgenin tüm doğallığını yansıtmaktadır. Bununla birlikte yöreye özgü longoz fasulyesi, zelenka balı ve mantar gibi pek çok farklı lezzet bulmak mümkündür. Yemek açısından zengin olan bölgede bu farklı lezzetler turizm açısından değerlendirilebilecek şekilde ön plana çıkarılmalıdır.

### ***Güney Trakya Eko-Agro Turizm Koridoru***

Enez ve Keşan ilçe sınırları içerisinde bulunan Saros Körfezi Kıyı Şeridi ve Şarköy ilçe sınırları içerisinde bulunan Ganoslar Bölgesi’nin; ekolojik yapısı yanında kültürel ve tarihi özellikleri de dikkate alınmak suretiyle, eko-agro turizm, kıyı turizmi ve kültür turizmin bu bölgede geliştirilmesi önemlidir.

#### *Koridor içerisinde yapılabilecek turizm türleri:*

*Eko-Agro Turizm:* Koridor İstanbul-Çanakkale yolunda önemli bir geçiş güzergâhı üzerinde yer almaktadır. Koridor içerisinde yer alan Ganos dağları Bölgenin önemli orman varlıklarından biridir. Koridor içerisinde tarım ve hayvancılık beraber yürütülmektedir. Meriç nehri ve Gala gölünün ekosistemi bölgeye hayat veren önemli unsurlardandır. Koridor üzerinde yer alan Uçmakdere, Hoşköy, Mürefte gibi kültürel kimliğini muhafaza eden yerleşim yerleri ve köyler sahip olunan doğal zenginliklerle beraber değerlendirildiğinde önemli bir eko-agro turizm merkezi hüviyetine sahiptir.

*Kıyı Turizmi:* Şarköy, Marmara Denizinin tek mavi bayraklı denizine sahiptir. Şarköy denizi kademeli derinleşen ve kumul yapıya sahip bir deniz hüviyetindedir. Dünya üzerinde kendi kendini temizleyebilen 3 denizden biri olan Saros denizi körfezde su altı akıntılarının fazla olması, herhangi bir büyük yerleşimin ve sanayileşmenin olmaması sebebi ile Ege denizinde yer alan en temiz bölgelerden biridir. Körfez 75 km uzunluğunda bir kumul kıyı şeridinde sahiptir. Koridor sahip olduğu plajları ve yerleşim yerlerine olan yakınlığı dolayısı ile deniz, kum ve güneş turizmi doğal dengeleri bozmadan geliştirilmeye uygundur.

**Kültür ve Arkeoloji Turizmi:** Koridorun sahip olduğu en önemli kültür varlığı hazinesi Enez ilçesinde yer alan Ainos antik kentidir. Antik kentteki kazı çalışmalarının tamamlanması sonrası koridordaki diğer turizm aktiviteleri ile birbirini tamamlar nitelikte pazarlanması önemlidir. Ayrıca Şarköy ilçesindeki özgün kimliğe sahip köyler ve beldeler ile bu koridordaki Hora Feneri, Papazın evi ve eski Osmanlı dönemi evleri diğer önemli kültürel çekim noktalarıdır.

**Doğa Sporları Turizmi:** Bu koridor trekking, yamaç paraşütü, dalış, gibi bir çok doğa sporuna uygundur. Tekirdağ-Şarköy arasındaki sahil yolunda kalan dağlık alan yürüyüş ve bisiklet tutkunlarının uğrak yerlerindendir. Gala Gölü-Hisar Dağı, Gökçetepe-İbrice güzargahları Saros bölgesinde yer alan önemli yürüyüş rotalarıdır. Şarköy Uçmakdere yamaç paraşüt alanı 695 metre yüksekliği ile Marmara denizinde kıyıya doğru iniş imkânı veren ve muhteşem deniz ve orman manzarasına sahip uçuş alanıdır. Alan yıl içerisinde sürekli olarak macera severleri bölgeye çekmektedir. Ayrıca, Saros körfezi temiz denizi ve barındırdığı canlı türlerinin çeşitliliği ile dalış tutkunlarının önemli merkezlerindendir. Körfezde dalış eğitimi veren kulüpler vasıtası ile eğitim alınabilmektedir. Bunun yanı sıra, Saros sahilleri ve Şarköy ilçe merkezi rüzgar sörfü yapmaya imkan vermektedir. Koridorda yer alan kulüpler sörf eğitimleri organize etmektedirler.

**Kuş Gözlemciliği:** Meriç Deltası çevresinde yer alan sulak alanlarda, başta Gala Gölü olmak üzere birçok kuş türüne rastlanmaktadır. Göçmen kuşların Afrika ve Avrupa arasında bulunan bu önemli uğrak noktasında, özellikle bodur ağaçlar, geniş sazlıklar ve insanların erişemediği sulak alanlarda balıkçıl kuşlardan beyaz ve gri balıkçılar, kara sumru, kılıç gaga, kuğu, karabatak, martı gibi kuşlar ile birçok ötücü kuş türü yuvalanma, üreme ve beslenme amaçlı geçici konaklama yapmaktadır. Flamingolara da rastlanan alan kuş gözlemcilerinin uğrak noktaları arasındadır.

**Şarap ve Yeme-İçme Turizmi:** Şarköy ilçesi sahip olduğu üzüm bağları ve şarap fabrikaları ile tam bir eno turizm cennetidir. İlçede pek çok butik şarap üreticisi bulunmaktadır. Bu kapsamda bağ bozumu ve şarap tadım turları önemli aktiviteler arasındadır. Şarköy ve Saros sahil kesimi salaş balıkçı restoranlarına ev sahipliği yapmaktadır. Bu restoranlarda yerel taze deniz ürünleri ile birlikte Enez'e has yılan balığı ve kurbağa bacağı gibi ürünleri yemek mümkündür. Ayrıca Keşan bölgesine özel satır et gastronomi tutkunlarının vazgeçilmezleri arasında yer almaktadır.

### **Trakya Kültür Koridoru**

Bölgede arkeoloji turizmi açısından Edirne, Enez, Marmara Ereğlisi ve Vize ön plana çıkmaktadır. Bu yerleşim yerlerindeki kazı alanları ile birlikte müzeler birlikte değerlendirilmesi suretiyle Bölgede önemli bir arkeoloji rotası oluşmaktadır.

Edirne ili sahip olduğu tarihi eserleri ile önemli bir kültür merkezi hüviyetine sahiptir. Selimiye Cami ve Kırkpınar güreşleri gibi UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan değerleri ile Edirne söz konusu koridorun ana unsurunu oluşturmaktadır. Bu koridorda Edirne ili ile birlikte arkeolojik alanlar, Trakya geneline yayılmış olan kale, tümölüs, dolmen ve Osmanlı dönemi eserleri birlikte ele alınarak değerlendirilmelidir.

*Koridor içerisinde yapılabilecek turizm türleri:*

*Kültür ve İnanç Turizmi:* Bölge kültür varlıkları açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Söz konusu kültür varlıklarının restore edilmesi diğer turizm faaliyetlerinin gelişmesine önemli katkı yapacaktır. Bunun yanında farklı tarihsel dönemlere ait (Neolitik dönem, Trak Krallığı, Roma ve Bizans dönemi, Osmanlı dönemi, Cumhuriyet dönemi gibi) eserlere yönelik rota çıkarılması bölgenin turizm cazibesini arttıracaktır. Edirne ili Osmanlı Devletin başkentlik yapması yanında UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan Mimar Sinan'ın Selimiye Camisi ve diğer Osmanlı dönemi yapıtları ile Müslümanlar için önemli bir inanç turizm merkezidir. Bununla birlikte Bölge Haçlı seferlerinde geçiş güzergâhı olması ve sahip olduğu kiliseler ve havralar ile diğer inançlar içinde bir cazibe merkezidir. Koridorda özellikle kale, kilise ve manastırlar beraber değerlendirilmek suretiyle bir inanç turizmi rotası oluşturulabilir.

*Arkeoloji Turizmi:* Koridorda arkeoloji turizmi açısından Marmara Ereğlisi, Vize, Edirne Merkez ve Enez ön plana çıkmaktadır.

*Festival Turizmi:* Kültür koridoru, başlıca Kırkpınar ve Hıdrellez Festivalleri olmak üzere, bir çok festival ve etkinliğe sahiptir. Bu festivallerin bir turizm ürünü olarak geliştirilmesi bölge turizmine canlılık katacaktır.

*Yeme-İçme Turizmi:* Diğer koridorlara benzer şekilde, bu koridorda da yeme-içme turizmi potansiyeli bulunmaktadır. Yöreye özgün ciğer, köfte, peynir, tatlılar gibi turizm ürünü olarak geliştirilebilecek farklı lezzetler bulunmaktadır.

**Tablo 2. Trakya Bölgesinde Turizm Çeşitlendirilmesi**

| BÖLGE<br>TURİZM TÜRÜ                     | Edirne<br>Merkez                                                          | Uzunköprü                                 | Enez –<br>Saros              | Şarköy<br>bölgesi                                                                   | Tekirdağ<br>Merkez                                                  | Marmara<br>Ereğlisi                                   | Kırklareli Merkez                                                       | Vize –<br>Kıyıköy                                                                          | İğneada - Demirköy                                                                                        |
|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kültür turizmi</b>                    | Osmanlı<br>Başkenti Eserleri<br>(Selimiye, vs.),<br>Ertuğrul,<br>Karaağaç | Taş Köprü,<br>Özgürlük<br>Anıtı, vs.      |                              |                                                                                     | Rakoczi Evi,<br>Ertuğrul<br>Mahallesi,<br>Etnografya<br>Müzesi, vs. | Açık Hava<br>Müzesi,<br>Hamam, Kaya<br>Mezarları, vb. | Yayla Mahallesi –<br>Eski Tren Garı,<br>Alpullu Şeker<br>Fabrikası, vs. | Vize: Ayasofya<br>Kilisesi, Kale, vs.;<br>Kıyıköy: Aya Nikola<br>Kaya Manastırı,<br>Surlar |                                                                                                           |
| <b>Arkeoloji turizmi</b>                 |                                                                           |                                           | Enez<br>Antik Kent           |                                                                                     |                                                                     | Perinthos Antik<br>Kenti                              | Aşağıpınar,<br>Kanlıgeçit                                               | Vize Antik Kenti                                                                           |                                                                                                           |
| <b>Eko ve agro-<br/>turizm</b>           |                                                                           |                                           | Gala Gölü<br>ve Civarı       |                                                                                     |                                                                     |                                                       | Dokuzhöyük,<br>Kuzulu, Dereköy, vb.<br>Köylerinde                       | Kıyıköy Ormanlık<br>ve Doğal Alanları                                                      | Longoz Ormanları ve<br>Demirköy Civarı;<br>Dupnisa Mağarası                                               |
| <b>Şarap turizmi</b>                     |                                                                           | Yeniköy ve<br>Civarı                      |                              | Şarköy – Mürefte -<br>Hoşköy                                                        |                                                                     | Chateau Nuzun<br>Bağları                              | Lüleburgaz: Arcadia<br>Bağları                                          |                                                                                            |                                                                                                           |
| <b>Kıyı turizmi</b>                      |                                                                           |                                           | Enez –<br>Saros<br>Sahili    | Şarköy – Mürefte –<br>Hoşköy Sahili                                                 |                                                                     | Marmara<br>Ereğlisi Sahili                            |                                                                         | Kıyıköy Sahili                                                                             | İğneada Sahili                                                                                            |
| <b>Doğa sporları</b>                     |                                                                           |                                           | Saros:<br>Dalış;<br>Trekking | Şarköy: Rüzgâr<br>Sörfü<br>Uçmakdere: Yamaç<br>Paraşütü; Ganos<br>Dağları: Dağcılık |                                                                     |                                                       |                                                                         | Yenesu,<br>Domuzdere ve<br>Kıyıköy Mağaraları;<br>Kıyıköy Sahili: Kite<br>Sörf; Trekking   | Dupnisa: Mağaracılık;<br>Longoz Ormanları ve<br>Demirköy Civarı:<br>Trekking; Yıldız<br>Dağları: Dağcılık |
| <b>Festival- etkinlik<br/>turizmi</b>    | Kırkpınar<br>Güreşleri;<br>Kakava Şenlikleri                              |                                           |                              | Hoşköy Hidrellez<br>Festivali;<br>Şarköy Bağbozumu                                  | Kiraz<br>Festivali                                                  | Karpuz ve<br>Sünnet<br>Festivali                      | Karagöz, Sanat Ve<br>Kakava Festivali                                   | Vize Tarih ve<br>Kültür Festivali                                                          |                                                                                                           |
| <b>Yeme-içme<br/>turizmi<sup>2</sup></b> | Ciğer, Köfte,<br>Badem Ezmesi                                             | Et ürünleri,<br>Peynir ve<br>Süt Ürünleri |                              | Şarap, Balık, Peynir<br>ve Süt Ürünleri,<br>Adaçayı                                 | Rakı, Köfte<br>ve Et<br>Ürünleri                                    | Balık                                                 | Köfte ve Et Ürünleri,<br>Kavala Kurabiyesi,<br>Helva                    | Balık, Peynir ve Süt<br>Ürünleri, Manda<br>Yoğurdu, Ihlamur                                | Bal, Peynir/Süt<br>Ürünleri, Et, Pancar<br>Pekmezi, Hardaliye                                             |

<sup>2</sup> Yeme ve içme turizm her bölgede öne çıkarılması gereken ve öbür tür turizm destekleyeceği bir turizm çeşitli. Bu tabloda şu anda öne çıkmış bilinen yemek ve içki türleri eklenmiştir.

# Sonuç

---

Bu raporda beş temel amaç doğrultusunda Trakya Bölgesi'nde turizmin sürdürülebilirlik anlayışına uygun bir şekilde gelişmesi için yapılması gereken eylemler önerilmiştir. Önerilen eylemler, turizmde Trakya kimliğinin sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde oluşturulması, yerel kaynakların öne çıkarılması, ziyaretçilere çeşitli, farklı ve kaliteli bir deneyim sunulması gerçekleştirilerek, Bölgenin bir turizm varış noktası olarak geliştirilmesine yöneliktir.

Trakya'nın ulusal ve uluslararası turizm pazarından aldığı payın arttırılması, turizmin çeşitlendirilmesini ve dört mevsime yayılmasını gerektirmektedir. Bölgede yapılan çalışma, Trakya'nın sahip olduğu çekim unsurlarının kültür turizmi, arkeoloji turizmi, kıyı turizmi, agro ve ekoturizm, şarap turizmi, spor turizmi ve yeme-içme turizmi türlerinin gelişimine uygun olduğunu göstermektedir. Çalışmanın önceki bölümünde, belirlenen farklı turizm temalarının uygulanabileceği örnek varış noktaları özetlenmektedir. Eylem Planının ilk bölümü olan 'turizm ürünleri' bölümünde yer alan tüm eylemlerde ziyaretçiler açısından turizm deneyiminin farklılaştırılması ve kalite yönünden ziyaretçi memnuniyetinin sağlanması önerilmektedir.

Bölgede turizmin tüm yerel paydaşların kalıtımını ve uygulamaların koordinasyonunu sağlayacak şekilde geliştirilebilmesi için Turizm Hizmet Platformunun kurulması önerilmektedir. Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli'nde yapılan çalıştaylarda ve anket çalışmalarında koordinasyon eksikliği, turizmin gelişmesini engelleyen en önemli unsur olarak ortaya çıkmıştır. Farklı paydaşlar yörelerinde turizm açısından büyük bir potansiyel olduğunun farkında olmakla birlikte, turizm planlama ve uygulama süreçlerine katılamadıklarını ve de bilgilerinin yetersiz olduğunu belirtmektedirler. Trakya Turizm Hizmet Platformu'nun, bir yönetim sistemi olarak, turizm plan ve proje kararlarının alınmasında ve uygulanmasında ve turizm faaliyetlerinin koordinasyonunda görev alması önerilmektedir.

Turizm ürünleri bölümünde önerilen eylemler altyapı ve yatırım ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Gelişmesi önerilen turizm ürünlerine uygun konaklama kapasitesinin, yeni yatırımlar ve mevcut yapıların turizme açılmasını sağlayacak yönetim modelleri kullanılarak geliştirilmesi; ayrıca gerek mevcut konaklama tesislerinin gerekse turizme yeni açılacak işletmelerin başarının kalite standartlarına bağlı olduğu öngörülmektedir. Bu doğrultuda, konaklama işletmelerinde kalite standartlarının oluşturulması ve denetlenmesine yönelik sertifikasyon sistemlerinin kurulması ve eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Trakya yöresel ürünler ile birlikte yöresel yiyecek ve içecekler açısından çok zengin olmasına rağmen bu potansiyeli turizm açısından kullanamamaktadır. İstanbul'da yapılan hedef kitle anketlerinde, Trakya'ya gelecek potansiyel ziyaretçiler açısından yiyecek-içecek unsurları öne çıkmaktadır. Yiyecek-içecek hizmetleri hem tek başına bir turizm ürünü olarak hem de diğer turizm türlerinin destekleyici ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, yöresel

yemekleri araştıracak, tariflerini derleyecek, ticari olarak sunulmalarına destek verecek, farklı seviyelerde eğitimleri yürütecek niversiteye bağlı bir Trakya Mutfak Sanatları Akademisinin kurulması ve ayrıca, mevcut yiyecek-içecek işletmelerinin farklı mutfak çeşitlerini sunmasının teşvik edilmesi gerekli görülmektedir. Bunun yanı sıra, tüm işletmelerde kalite ve hijyen standartların sağlanması amacı ile sertifikasyon sisteminin kurulması önerilmektedir.

# Kullanılan Kaynaklar

---

Araujo, L. M. d. ve B. Bramwell (1999). "Stakeholder Assessment and Collaborative Tourism Planning: The Case of Brazil's Costa Dourada Project." Journal of Sustainable Tourism **7**(3-4): 356-378.

Bağman, L. (2005). Uzunköprü: Tarihi ve Belgeleri. Edirne, Ulusal Bellek Yayınları.

Byrd, E. T. ve L. Gustke (2007). "Using decision trees to identify tourism stakeholders: The case of two Eastern North Carolina Counties." Tourism and Hospitality Research **7**( 3-4): 176-193.

Choi, H. C. ve E. Sirakaya (2006). "Sustainability indicators for managing community tourism." Tourism Management **27**(6): 1274-1289.

Çekül Vakfı (2011). Tarihi Kentler Birliği Trakya Bölge Toplantısı Raporu, TKB Yayınları.

Çekül Vakfı (2012). Tekirdağ Kentler Birliği Raporu.

DB Atlas Harita Servisi (2012). Türkiye Karayolları Atlası, DB Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama.

DCLG (2006). Good practice guide on planning for tourism. London, Department for Communities and Local Government: London.

DPT (2006). Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013): Turizm Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara.

Doğan, L. (2003). Edirne Kültür Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, Edirne Valiliği.

Edirne İl Özel İdaresi (2010). Edirne İl Çevre Düzeni Planı, Edirne İl Özel İdaresi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Trakya Kalkınma Birliği, İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi.

Güler, M. ve Ç. Aksu (2010). Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Programları ve Yerel Ekonomik Kalkınma : Trakya, Trakya Üniversitesi.

IBB (2009). 1/100.000 ölçekli Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı, İstanbul Büyükşehir Şehir Belediyesi.

İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi (2009). Kırklareli İl Çevre Düzeni Planı, Çevre ve Orman Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Trakya Kalkınma Birliği, İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi.

Karadağ, A. (2000). "Enez'in Kentsel Gelişim Süreci ve Yeni Gelişme Alanları." Ege Coğrafya Dergisi **11**:131-145.

Kiper, T. ve E. Yılmaz (2008). "Şarköy-Kumbağ arasında kırsal kalkınmayı destekleyici turizmim olabilirliği ve yerel halkın rolü." Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi 5(2): 159-168.

Kızılırmak, İ. (2006). "Türkiye'de düzenlenen yerel etkinliklerin turistik çekicilik olarak kullanılmasına yönelik bir inceleme." Sosyal Bilimler Dergisi 15: 181-196.

Kocaman, S. (2011). Edirne İli'nin Turizm Coğrafyası, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Korkut, A., E. E. Şişman, L. Yetim Erdiñç ve M. Özyavuz (2008). "Tekirdağ Kıyı Şeridi Alan Kullanımlarının CBS Yardımıyla İrdelenmesi." Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi 5(1): 13-25.

Korkut, A. ve E. Yılmaz (2011). "Tekirdağ İli Şarköy İlçesi Bitkisel Üretim Durumunun Kırsal Turizme Etkisi." YYÜ TAR BİL Dergisi 21(3): 235-243.

Kurt, S. (2003). Marmaranın İncisi Tekirdağ, Tekirdağ Valiliği.

Kurtulmuş, Z. (2010). Kırklareli Folkloru, Kırklareli Valiliği Yayınları.

Morgül, S. M. (2006). Trakya Bölgesinde Kırsal Turizmin değerlendirmesine ilişkin analiz: Kırklareli Örneği. Trakya Üniversitesi.

Reid, D. G., H. Mair, et al. (2004). "Community Tourism Planning: A Self-Assessment Instrument." Annals of Tourism Research 31(3): 623-639.

Sautter, E. T. ve B. Leisen (1999). "Managing stakeholders a Tourism Planning Model." Annals of Tourism Research 26(2): 312-328.

Schively, C. (2007). "A Quantitative analysis of consensus building in local environmental review." Journal of Planning Education and Research 27(1): 82-98

T.C. Edirne Valiliği (2005). Edirne İl Yıllığı, Edirne İl Özel İdaresi.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023, Ankara.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023- Eylem Planı 2007–2013, Ankara.

Tekirdağ Belediye Başkanlığı (2007). Tekirdağ Kültür Envanteri, Tekirdağ Belediyesi Kültür Yayınları.

Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2005). Tekirdağ Turizm Envanteri ve Turizmi Geliştirme Planı, T.C. Tekirdağ Valiliği.

Tekirdağ İl Özel İdaresi (2011). Tekirdağ İl Çevre Düzeni Planı, Tekirdağ İl Özel İdaresi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Trakya Kalkınma Birliği, İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi.

Trakyaka (2010). TR21 Trakya Bölge Planı 2010 – 2013, Trakya Kalkınma Ajansı.

Trakyaka (2011). Demirköy Vizyon Planı, Trakya Kalkınma Ajansı.

- Trakyaka (2011). Enez Vizyon Planı, Trakya Kalkınma Ajansı.
- Trakyaka (2011). Şarköy Vizyon Planı, Trakya Kalkınma Ajansı.
- Trakyaka (2011). Vize Vizyon Planı, Trakya Kalkınma Ajansı.
- Trakyaka (2012). Trakya, Birleştirici Güç: Doğa, Su, Kültür, Trakya Kalkınma Ajansı.
- TUİK (2010). Bölgesel Göstergeler TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, Türkiye İstatistik Kurumu.
- Tuğrul, M. ve R. Kazancıgil (2000). Edirne'de Osmanlı Döneminden 2000 Yılına Kadar Kalan Mimari Eserler Albümü. İstanbul, Edirne Valiliği.
- Tutar, F. ve M. Demiral (2007). "Yerel ekonomilerin yerel aktörleri: Bölgesel Kalkınma Ajansları." Eskişehir Osmangazi Üniversitesi BF Dergisi **2**(1): 65-83.
- URAK (2011). İllerarası Rekabetçilik Endeksi 2009-2010.
- Watcharee Churugsaa, A. J. McIntoshb, et al. (2007). "Sustainable tourism planning and development: Understanding the capacity of local government." Leisure/Loisir **31**(2): 453-473.
- Williams, J. ve R. Lawson (2001). "Community issues and resident opinions of tourism." Annals of Tourism Research **28**(2): 269-290.
- Yaşın, M. (2012). "Trakya'nın Karadeniz kıyıları baharı karşılıyor." Hürriyet Seyahat, 12 Mart.

# Ekler

## Ek1: Hedef Kitle Algı Anketi Sonuçları

İstanbul’da yaşayan ve Trakya için potansiyel hedef kitle olabilecek kişilere yönelik bir anket hazırlanmış ve 1000 kişiye uygulanmıştır. Anket, son bir sene içerisinde akraba ziyareti dışında Trakya’ya seyahate giden ve İstanbul’da yaşayan kişilerine hem Anadolu hem Avrupa yakasında Kadıköy, Üsküdar, Beşiktaş, Sarıyer, Bakırköy, Eminönü, Beyoğlu, Bahçeşehir ve Avcılar ilçelerinde yapılmıştır. Anket soruları, katılımcıların Trakya ile ilgili algılarını, ziyaret niyetlerini ve katılmak istedikleri turizm türleri ile birlikte seyahat alışkanlıklarını içermektedir. Ek olarak, Trakya’da turizm ile ilgili akıllarına ne geldiğini ölçmeye yönelik bir açık uçlu soru katılımcılara yöneltilmiştir.

**Tablo 1. Katılımcıların Profili**

| Demografik Özellikleri | Grupları                     | Sayı | Yüzdesi |
|------------------------|------------------------------|------|---------|
| Cinsiyet               | Erkek                        | 579  | 57,9    |
|                        | Kadın                        | 421  | 42,1    |
| Yaş                    | 18-25                        | 124  | 12,4    |
|                        | 26-30                        | 163  | 16,3    |
|                        | 31-35                        | 149  | 14,9    |
|                        | 36-40                        | 163  | 16,3    |
|                        | 41-45                        | 133  | 13,3    |
|                        | 46-50                        | 107  | 10,7    |
|                        | 51 ve üstü                   | 161  | 16,1    |
| Eğitim                 | İlkokul ve altı              | 51   | 5,1     |
|                        | Ortaokul                     | 78   | 7,8     |
|                        | Lise                         | 411  | 41,1    |
|                        | Yüksekokul                   | 128  | 12,8    |
|                        | Üniversite                   | 320  | 32,0    |
|                        | Yüksek lisans                | 12   | 1,2     |
| Gelir (aylık TL)       | 1500 – 2000                  | 379  | 37,9    |
|                        | 2001 – 2500                  | 309  | 30,9    |
|                        | 2501 – 3000                  | 120  | 12,0    |
|                        | 3001 – 4000                  | 82   | 8,2     |
|                        | 4001 ve üzeri                | 100  | 10,0    |
|                        | Eksik veri                   | 1    | 0,01    |
| Uğraştığı işi          | Ev hanımı                    | 44   | 4,4     |
|                        | Öğretmen                     | 38   | 3,8     |
|                        | Memur – kamu çalışan         | 134  | 13,4    |
|                        | Esnaf                        | 172  | 17,2    |
|                        | Öğrenci                      | 82   | 8,2     |
|                        | Özel işte çalışan - turizmci | 206  | 20,6    |
|                        | Serbest meslek – iş adamı    | 167  | 16,7    |
|                        | Emekli                       | 78   | 7,8     |
|                        | Diğer                        | 79   | 7,9     |

Katılımcıların yüzde 57,9'u erkek, çoğu üniversite ve yüksekokul mezunudur. Yaş grubu ve uğraştığı iş açısından farklı kesimlerden oluşan bir katılımcı profili elde edinmiştir. Gelir açısından katılımcıların %10'u üst gelir grubundan gelmektedir (bakınız Tablo 1).

Ankete katılan kişilerin yüzde 57,4 daha önce Trakya bölgesi ziyaret etmiş ve ziyaret etme nedenlerin arasında ilk sırada iş ziyareti gelmektedir. İkinci ve üçüncü sıraları ise doğa için (yürüş, eko-turizm) ve kültürel aktivitelere katılmak için bölgeyi ziyaret etme nedenleri gelmektedir (bakınız Tablo 2). Ayrıca, Trakya'ya daha önce gelenlerin önemli bir kısmı Trakya bölgesini yeme-içme için (yüzde 20) veya şarap turizm için (%5) ziyaret etmişlerdir. Katılımcıların çoğu bölgeyi yılda bir kere ziyaret etmektedir ve ziyaret etikleri zaman 3-14 gün kalmaktadırlar. Trakya ile ilgili bilgilere en çok kendi ziyaretlerinden elde ettikleri deneyimler ile, kulaktan duydukları bilgilerden ve gazete, dergilerden ulaşmaktadırlar.

**Tablo 2. Trakya'ya Ziyaret Etme Nedenleri**

| Daha önce Trakya'ya gidenlerin bölgeye gitme nedenleri | Sayı | Yüzdesi |
|--------------------------------------------------------|------|---------|
| Denize girmek için                                     | 36   | 35,8    |
| İş ilgili                                              | 118  | 3,2     |
| Doğa (yürüyüş, eko-turizm) için                        | 89   | 11,0    |
| Yeme içme için                                         | 77   | 7,7     |
| Doğa sporları için                                     | 43   | 4,0     |
| Kültürel aktivite için                                 | 80   | 7,3     |
| Şarap turizm için                                      | 23   | 2,4     |
| Diğer (akraba – aile ziyareti – memleket)              | 30   | 3,0     |
| Diğer (Askerlik – üniversite)                          | 11   | 1,1     |

Trakya bölgesini diğerlerine tavsiye eden ve öneren katılımcıların yüzdeleri çeşitli turizm türleri açısından sırası ile şöyledir: yeme-içme için yüzde 71,8; deniz için yüzde 67,6; kültürel faaliyetler için yüzde 65,2; doğa turizm için yüzde 63,4; şarap turizm için yüzde 53,0 ve doğa sporları için yüzde 51,2. Ayrıca, katılımcıların Trakya'yı tekrar ziyaret etme niyetleri oldukça yüksektir. Tekrar ziyaret etme niyetleri faaliyet çeşitlerine göre sırası ile şöyledir: yeme-içme için yüzde 69,6; deniz için yüzde 68,2; doğa turizm için yüzde 64,9; kültürel faaliyetler için yüzde 64,4; şarap turizm için yüzde 52,2 ve doğa sporları için yüzde 51,5 (bakınız Tablo 3).

Katılımcıların Trakya bölgesini turizm açısından değerlendirmelerinde en olumlu buldukları özellikler yerel halkın misafirperverliği, güvenlik, et ürünleri, peynir ve süt ürünleri ile birlikte Trakya'da üretilen rakı ortaya çıkmaktadır (bakınız Tablo 4). En olumsuz özellikler ise altyapı hizmetleri ile birlikte trekking alanlarının, kampçılık ve karavan alanlarının, alışveriş mekanlarının ve arkeolojik alanların mevcut durumudur. Ayrıca, daha önce ziyaret eden katılımcılar Trakya ile ilgili daha olumlu bir algı taşımaktadırlar. Çeşitli gelir gruplarının algıları açısından farklılıklara rastlanmıştır. Bunu ek olarak, üst gelir gruba ait katılımcıların daha çok kültürel aktiviteler, yeme-içme ve şarap turizmi tatil türlerini tercih ettikleri görülmektedir.

**Tablo 3. Trakya'yı Önerme ve Tekrar Ziyaret Etme Niyeti**

|               | Önerme niyeti           |              | Tekrar ziyaret etme niyeti    |                    |
|---------------|-------------------------|--------------|-------------------------------|--------------------|
|               | Kesinlikle Öneririm (%) | Öneririm (%) | Kesinlikle ziyaret ederim (%) | Ziyaret ederim (%) |
| Deniz         | 22,4                    | 45,2         | 20,5                          | 47,7               |
| Doğa turizmi  | 24,4                    | 39,0         | 21,3                          | 43,6               |
| Doğa sporu    | 15,9                    | 35,3         | 13,4                          | 38,1               |
| Kültürel      | 15,0                    | 52,2         | 14,3                          | 50,1               |
| şarap turizmi | 17,5                    | 35,5         | 17,3                          | 34,9               |
| Yeme içme     | 26,3                    | 45,5         | 24,2                          | 45,4               |

**Tablo 4. Trakya ile İlgili Algı**

| Trakya'nın özellikleri                  | N          | Ortalama    | Standar Sapma |
|-----------------------------------------|------------|-------------|---------------|
| Sahiller, plajlar                       | 991        | 3,80        | ,898          |
| Trekking alanları                       | 987        | 3,62        | ,809          |
| Kampçılık ve karavan alanları           | 989        | 3,63        | ,780          |
| Çiflikler, bağlar                       | 987        | 3,78        | ,780          |
| Konaklama olanakları                    | 984        | 3,72        | ,752          |
| Parklar, ormanlar                       | 986        | 3,83        | ,714          |
| Ulaşım kolaylığı                        | 988        | 3,82        | ,788          |
| Altyapı hizmetleri                      | 987        | 3,52        | ,821          |
| Yiyecek içecek olanakları               | 988        | 3,91        | ,784          |
| Alışveriş alanları                      | 992        | 3,67        | ,817          |
| Ürünlerin ve hizmetlerin fiyatları      | 990        | 3,81        | ,866          |
| <b>Peynir ve süt ürünleri</b>           | <b>991</b> | <b>4,02</b> | <b>,755</b>   |
| <b>Et ürünleri</b>                      | <b>990</b> | <b>4,04</b> | <b>,777</b>   |
| <b>Rakıları</b>                         | <b>990</b> | <b>4,02</b> | <b>,853</b>   |
| Şarapları                               | 988        | 3,87        | ,878          |
| Yöresel mutfak                          | 990        | 3,95        | ,807          |
| El sanatları                            | 991        | 3,69        | ,794          |
| Müzik, halk oyunları                    | 984        | 3,95        | ,777          |
| Tarihi binalar                          | 989        | 3,82        | ,773          |
| Müzeler                                 | 984        | 3,76        | ,798          |
| Arkeoloji alanları                      | 983        | 3,67        | ,791          |
| Festivaller, şenlikler                  | 987        | 3,88        | ,804          |
| <b>Yerel halkın misafirperverliği</b>   | <b>986</b> | <b>4,16</b> | <b>,847</b>   |
| <b>Ziyaretçiler açısından güvenliği</b> | <b>985</b> | <b>4,08</b> | <b>,852</b>   |

1 = çok olumsuz; 5 = çok olumlu

**Tablo 5. Trakya ile İlgili Aklına Gelenler**

|                  | Sayı |
|------------------|------|
| Rakı             | 134  |
| Deniz            | 81   |
| Hiçbirşey        | 81   |
| Doğa             | 75   |
| Edirne           | 67   |
| Tarihi Yerler    | 35   |
| Tekirdağ         | 35   |
| Alkol - İçki     | 34   |
| Tatil            | 32   |
| Selimiye Camii   | 28   |
| Tekirdağ Köftesi | 20   |
| Romanlar         | 15   |
| Yemekleri        | 15   |
| Şarap            | 14   |
| Keşan            | 13   |
| Ay Çiçeği        | 13   |
| Çanakkale        | 12   |
| Saros            | 11   |
| Güzel Bir Yer    | 10   |
| Temiz Hava       | 9    |
| Camii            | 9    |
| Memleketim       | 7    |
| Yeşillik         | 7    |
| Sıcak İnsanlar   | 7    |
| Be Ya Lafı       | 5    |
| Kıyı ve Sahiller | 5    |
| Şehitler         | 5    |
| Gezi             | 5    |
| El Sanatları     | 4    |
| Dağ Sporları     | 4    |
| Şarköy           | 4    |
| Et               | 4    |
| Ciğer            | 4    |
| Çingene          | 4    |
| Tarım            | 4    |
| Ata Demirel      | 3    |
| Güreş            | 3    |
| Soğuk Hava       | 3    |
| Şiveler          | 3    |
| Tekirdağ         | 3    |
| Peynir           | 3    |
| Uzunköprü        | 3    |
| Yaz              | 3    |
| Askerlik         | 3    |

Turizm dendiği zaman Trakya ile ilgili katılımcıların aklına gelenler önem sırasına göre: rakı, deniz, doğa, Edirne, tarihi yerler, Tekirdağ, alkol-içki, tatil, Selimiye Camii, Tekirdağ köftesi, Romanlar, yemekler ve şaraplar (bakınız Tablo 5).

Bu sonuçlara göre, Trakya bölgesinde İstanbul’da yaşayan hedef kitle açısından yeme-içme, kültür ve doğa turizmi önemli bir potansiyel içeren turizm türleri olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, bölgedeki turizmin desteklenmesi açısından yöresel yemeklerin ve ikilerinin ne çıkartılması ve bu hizmetler ile ilgili altyapı (restoran, yöresel ürünleri pazarları, vs.) oluşturulması düşünülebilir.

## Ek2: Trakya Yerel Halkın Tutum Anketi Sonuçları

Yörede yaşayan yerel halkın turizm ile ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla bir anket hazırlanmış ve 1580 kişiye uygulanmıştır.

**Tablo 1. Katılımcıların Profili**

| Demografik       | Gruplar                 | Sayı | Yüzdesi |
|------------------|-------------------------|------|---------|
| Cinsiyet         | Erkek                   | 1081 | 68,4    |
|                  | Kadın                   | 499  | 31,6    |
| Medeni durumu    | Evli                    | 889  | 56,3    |
|                  | Bekâr                   | 677  | 46,8    |
|                  | Cevapsız                | 14   | 0,9     |
| Yaş              | 18-22                   | 258  | 16,3    |
|                  | 23-27                   | 282  | 17,8    |
|                  | 28-32                   | 186  | 11,8    |
|                  | 33-37                   | 139  | 8,8     |
|                  | 38-42                   | 154  | 9,7     |
|                  | 43-47                   | 163  | 10,3    |
|                  | 48-52                   | 161  | 10,2    |
|                  | 53 ve üstü              | 203  | 12,8    |
|                  | Cevapsız                | 34   | 2,2     |
| Eğitim           | İlkokul ve altı         | 362  | 22,9    |
|                  | Ortaokul                | 259  | 16,4    |
|                  | Lise                    | 529  | 33,5    |
|                  | Yüksekokul              | 101  | 6,4     |
|                  | Üniversite              | 280  | 17,7    |
|                  | Yüksek lisans – doktora | 19   | 1,2     |
|                  | Cevapsız                | 30   | 1,9     |
| Gelir (aylık TL) | 1500 – 2000             | 702  | 44,4    |
|                  | 2001 – 2500             | 504  | 31,9    |
|                  | 2501 – 3000             | 173  | 10,9    |
|                  | 3001 ve üzeri           | 96   | 6,0     |
|                  | Cevapsız                | 105  | 6,6     |
| Uğraştığı iş     | İşçi                    | 301  | 19,1    |
|                  | Çiftçi                  | 66   | 4,2     |
|                  | Esnaf                   | 404  | 25,6    |
|                  | Ev Hanımı               | 66   | 4,2     |
|                  | Memur                   | 105  | 6,6     |
|                  | Emekli                  | 141  | 8,9     |
|                  | İşsiz                   | 154  | 9,7     |
|                  | Öğrenci                 | 180  | 11,4    |
|                  | Serbest – iş adamı      | 34   | 2,2     |
|                  | Diğer                   | 94   | 5,9     |
| Doğduğu yer      | Trakya                  | 1153 | 73,0    |
|                  | Diğer                   | 370  | 23,4    |
|                  | Cevapsız                | 57   | 3,6     |

Anket, son iki sene boyunca Trakya’da yaşayan kişilere İğneada-Demirköy, Kırıkköy, Saray, Şarköy, Saros, Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli mevkilerinde yapılmıştır. Anket soruları, katılımcıların turizme ne kadar açık olduğunu, ne şekilde katılmak istediğini ve ne tür bir turizm gelişimini uygun gördüğünü ortaya çıkarmaya yöneliktir.

Katılımcıların yüzde 68,4’ü erkek; yüzde 56,3’ü evli ve yüzde 73,0’ü Trakya doğumludur. Yaş grubu, eğitimi ve uğraştığı iş açısından farklı kesimlerden oluşan bir katılımcı profili elde edinmiştir. Örneğin, katılımcıların yüzde 25,6’sı esnaf, %19,1’i işçi; yüzde 11,4’ü öğrenci; yüzde 4,2’si çiftçidir. Ankete katılanların çoğu Trakya bölgesinde ev (yüzde 70,6), tarla (yüzde24,2), iş yeri (yüzde 19,5) veya arsa (yüzde17,8) sahibidirler.

**Tablo 2. Katılımcıların Turistlerle İletişim Seviyesi**

|                                            | Sayı | Yüzdesi |
|--------------------------------------------|------|---------|
| Turistlerle hiç karşılaşmıyorum            | 251  | 15,9    |
| Turistleri görüyorum ama hiç konuşmuyorum  | 334  | 21,1    |
| Turistler adres, yok, sorarsa cevaplıyorum | 433  | 27,4    |
| İşim gereği turistlerle iletişim içindeyim | 275  | 17,4    |
| Turistlerle sık sık sohbet ediyorum        | 143  | 9,1     |
| Cevapsız                                   | 144  | 9,1     |
| Toplam                                     | 1580 | 100,0   |

Ankete cevap verenlerin yüzde 15,8, çoğu yiyecek-içecek veya restoran işletmelerinde olmak üzere, turizm sektöründe çalışmaktadır. Ancak, katılımcıların çoğunluğu turistlerle çok fazla iletişim halinde olmadıklarını düşünmektedir: katılımcıların yüzde 27,4’ü turistler adres, yol sorarsa cevaplamakta; yüzde 21,1’i turistleri görmekte ancak onlarla hiç konuşmamaktadır. Trakya’da yerel halkın büyük birçoğunu (yüzde 89,6) yörede turizm gelişmesini ve hem yerli hem yabancı turistlerin gelmesini istemektedir. Turizme ne şekilde katılmaya düşündüğü sorulduğunda katılımcıların bir kısmı (yüzde 15,3) yiyecek-içecek sektöründe çalışmak istemekte, bir kısmı ise turizm alanında kendisi bir iş kurmak (yüzde 13,9) veya turistlere rehberlik yapmak (yüzde 10,8) istemektedir. Evini veya arazisini turizm amaçlı kullanmak isteyen katılımcı sayısı ise 154’dür (yüzde 9,7).

Trakya bölgesi için çeşitli turizm türleri arasından uygun gördükleri turizm türlerine göre katılımcı yüzdeleri şöyledir: kültürel turizmi yüzde 47; kıyı turizmi yüzde 39; yeme-içme turizmi yüzde 34,6; doğa turizmi yüzde 32,5; şarap turizmi yüzde 28, 6 ve doğa sporları turizmi yüzde 21,8. Ancak, uygun görülen turizm türleri açısından bölgeler arası farklılıklara rastlanmaktadır. Mesela, şarap turizm özellikle Şarköy ve Tekirdağ’da; kültürel turizm Edirne ve İğneada-Demirköy’de; kıyı turizmi Kırıkköy, Şarköy ve Tekirdağ’da; doğa turizmi İğneada-Demirköy’de yaşayan katılımcılar arasında öne çıkmaktadır.

**Tablo 3. Katılımcıların Turizme Katılmayı Düşündüğü Şekil**

|                                                                             | Sayı | Yüzdesi |
|-----------------------------------------------------------------------------|------|---------|
| Yiyecek içecek sektöründe çalışmak                                          | 242  | 15,3    |
| Konaklama sektöründe, otellerde çalışmak                                    | 142  | 9,0     |
| Hediyelik eşya yapımı ve satışında çalışmak                                 | 140  | 8,9     |
| Turistlere rehberlik yapmak                                                 | 171  | 10,8    |
| Turizm alanında kendim bir iş kurmak                                        | 219  | 13,9    |
| Evimi veya arazimi turizm amaçlı kullanmak                                  | 154  | 9,7     |
| Çiftliğimi turistlerin meyve toplaması, süt sağması gibi faaliyetlere açmak | 60   | 3,8     |
| Cevapsız                                                                    | 452  | 28,6    |
| Toplam                                                                      | 1580 | 100,0   |

**Tablo 4. Katılımcıların Yöreleri İçin Uygun Gördükleri Turizm Türleri**

| Turizm türü                            | Sayı | Yüzdesi |
|----------------------------------------|------|---------|
| Doğa sporları                          | 345  | 21,8    |
| Deniz                                  | 627  | 39,7    |
| Şarap turizmi                          | 452  | 28,6    |
| Kültürel (müze, tarihi mekan ziyareti) | 743  | 47,0    |
| Doğa (yürüyüş, çiftlik, eko-turizm)    | 513  | 32,5    |
| Yeme içme                              | 547  | 34,6    |

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (yüzde 90 ve üstü) Trakya’da turizmin gelişiminin iş imkânları ve yerel halkın geliri arttıracığını; doğal, tarihi ve kültürel varlıkların korunmasında yararlı olacağını; bölgeye olan yatırımları artıracığını; yerel kültür mirası tanıtılmasını sağlayacağını; farklı insanları tanıma ve kültürleri öğrenme fırsatı sunacağını ve genel olarak bölgede yaşam kalitesi arttıracığını düşünmektedirler. Yerel halkın turizme karşı bu olumlu görüşün yanı sıra, katılımcılar turizm gelişiminin bazı konularda olumsuz etkileri de olacağına inanmaktadır. Örneğin, ankete katılanların yüzde 48,8’i turizmin hayatı pahalılaştıracığını, yüzde 49,4’ü ise kalabalık ve trafiği arttıracığını, yüzde 37,8’i yerel kültürü değiştireceğini ve yüzde 34,1’i hayatı zorlaştıracığını düşünmektedir.

**Tablo 5. Katılımcıların Turizm Gelişimi İle İlgili Görüşleri**

|                                                                 |            | Sayı | Yüzdesi <sup>a</sup> |
|-----------------------------------------------------------------|------------|------|----------------------|
| Hayatı pahalılaştırır                                           | Evet       | 771  | 48,8                 |
|                                                                 | Hayır      | 663  | 42,0                 |
|                                                                 | Fikrim yok | 124  | 7,8                  |
| İş imkanlarımızı artırır                                        | Evet       | 1502 | 95,1                 |
|                                                                 | Hayır      | 42   | 2,7                  |
|                                                                 | Fikrim yok | 9    | 0,6                  |
| Doğal, tarihi ve kültürel varlıkların korunmasında yararlı olur | Evet       | 1457 | 92,2                 |
|                                                                 | Hayır      | 55   | 3,5                  |
|                                                                 | Fikrim yok | 26   | 1,6                  |
| Bölgeye olan yatırımları artırır                                | Evet       | 1501 | 95,0                 |
|                                                                 | Hayır      | 36   | 2,3                  |
|                                                                 | Fikrim yok | 10   | ,6                   |
| Ahlaki, manevi değerlerimiz zarar görür                         | Evet       | 256  | 16,2                 |
|                                                                 | Hayır      | 1186 | 75,1                 |
|                                                                 | Fikrim yok | 107  | 6,8                  |

<sup>a</sup> Cevapsız olan anketlerin yüzdeleri tabloya eklenmemiştir

Katılımcıların yüzde 81,1'i turizmin gelişmesiyle ekonomik kazanç sağlayacağını, yüzde 95'i turist çekebilmek için devletin daha fazla tanıtım yapması ve yeni turistik tesislerin yapılması gerektiğini ve yüzde 76,7'si turizm gelişimine ve planlamasına mutlaka yerel halkın katılımı gerektiğini düşünmektedir. Ancak, ankete katılanların daha az bir yüzdesi bölgede turizmi geliştirme projelerinde aktif rol almayı (yüzde 54,1) ve ilgili eğitim programlarına katılmayı (yüzde 60,8) istediğini söylemektedir.

Bu sonuçlara göre, Trakya bölgesinde yaşayanların turizm ile ilgili görüşlerinin olumlu olduğu ve bir çok açıdan faydalanabileceklerini (iş imkânı, gelir artışı, kültürü tanıtmak, vs.) düşündüklerini göstermektedir. Ayrıca, sonuçlar, yerel halkın genel olarak turizme çeşitli aşamalarda (planlamasında, projelerde, çalışma, vs.) katılmayı istediğini ortaya koymaktadır.

**Tablo 5. Katılımcıların Turizm Gelişimi İle İlgili İfadeler (devam)**

|                                                                                               |            | Sayı | Yüzdesi <sup>a</sup> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------|----------------------|
| Yerel kültür mirasımızın tanıtılmasını sağlar                                                 | Evet       | 1492 | 94,4                 |
|                                                                                               | Hayır      | 33   | 2,1                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 13   | ,8                   |
| Kalabalık artacağından hayat zorlaşır, trafik artar                                           | Evet       | 780  | 49,4                 |
|                                                                                               | Hayır      | 672  | 42,5                 |
|                                                                                               | Fikrim yok | 93   | 5,9                  |
| Turizm yerel halkın gelirinde artış sağlar                                                    | Evet       | 1462 | 92,5                 |
|                                                                                               | Hayır      | 53   | 3,4                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 18   | 1,1                  |
| Turizm çevre üzerinde olumsuz etkiler yaratır                                                 | Evet       | 438  | 27,7                 |
|                                                                                               | Hayır      | 1024 | 64,8                 |
|                                                                                               | Fikrim yok | 91   | 5,8                  |
| Yerel kültürü değiştirir                                                                      | Evet       | 597  | 37,8                 |
|                                                                                               | Hayır      | 817  | 51,7                 |
|                                                                                               | Fikrim yok | 94   | 5,9                  |
| Farklı insanları tanıma ve kültürleri öğrenme fırsatı sunar                                   | Evet       | 1457 | 92,2                 |
|                                                                                               | Hayır      | 33   | 2,1                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 14   | ,9                   |
| Bölge halkından çok yatırımcılara ekonomik fayda sağlar                                       | Evet       | 1303 | 82,5                 |
|                                                                                               | Hayır      | 138  | 8,7                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 63   | 4,0                  |
| Yöredeki altyapının iyileşmesine neden olur                                                   | Evet       | 1382 | 87,5                 |
|                                                                                               | Hayır      | 69   | 4,4                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 51   | 3,2                  |
| Bölgede suç işleme oranını artırır                                                            | Evet       | 378  | 23,9                 |
|                                                                                               | Hayır      | 992  | 62,8                 |
|                                                                                               | Fikrim yok | 139  | 8,8                  |
| Halka açık alanlarda insan sayısının artmasına neden olarak yerel halkın hayatını zorlaştırır | Evet       | 539  | 34,1                 |
|                                                                                               | Hayır      | 829  | 52,5                 |
|                                                                                               | Fikrim yok | 131  | 8,3                  |
| Genel olarak yaşam kalitemizi artırır                                                         | Evet       | 1434 | 90,8                 |
|                                                                                               | Hayır      | 34   | 2,2                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 35   | 2,2                  |
| Bölgede diğer iş kollarını geliştirir                                                         | Evet       | 1380 | 87,3                 |
|                                                                                               | Hayır      | 48   | 3,0                  |
|                                                                                               | Fikrim yok | 77   | 4,9                  |

<sup>a</sup> Cevapsız olan anketlerin yüzdeleri tabloya eklenmemiştir

**Tablo 6. Katılımcıların Turizm Gelişimiyle Olabilecek Değişimler İle İlgili Düşünceler**

|                                                                                         |            | Sayı | Yüzdesi <sup>a</sup> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------|------|----------------------|
| Ekonomik kazanç sağlayacağımı düşünüyorum                                               | Evet       | 1281 | 81,1                 |
|                                                                                         | Hayır      | 213  | 13,5                 |
|                                                                                         | Fikrim yok | 58   | 3,7                  |
| Turizm ile ilgili eğitim programlarına katılmak isterim                                 | Evet       | 961  | 60,8                 |
|                                                                                         | Hayır      | 538  | 34,1                 |
|                                                                                         | Fikrim yok | 56   | 3,5                  |
| Ekoturizm, kırsal turizm, sakin turizm hakkında bilgi sahibiyim                         | Evet       | 511  | 32,3                 |
|                                                                                         | Hayır      | 878  | 55,6                 |
|                                                                                         | Fikrim yok | 163  | 10,3                 |
| Bölgede turizmi geliştirme projelerinde aktif rol almak isterim                         | Evet       | 855  | 54,1                 |
|                                                                                         | Hayır      | 618  | 39,1                 |
|                                                                                         | Fikrim yok | 68   | 4,3                  |
| Çocuklarımın ve ailemin diğer üyelerinin turizm sektöründe çalışmasını desteklerim      | Evet       | 1341 | 84,9                 |
|                                                                                         | Hayır      | 122  | 7,7                  |
|                                                                                         | Fikrim yok | 78   | 4,9                  |
| Turistlerim yaşadığım yöreye gelip, gezip görmesinde gurur duyarım                      | Evet       | 1502 | 95,1                 |
|                                                                                         | Hayır      | 25   | 1,6                  |
|                                                                                         | Fikrim yok | 15   | ,9                   |
| Turizm işletmelerinde içki içilmesinden rahatsız olurum                                 | Evet       | 300  | 19,0                 |
|                                                                                         | Hayır      | 1211 | 76,6                 |
|                                                                                         | Fikrim yok | 36   | 2,3                  |
| Turist çekebilmek için devletin daha fazla tanıtım yapması gerekir                      | Evet       | 1510 | 95,6                 |
|                                                                                         | Hayır      | 27   | 1,7                  |
|                                                                                         | Fikrim yok | 8    | ,5                   |
| Turizm gelişmesi için yeni turistik tesisleri yapılmasına olumlu bakıyorum              | Evet       | 1514 | 95,8                 |
|                                                                                         | Hayır      | 15   | ,9                   |
|                                                                                         | Fikrim yok | 12   | ,8                   |
| Dışarıdan gelip yörede turizm yatırımı yapanlara destek veririm                         | Evet       | 1157 | 73,2                 |
|                                                                                         | Hayır      | 132  | 8,4                  |
|                                                                                         | Fikrim yok | 30   | 1,9                  |
| Turizm gelişimine ve planlamasına mutlaka yerel halkın katılması gerektiğine inanıyorum | Evet       | 1212 | 76,7                 |
|                                                                                         | Hayır      | 76   | 4,8                  |
|                                                                                         | Fikrim yok | 31   | 2,0                  |

<sup>a</sup> Cevapsız olan anketlerin yüzdeleri tabloya eklenmemiştir

Katılımcıların %81,1'i turizmin gelişmesiyle ekonomik kazanç sağlayacağını, %95'i turist çekebilmek için devletin daha fazla tanıtım yapması ve yeni turistik tesisleri yapılması gerektiğini ve %76,7'yi turizm gelişimine ve planlamasına mutlaka yerel halkın katılması gerektiğine düşünüyor. Ancak, cevap verenleri daha düşük bir yüzdesi bölgede turizmi geliştirme projelerinde aktif rol almak (%54,1) ve ilgili eğitim programlarına katılmak (%60,8) istediğini söylüyor (bakınız Tablo 6).

Bu sonuçlarına göre, Trakya bölgesinde yaşayanlar turizme karşı görüşleri olumlu olduğunu ve birçok açıdan faydalanabilecekleri (iş imkânı, gelir artışı, kültürü tanıtmak, vs.) gösteriyor. Ayrıca, yerel halkın genelde turizme çeşitli şekillerde (planlamasında, projelerde, çalışma, vs.) katılmak istediğini ortaya çıkıyor.

## **Ek 3: Seyahat Acenteleri Odak Grup Çalışması – İstanbul**

15 Mart 2012 tarihinde B.Ü. Turizm İşletmeciliği Bölümü proje ekibi, Bölüm öğrencileri, Trakya Kalkınma Ajansı ve Trakya Bölgesi'ne tur düzenleyen seyahat acentelerinin katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantının amacı, seyahat acentelerinin Trakya'da olmasını istedikleri turizm gelişmesi türünün ve Kalkınma Ajansı'ndan beklentilerinin anlaşılması ve katılan acenteler ile işbirliğinin geliştirilmesidir.

Toplantı katılımcıları, beş masada birer moderatör ve birer raportör eşliğinde, üç saatlik süre içinde aşağıda belirtilen sorular çerçevesinde ilgili konularda görüşlerini paylaşmışlardır. Her soru 30-45 dakika arasında tartışılmış ve bir sonraki soruya geçilmiştir.

Toplantı sonunda her masadan seçilen bir katılımcı, masasında görüşülen konuları 10 dakikalık bir sunum ile tüm katılımcılara aktarmış ve tartışmaya açmıştır. Sunumların sonunda toplantı yöneticileri sunumların genel bir özetini yapmış ve katılımcıların sorularına yanıt vermişlerdir.

Sonuçlar Seyahat Acenteleri Odak Grup Sonuç Raporunda sunulmaktadır.

## Ek 4: Edirne’de Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi

### 13 Nisan 2012 Özet Çalıştay Raporu

Edirne’de Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi başlıklı çalıştay 13 Nisan 2012 tarihinde Trakya Kalkınma Ajansı’nın (TRAKYAKA) evsahipliğinde Edirne Lalezar Tesisleri’nde gerçekleştirilmiştir. Günboyu yapılan çalışmalar geniş katılımlı olarak devam etmiştir. Çalıştayın özet sonuçları aşağıdaki gibidir.

### Sonuçlar ve Değerlendirme

**Turizmin Gelişmesi İçin Olumlu Yönler** Katılımcıların Edirne’de turizmin gelişmesi için en değerli buldukları özelliği tarihi bir kent olması ve iki kültür varlığının da Birleşmiş Milletler tarafından tanınmış olmasıdır (Selimiye Camii ve Kırkpınar Güreşleri). Bunun yanında katılımcılar turizm açısından doğa güzelliklerinin, nehirlerinin ve sahilinin de değerlendirilmesi gerektiğine inanmaktadırlar. Kentin sınırdaki ve geçiş yolu üzerinde olması ve İstanbul gibi bir mega kente yakınlığını turizm açısından olumlu olarak değerlendirmektedirler. Son olarak da Edirne mutfağının kent için bir artı olduğu düşünülmektedir.

**Turizmin Gelişmesi İçin Olumsuz Yönler** Katılımcılar Edirne’nin turizm gelişimi için var olan olumlu yanlarının yanında eksikliklerinin de farkındadırlar. En çok vurgulananlar arasında konaklama tesislerinin kapasite ve kalite eksiklikleri ve hizmet sektöründeki eğitim eksikleridir. Ayrıca bunların geliştirilmesi ve yeni yatırımlar için yerel halk da ilgisiz olarak nitelendirilmiştir. Katılımcılar kentin yeteri kadar yurt dışında ve yurt içinde tanıtılmadığından ve merkez dışındaki yerlerde altyapı eksikliklerinin de önemli olduğunu vurgulamışlardır.

**Turizmin Gelişmesi İçin Yapılması Gereken Faaliyetler** Edirne’de turizmin gelişmesi için var olan artı ve eksi yönleri bir araya getirince katılımcılar turizmin gelişmesi için öncelikli olarak yerel halkın kültürel değerler ve hizmet sektörü hakkında bilinçlendirilmesi gerektiğine, kaliteli konaklama tesisleri için yatırım teşvikine, bu sektörde istihdam edilmek üzere eleman yetiştirilmesine, merkezde ve merkez dışında turizm bilgilendirme ofislerinin açılmasına, tarihi eser restorasyonların devam etmesine ve yerel halk ve Sivil Toplum Kuruluşları ile diyalogun geliştirilmesi gerektiği sonucuna varmışlardır.

**Projeler** Edirne için üretilen ve ağırlıklı ortalamada en çok oy alan proje Edirne Kültür ve Tarih Mirasının Korunması projesi olmuştur. Bu proje Edirne’de turizmin gelişmesi için en önemli olumlu yön olarak düşünülen tarihi kent algısı ile uyumaktadır. Katılımcılar bu özelliğin korunması ve öne çıkarılması gerektiğine inanmaktadırlar.

İkinci önemli bulunan proje ise VenEdirne projesidir. Bu da katılımcıların Edirne'nin destekleyici olumlu özelliği olan doğa güzellikleri ve burada alternatif turizm çeşitlerinin geliştirilmesi gerektiği ile ilgili olan düşüncesini yansıtmaktadır. Katılımcılar nehirlerin ve diğer doğa güzelliklerinin turizme kazandırılması gerektiğini vurgulamışlardır.

Diğer önemli bulunan projeler ise geliştirilmesi gereken yönler ile ilgilidir. Bunlar içinde tanıtım faaliyetlerinin artırılması, yerel halkın bilinçlendirilmesi, konaklama tesislerinin yapılması ve hizmet personelinin eğitimi vardır. Ayrıca bir önemli proje olarak Merkezi ve Yerel Yönetimlerin ortak turizm planlaması ve koordinasyonu yüksek oy almıştır. Katılımcılar daha fazla planlama içinde yer almak istemektedirler.

Bütün bu önemli bulunan projeler içinde Edirne için olumlu bulunmasına rağmen geliştirilmesi gerekli bulunmayan yerel yemekler olmuştur. Katılımcılar yerel yemeklerle gurur duymalarına rağmen lokantaların menü eksikliklerini giderici bir proje sunmamışlardır. Sadece Kırkpınar Güreşlerinin Gastronomi ve Folklorik olarak geliştirilmesi projesi bu konuya değinmiştir (Proje 9). Ayrıca bölgeye en çok İstanbul'dan turist çeken şenliklerden biri olan Hıdrellez ve Kakava Şenliği ile de ilgili önemli bulunan görüş bildirilmemiştir.

Günün sonunda Edirne için 28 proje üretilmiştir, tüm projeler aşağıdaki gibidir.

## **Edirne için Önerilen Projeler**

Proje 1: Edirne Turizm Varlıkları Envanteri Çalışması

Proje 2: Kale İçi Evleri ve Kültür Evleri Restorasyon Çalışması

Proje 3: Turizm Tanıtım Ofislerinin Açılması

Proje 4: Edirneli Fatih Sultan Mehmet Müzesi Açılması

Proje 5: Tarihi Osmanlı Sarayı Restore Oluyor...

Proje 6: Broşür ve Gezi Rehberi Hazırlanması ve Belgesel-Kısa Film Çekilmesi

Proje 7: Bilgi ve Levhalandırma Çalışması (Türkçe-İngilizce)

Proje 8: Tüm Paydaşları Bilgilendirme Gezisi (Örn: TURSAB)

Proje 9: Kırkpınar Festivali'nin Gastronomi ve Folklorik Açısından Zenginleştirilmesi.

Proje 10: Turizm Alanında Teşvik Çalışması (Kapasite Artırımı)

Proje 11: Turizm Hizmet Elemanı Eğitimi

Proje 12: Alternatif Turizm kaynaklarını Araştırma Projesi

Proje 13: Çocuk ve Genç Eğitimi

Proje 14: Karaağaç Bölgesindeki Tarihi Konakların Restorasyonu

Proje 15: Yiyecek-İçecek Sektöründe Hijyen Eğitimi

Proje 16: Yiyecek-İçecek Sektörü için Dil Eğitim

Proje 17: Reklam ve Tanıtım Faaliyetleri

Proje 18. Proje 18: Enez Karayolunun İyileştirilmesi

Proje 19. Proje 19: Uzunköprü Dünyaya Uzaniyor (Uzunköprü'nün Turizme Kazandırılması)

Proje 20. Proje 20: Macera Ormanı-Musabeyli Köyü'nde Ekoturizm

Proje 21. Proje 21: Gülen Turist Eğitimle Gelir (Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli)

Proje 22: VenEDİRNE (Edirne'de Nehir Turizmi)

Proje 23: Yerel Halkın Kültürel Miras, Çevre ve Doğal Güzellikler Hakkında Eğitilmesi

Proje 24: Kirletmeden Geziyorum!

Proje 25: Edirne'de Sağlık Turizmi (TÜ Tıp Fak, Koru Dağları)

Proje 26: Edirne Alışveriş Köyü

Proje 28: Edirne Kültür ve Tarih Mirasının Korunması

Proje 29: Merkezi ve Yerel Yönetim Ortak Planlama

## Ek 5: Kırklareli’nde Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi 29 Mayıs 2012Özet Çalıştay Raporu

Kırklareli’nde Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi başlıklı çalıştay 29 Mayıs 2012 tarihinde Trakya Kalkınma Ajansı’nın (TRAKYAKA) ev sahipliğinde Kırklareli 288 Restoran’ında gerçekleştirilmiştir. Gün boyu yapılan çalışmalar geniş katılımlı olarak devam etmiştir. Çalıştayanın özet sonuçları aşağıdaki gibidir.

### Sonuçlar ve Değerlendirme

**Turizmin Gelişmesi İçin Olumlu Yönler.** Kırklareli’nde turizmin gelişmesi için tüm çalışma masalarının fikir birliği ettiği ve en olumlu bulunduğu özelliği doğal güzellikleridir. Bunların içine Longoz ormanları, mağaraları, florası, yabani hayvanları ve sahili girmektedir. Bunun yanında kent farklı dönemlere ait tarihi ve kültürel zenginlikleri barındırmaktadır ve bazıları daha gün ışığına da çıkmamıştır. Kırklareli konum itibarıyla sınır şehri olması ve İstanbul’a yakınlık bakımından turizmin gelişmesine uygun bulunmuştur.

**Turizmin Gelişmesi İçin Olumsuz Yönler** Katılımcılar Kırklareli’nin turizm gelişimi için var olan tarihi ve doğal güzelliklerinin yeteri kadar ülke genelinde bilinmediğini ve bu yüzden öncelikli olarak tanıtılması gerektiğini düşünmektedirler. Bunun yanında kent deki sosyal aktivite eksikliği, konaklama ve hizmet sektöründeki eksiklikler ve planlı bir turizm gelişimine ihtiyaç duyulduğunu vurgulamaktadırlar. Tüm masaların turizm önünde engel olarak gördükleri bir diğer konu ise halkın isteği dışında merkezi yönetim kararlarıyla gelişen sanayi, taş ocakları ve nükleer santral projeleri bulunmaktadır.

**Turizmin Gelişmesi İçin Yapılması Gereken Faaliyetler** Kırklareli’nde turizmin gelişmesi için var olan artı ve eksi yönleri biraraya getirince katılımcılar turizm gelişiminin planlı olarak yapılması gerektiğini, Kırklareli’ne uygun alternatif turizm türlerinin belirlenmesini ve geliştirilmesini ve sonra tanıtılmasını, ayrıca tarihi yerlerin korunması gerektiğini belirtmişlerdir.

**Projeler** Katılımcılar gün sonunda Kırklareli için 33 adet proje üretmişlerdir. Kırklareli Çalıştayı’nda katılımcıların en çok geliştirilmesi gerektiğini düşündükleri konular tanıtım ve planlı gelişimdir. Bu nedenle toplu oylama sonucunda en çok oy olan ilk proje hardaliye’nin tanıtılması projesidir (Atatürk’ün 82 Yıllık Vasiyeti: Hardaliye) . Ayrıca tarihi yerlerinin daha çok turist çekmesi için Aşağıpınar Köy Müzesi’nin kurulması ve Kentin Çöplerden Arındırılması da önemli bulunan projelerdir. Turizm gelişimi için olmazsa olmaz diye düşünülen çevre düzeni ve tarihi korumak bu kent için de geçerli olarak değerlendirilmiştir.

Günün sonunda Kırklareli için 33 proje üretilmiştir, tüm projeler aşağıdaki gibidir.

## **Kırklareli için Önerilen Projeler**

Proje 1. Yayla Mahallesi'nin Canlandırılması ve Mübadele Turizmi

Proje 2. Çocuklarla köylerimizi tanıyalım

Proje 3. Ev pansiyonculuğunun eğitimle geliştirilmesi

Proje 4. Doğa sporlarında Demirköy markasının oluşturulması

Proje 5. Dizilerde Kırklareli

Proje 6. Yöresel el sanatlarının yeniden canlandırılması

Proje 7. Köy Konakları

Proje 8. Sosyal Medyada tanıtım filmi yayınlanması

Proje 9. Avlak oluşturulması

Proje 10. Sokullu Külliyesi Turizme Kazandırılıyor

Proje 11. Haydi Pedala Basalım

Proje 12. Köyler Agro ve Kültür Turizmi İle Canlanıyor

Proje 13. Kırklareli Şarap Yolu

Proje 14. Kırklareli Turizm Güzergahları Belirleniyor

Proje 15. Herkes İçin Kırklareli (Yabancı Dillerde Kırklareli Hikayeleri ve Tanıtım Metinleri)

Proje 16. Sakin Kentin Saklı Mirası Vize

Proje 17. Trakya'nın Saklı Cevheri Kırklareli Merkezi

Proje 18. Ekotopya Evciler Köyü Göletini Özledi

Proje 19. 40larelili Turizm Geliştirme Platformu Oluşturulması

Proje 20. [www.40larelili.com](http://www.40larelili.com)

Proje 21. Çağdaş Eğitim Çağdaş Turizm (Halkın Bilinçlendirilmesi)

Proje 22. 3K Köy Köy Kırklareli(Köy Evleri)

Proje 23. Kırklareli'yi Keşfedin (Kırklareli'nin Tanıtımı)

Proje 24. Çöpümü Doğada Bırakmıyorum

Proje 25. Demirköy Balını Tanıtıyor

Proje 26. Köy Okullarının Pansiyon Haline Getirilmesi

Proje 27. Istranca Ormanlarının Tahribatını Tespiti ve Önlem Alınması

Proje 28. Alternatif Turizmin Geliştirilmesi

Proje 29. Komşu Turizmi

Proje 30. Aşağıpınar Trakya Köy Müzesi

Proje 31. Trakların İzinde Kuzey Kırklareli Köylerini Canlandırma Projesi

Proje 32. Lozengrad Yöresel Ürün Meydanı

Proje 33. Atatürk'ün 82 Yıllık Vasiyeti: Hardaliye

## Ek 6: Tekirdağ'da Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi 20 Nisan 2012 Özet Çalıştay Raporu

Tekirdağ'da Sürdürülebilir Turizmin Geliştirilmesi başlıklı çalıştay 20 Nisan 2012 tarihinde Trakya Kalkınma Ajansı'nın (TRAKYAKA) evsahipliğinde Tekirdağ Uygulama Oteli'nde gerçekleştirilmiştir. Günboyu yapılan çalışmalar geniş katılımlı olarak devam etmiştir. Çalıştayanın özet sonuçları aşağıdaki gibidir.

### Sonuçlar ve Değerlendirme

**Turizmin Gelişmesi İçin Olumlu Yönler.** Katılımcıların Tekirdağ'ın turizmin gelişmesi için çok uygun bir coğrafi konumda olduğunu düşünmektedirler. Kent İstanbul ve Çanakkale'ye geçiş yolu üzerindedir ama aynı zamanda Avrupa'ya da çok yakındır. Kent farklı turizm türlerinin geliştirilmesine müsaittir. Katılımcılar sahil şeridini, doğal güzelliklerini (Ganos Dağı), tarihi mekanlarını (Marmara Ereğlisi) ve gastronomi özelliklerini alternatif turizme uygun olduğunu belirtmişlerdir. Halkın da turizme yaklaşımı ılımlıdır.

**Turizmin Gelişmesi İçin Olumsuz Yönler** Katılımcılar Tekirdağ'ın turizm gelişimi için var olan olumlu yanlarının yanında eksikliklerinin de farkındadırlar. En çok vurgulananlar arasında konaklama tesislerinin kapasite ve kalite eksiklikleri ve çevre kirliliğidir. Çevre kirliliği sadece çöpler değil Ergene Havza'sının sanayi atıklarıyla pislenmesi, çarpık yapılaşma ve var olan ve yapılması planlanan limanların da kirliliğini içermektedir.

**Turizmin Gelişmesi İçin Yapılması Gereken Faaliyetler** Tekirdağ'da turizmin gelişmesi için var olan artı ve eksi yönleri bir araya getirince katılımcılar turizmin gelişmesi için öncelikli olarak tarih, doğa güzellikleri ve gastronomi özellikler yönünden zengin olan kentin bu zenginliklerinin mevcut durum analizinin yapılması, var olan değerlerin korunması, alternatif turizm türlerinin planlı geliştirilmesi ve tanıtılması gerektiğini vurgulamışlardır.

**Projeler** Tekirdağ için üretilen ve ağırlıklı ortalamada en çok oy alan proje "Tekirdağ Merkezine Bir Kültür Sokağı" kazandırılması projesidir. Bu proje ve bir sonra en yüksek puan alan proje "Kültürel ve Tarihi Yapıların Restorasyonunun Yapılması ve Turizme Kazandırılması" beraber düşünüldüğünde katılımcıların var olan tarihi ve kültürel değerlerin ortaya çıkarılması ve turizm için öncelikli olarak bunlardan faydalanılması gerektiği inancı yatmaktadır. Bunun yanında eskiden beri Tekirdağ'da olan üzüm bağlarının ve şarap turizm için faydalanılması da istenmektedir. Katılımcıların tüm gün yaptığı çalışmalar değerlendirildiğinde alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi istendiği anlaşılmaktadır. Önerilen projeler de bunun desteklemektedir (Sırasıyla kültür turizmi, şarap turizmi, ekoturizm).

Günün sonunda Tekirdağ için 37 proje üretilmiştir, tüm projeler aşağıdaki gibidir.

## **Tekirdağ için Önerilen Projeler**

Proje 1. Kumbağ'a eğitim ve turizm tesisi yapılması

Proje 2. Kumbağ'daki tarihi şarapevinin turizme kazandırılması

Proje 3. Trakya şarabı belgeseli

Proje 4. Hayrabolu Göleti çevresinin rekreasyon alanına dönüştürülmesi

Proje 5. Tekirdağ'a kültür sokağı kazandırılması

Proje 6. Uçmakdere'ye sosyal tesis yapılması

Proje 7. 19. Fırka anıtı ve müzesi kurulması

Proje 8. Perinthos açık hava müzesi kurulması

Proje 9. Uçmakdere'de konaklama tesisi kurulması

Proje 10. Yöresel ürün pazarları kurulması

Proje 11. Tekirdağ'ı keşfediyorum platformu oluşturulması

Proje 12. Ganos dağlarında yürüyüş parkurları belirlenmesi

Proje 13. Hediyelik eşyaların üretilip pazarlanması

Proje 14. Yerel ürünlerin tescillenmesi

Proje 15. Alternatif turizme yönelik koordinasyon grubu oluşturulması

Proje 16. Ganos dağları eteğinde doğa evleri kurulması

Proje 17. Trakya – Karadeniz havzasının ortak değerlendirilmesi

Proje 18. Uçmakdere, Avşar, Elmalı, Yeniköy ve Naip köylerinin eko turizme kazandırılması

Proje 19. Turizm tanıtım kampanyası yapılması

Proje 20. Bölgeyi tanıtıcı sosyal ve görsel medya materyallerinin STK ve kamu koordinasyonu ile hazırlanması

Proje 21. Kültürel ve tarihi yapıların restorasyonunun yapılması ve turizme kazandırılması

Proje 22. Şarap ve doğa turizmi rotaları oluşturulması

- Proje 23. Tekirdağ iletişim ağı (detaylı internet sitesi) kurulması
- Proje 24. Turizm konusunda usta eğitimciler yetiştirilmesi
- Proje 25. Tekirdağ'ın yöresel tatları satış merkezi kurulması
- Proje 26. Tekirdağ'da olta ile balık tutma imkanlarının oluşturulması
- Proje 27. Malkara Karacahalil'da doğa turizmine yönelik alanların oluşturulması
- Proje 28. Trakya kongre ve fuar merkezinin kurulması
- Proje 29.. Tekirdağ'ın dizilerle tanıtılması
- Proje 30. Tekirdağ ili konaklama ve ağırlama kapasitesinin analiz raporu hazırlanması
- Proje 31. Turizm ve kültür envanterinin hazırlanması
- Proje 32. Malkara'da av turizmine yönelik altyapının oluşturulması
- Proje 33. Tekirdağ'ın Turizm Envanterinin Çıkartılması
- Proje 34. Tekirdağ'daki Doğal Alanların Kültürel Miras Olarak Koruma Altına Alınması
- Proje 35. Hidrellez ve Diğer Özel Etkinliklerin Desteklenmesi
- Proje 36. Tekirdağ Organik Ürün, Organik Hayat Cazibe Merkezi Kurulması
- Proje 37. Tekirdağ Sahili Kültür ve Doğa Parkı Oluşturma Projesi

## Ek-7: Çalıştaylar – Katılımcı Anketi Sonuçları

Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli’de yapılan çalıştaylara katılan paydaşlara yörelerindeki turizmin mevcut durumu ve nasıl düzenlenmesi gerektiği ile ilgili görüşlerini almak amacı ile bir anket uygulanmıştır. Bu anketi Edirne’de 63, Tekirdağ’da 69 ve Kırklareli’nde 72 katılımcı doldurmuş ve sonuçta toplan 204 ankete ulaşılmıştır. Çalıştaylara farklı paydaş gruplarından temsilciler katılmıştır. İller bazında paydaş gruplarına ait katılımcı sayıları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

**Tablo 1: İller bazında Katılımcı Sayıları ve Paydaş Grupları**

|                                | Edirne    | Tekirdağ  | Kırklareli | Toplam     |
|--------------------------------|-----------|-----------|------------|------------|
| Yerel yönetim temsilcisi       | 11        | 18        | 16         | 45         |
| Merkezi yönetim temsilcisi     | 13        | 12        | 10         | 35         |
| Basın                          | 0         | 0         | 1          | 1          |
| Mesleki dernek                 | 2         | 2         | 0          | 4          |
| Sivil toplum kuruluşu          | 8         | 9         | 16         | 33         |
| Ticaret odası                  | 1         | 3         | 3          | 7          |
| Üniversite, eğitim kurumu      | 4         | 6         | 7          | 17         |
| Otel                           | 9         | 1         | 1          | 11         |
| Kooperatif                     | 1         | 4         | 5          | 10         |
| Seyahat acentesi/tur operatörü | 3         | 1         | 1          | 5          |
| Diğer (Birden çok paydaş)      | 11        | 13        | 12         | 36         |
| <b>Toplam</b>                  | <b>63</b> | <b>69</b> | <b>72</b>  | <b>204</b> |

Katılımcıların görüşleri yargı cümleleri verilerek, her cümlede ifade edilen görüşe ne kadar katıldıklarını beşli skala kullanarak belirtmeleri ile alınmıştır. Beşli skala 1 = *Hiç katılmıyorum*; 2 = *katılmıyorum*; 3 = *Ne katılıyorum/ne katılmıyorum*; 4 = *Katılıyorum*; 5 = *Çok katılıyorum* olarak kullanılmıştır.

Yargı belirten cümleler aşağıdaki konular itibarıyla gruplandırılarak incelenmiştir:

- Paydaşların turizmin etkileri hakkındaki görüşleri
- Paydaşların turizmin sürdürülebilir gelişmesi konusundaki görüşleri
- Paydaşların yerel halkın turizme katılımı ile ilgili görüşleri
- Paydaşların kendi yörelerindeki turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşleri
- Paydaşların turizm karar mekanizması ile ilgili görüşleri

Paydaşların görüşlerinin dökümleri üç ilin katılımcıların toplamı için verilmiştir. Ayrıca, iller bazında paydaş görüşlerinin ortalamaları arasındaki farklar incelenmiştir.

## Paydaşların Turizmin Etkileri Hakkındaki Görüşleri:

Katılımcıların turizmin etkileri ile ilgili görüşleri ekonomik, sosyal ve çevre boyutlarına ait yargı cümleleri kullanılarak alınmıştır. Kullanılan yargı cümleleri, cümlelere katılım yüzdeleri ve 5 üzerinden katılma ortalama ve standart sapmaları Tablo 2’de sunulmaktadır. Özetle:

- Katılımcıların turizmin etkileri konusundaki görüşlerinin her üç boyutta da genel olarak olumlu olduğu görülmektedir. Ancak, turizmin olumlu etkilerinin daha çok ekonomik boyutta olduğu görülmektedir. Katılımcıların yüzde 95’in üzerinde bir kısmı turizmin iş ve istihdam olanakları yarattığını ve yöreye yatırımcı ı çektiğini düşünmektedir. Bu doğrultuda, turizmin gelişmesi özellikle iş sıkıntısının yoğun ve iş imkanlarının sınırlı olduğu bu bölgede önem kazanmaktadır.
- Kültürel boyuttaki etkiler hakkındaki görüşler olumlu olmakla birlikte, ekonomik boyuta göre daha zayıf algılanmaktadır. Katılımcılar turizmin gelişmesinin kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunduğunu ve kültürel etkileşim sağladığını düşünmektedir. Ancak, katılımcıların yarısına yakın kısmında turizmin gelişiminin kültürün ticarileşmesi sonucunu doğurabileceği endişesi görülmektedir.
- Katılımcıların doğal çevrenin ekonomik kazançtan önemli olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte katılımcıların bir kısmı (yüzde 13.5) turizmin gelişmesini çevre kirliliğine neden olduğu görüşüne katılmaktadır.

İller bazında paydaşların görüş farklılıkları ortalamaların karşılaştırılması ile incelenmiş ve Tablo 3’de sunulmuştur.

- Turizmin ekonomik etkileri açısından iller arasında fark görülmemektedir. Her üç ilin ortalamaları arasında ekonomik boyutta istatistiksel anlamlı bir fark yoktur.
- Turizmin sosyal etkileri açısından, turizmin kültürel etkileşim sağlaması ve yerel halkın ahlaki kurallarına aykırı düşmesi konularında iller arası farklılık görülmektedir. Turizmin kültürel etkileşim sağlaması görüşünün ortalaması Edirne’de diğer illere göre daha yüksektir. Turizmin gelişiminin yerel halkın ahlaki kurallarına aykırı düşeceği görüşünde olanlar her üç ilde de az olmakla birlikte, Edirne’de yine diğer illere göre daha azdır.
- Çevre boyutunda da iller arasında farklılıklar görülmektedir. Doğal çevre ekonomik kazançtan önemlidir görüşünde katılımcıların ortalamaları 5= çok katılıyorum üzerinden Edirne’de 4.39, Tekirdağ’da 4.21, Kırklareli’nde ise 3.90’dır.

## Paydaşların turizmin sürdürülebilir gelişmesi konusundaki görüşleri

Katılımcıların turizmin sürdürülebilir gelişmesi konusundaki görüşlerini almak üzere kullanılan yargı cümleleri, cümlelere katılım yüzdeleri ve 5 üzerinden katılma ortalama ve standart sapmaları Tablo 4’de sunulmaktadır. Özetle:

- Katılımcıların büyük çoğunluğu turizm gelişiminin sürdürülebilir şekilde olması gerektiğini düşünmektedir. Katılımcıların 5 üzerinden en yüksek ortalama ile katıldıkları görüşler sırası ile turizmin iyi koordine edilmiş bir planlama gerektirdiği (4.64), turizmin yörenin doğal ve kültürel özelliklerine saygılı bir şekilde gelişmesi (4.61), turizmin ziyaretçilerin ihtiyaçlarının ve memnuniyetinin takibini gerektirdiği (4.51)ve turizmin ekonomik olarak yörenin kalkınmasına katkıda bulunması (4.50) yönündeki görüşlerdir.

İller bazında sürdürülebilirlik konusundaki görüşlerin ortalamaları ve iller arası farklılıklar Tablo 5’de sunulmaktadır.

- Turizmin sürdürülebilir gelişmesi konusundaki görüşlere tüm iller yüksek oranda katılmakta, iller arası anlamlı farklar bulunmamaktadır.

## Paydaşların yerel halkın turizme katılımı ile ilgili görüşleri

Katılımcıların yerel halkın turizme katılımı konusundaki görüşlerini almak üzere kullanılan yargı cümleleri, cümlelere katılım yüzdeleri ve 5 üzerinden katılma ortalama ve standart sapmaları Tablo 6’de sunulmaktadır. Özetle:

- Katılımcılar yüksek oranda yerel halkın turizme katılımı ile ilgili görüşleri desteklemektedir.
- Büyük oran yerel halkın turizme katılımının turizmi geliştireceğini düşünmektedir. Bu görüşte ortalama 4.5 olarak çıkmaktadır.
- Yerel halkın turizm sektörüne yatırım yapması teşvik edilmelidir görüşünde de ortalama 4.5’dir.

İller bazında sürdürülebilirlik konusundaki görüşlerin ortalamaları ve iller arası farklılıklar Tablo 7’de sunulmaktadır.

- Katılımcıların ortalamalarında iller bazında önemli farklılıklar yoktur. Her üç ilde de yerel halkın katılımı gerekli görülmektedir.
- Yerel halkın aktif olarak katılımı görüşünde illerin ortalamaları arasında fark görülmektedir. Yerel halkın katılımı gerektiği görüşünde ortalama Tekirdağ’da ortalama (4.03) diğer illere (Edirne 4.31, Kırklareli 4.32) göre daha düşüktür.

## Paydaşların kendi yörelerindeki turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşleri

Katılımcıların kendi yörelerinde turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşlerini almak üzere kullanılan yargı cümleleri, cümlelere katılım yüzdeleri ve 5 üzerinden katılma ortalama ve standart sapmaları Tablo 8’de sunulmaktadır. Özetle:

- Katılımcılar kendi illerindeki turizmin gelişme tarzından genelde mutlu olmadıkları (ortalama 2.37) ve büyük çoğunlukla yörelerinde turizme yönelik toplumun daha iyi organize olması gerektiğini düşündükleri (ortalama 4.41) görülmektedir.
- Katılımcılardan yarısından fazlası yöresinin bir turizm varış noktası olduğunu düşünmektedir.
- Katılımcıların çoğunluğu yörelerinde turizm ile ilgili organizasyon problemleri olduğunu düşünmektedir. Büyük çoğunluk “problemleri çözebilmek için yöremde belirlenmiş bir yapılanma var” cümlesine katılmamaktadır. Benzer şekilde, “yöremde yerel halk ile işletmeler turizm konusunda fikir birliği içinde” yargısına da büyük çoğunluk katılmamaktadır.
- Aynı doğrultuda, “yöremde turizm etkinliği olduğunda herkes bir ucundan tutar” görüşüne de katılım düşüktür.
- Genel olarak, turizm gelişmesi ile ilgili fikir ayrılıkları ve organizasyon eksiklikleri olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır.

İller bazında turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşlerin ortalamaları ve iller arası farklılıklar Tablo 9’de sunulmaktadır.

- Turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşlerde birçok cümlede iller arası farklılıklar görülmektedir. İller arası farklılığın en çok görüldüğü konu turizmin mevcut durumu ile ilgili görüşlerdedir. Genel olarak mevcut durumun değerlendirmesinde Edirne’deki görüşler daha olumlu, Kırklareli ikinci sırada, Tekirdağ’da ise en olumsuzdur.
- Yöremde turizmin gelişme tarzından mutluyum cümlesine katılma durumu ile ilgili ortalamalar Edirne’de 2.65, Tekirdağ’da 2.12, Kırklareli’nde 2.36’dır.
- “Yörem bir turizm varış noktası olduğunu düşünüyorum”, “turizm yörem ekonomik yaşamında önemli bir yer tutar” görüşlerin de iller arası istatistiksel anlamlı farklar görülmektedir. Edirne’de ortalamalar diğer illere göre daha yüksektir.
- İller genelde turizm açısından yörelerinde turizmi uzun bir geçmişi olan gelişmiş bir sektör olarak görmemekle birlikte yine Edirne’de turizmin gelişmiş bir sektör olduğunu düşünenler daha fazladır.
- Aynı zamanda, Edirne’de turizmin plansız fakat gittikçe büyüyen bir sektör olduğunu düşünenler diğer illere göre daha fazladır.

## Paydaşların turizm karar mekanizması ile ilgili görüşleri

Katılımcıların turizm ile ilgili kararlar konusundaki görüşlerini almak üzere kullanılan yargı cümleleri, cümlelere katılım yüzdeleri ve 5 üzerinden katılma ortalama ve standart sapmaları Tablo 10’da sunulmaktadır. Özetle:

- Katılımcılar büyük oranda yerel yönetimin turizm gelişmesine katılması gerektiğini (4.54), turizm ile ilgili kararların tek merciden değil bir komite tarafından alınması gerektiğini (4.38) ve bu kararların toplumun tüm kesimleri tarafından alınması gerektiğini (4.13) düşünmektedir.
- Ayrıca katılımcılar turizmin gelişiminin sadece işletmelere bırakılması, yerel halkın katılmaması yönündeki görüşe de karşı çıkmaktadır (ortalama 1.95). Benzer şekilde, turizm ile ilgili kararların piyasa koşullarına bırakılmasını da büyük çoğunluk (ortalama 2.30) uygun görmemektedir

İller bazında turizm karar mekanizması ile ilgili görüşlerin ortalamaları ve iller arası farklılıklar Tablo 11’de sunulmaktadır.

- Turizm karar mekanizmaları ile iller arası hiçbir cümlesinde anlamlı bir fark görülmemektedir. Kara süreçleri ile ilgili farklı illerden katılımcılar benzer görüşlerdedir.

**Tablo 2: Paydaşların Turizmin Etkileri Hakkındaki Görüşleri**

|                                                             | Hiç<br>Katılmıyorum<br>% | Katılmıyorum<br>% | Ne katılıyorum<br>ne<br>katılmıyorum<br>% | Katılıyorum<br>% | Çok<br>katılıyorum<br>% | Ortalama | Std.<br>Sapma |
|-------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------|-------------------------------------------|------------------|-------------------------|----------|---------------|
| <b>Turizmin Ekonomik Boyutu Hakkında Görüşler</b>           |                          |                   |                                           |                  |                         |          |               |
| Yörede altyapının iyileşmesini sağlar                       | 2,0                      | 3,0               | 8,9                                       | 49,3             | 36,9                    | 4,16     | 0,86          |
| Yöreye yatırım ve yatırımcı çeker                           | 0,5                      | 2,0               | 2,5                                       | 33,3             | 61,8                    | 4,54     | 0,69          |
| İş ve istihdam olanakları yaratır                           | 1,0                      | 0,0               | 2,5                                       | 30,0             | 66,5                    | 4,61     | 0,64          |
| Yörede diğer sektörlerin de gelişmesine katkıda bulunur     | 0,0                      | 1,5               | 6,4                                       | 44,6             | 47,5                    | 4,38     | 0,68          |
| Hayat pahalılığına neden olur                               | 20,2                     | 27,3              | 32,8                                      | 12,6             | 7,1                     | 2,59     | 1,15          |
| Yöredeki insanların yaşam kalitesinin iyileşmesini sağlar   | 1,0                      | 2,5               | 6,9                                       | 54,0             | 35,6                    | 4,21     | 0,76          |
| <b>Turizmin Sosyal Boyutu Hakkında Görüşler</b>             |                          |                   |                                           |                  |                         |          |               |
| Kültürün ticarileşmesine neden olur                         | 9,5                      | 13,5              | 20,0                                      | 37,5             | 19,5                    | 3,44     | 1,22          |
| Kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunur                | 1,0                      | 1,5               | 10,6                                      | 34,7             | 52,3                    | 4,36     | 0,81          |
| Yerel halk ile turistler arasında kültürel etkileşim sağlar | 0,5                      | 1,5               | 7,9                                       | 42,1             | 48,0                    | 4,36     | 0,73          |
| Yerel halkın ahlaki kurallarına aykırı düşer, ahlaki bozar  | 57,0                     | 27,0              | 12,0                                      | 3,5              | 0,5                     | 1,64     | 0,86          |
| <b>Turizmin Çevre Boyutu Hakkında Görüşler</b>              |                          |                   |                                           |                  |                         |          |               |
| Çevre kirliliğine neden olur                                | 40,5                     | 29,5              | 16,5                                      | 11,0             | 2,5                     | 2,06     | 1,11          |
| Ekonomik kazanç doğal çevreden daha önemlidir               | 71,0                     | 22,5              | 4,0                                       | 1,0              | 1,5                     | 1,40     | 0,75          |
| Doğal çevre ekonomik kazançtan önemlidir                    | 3,0                      | 4,5               | 13,5                                      | 32,0             | 47,0                    | 4,16     | 1,02          |

**Tablo 3: İllere Göre Paydaşların Turizmin Etkileri Hakkındaki Görüşler**

|                                                             | Edirne<br>63 | Tekirdağ<br>69 | Kırklareli<br>72 | Toplam<br>204 | F-Değeri     | Anlamlılık  |
|-------------------------------------------------------------|--------------|----------------|------------------|---------------|--------------|-------------|
| <b>Turizmin Ekonomik Boyutu Hakkında Görüşler</b>           |              |                |                  |               |              |             |
| Yörede altyapının iyileşmesini sağlar                       | 4,19         | 4,09           | 4,21             | 4,16          | 0,411        | 0,663       |
| Yöreye yatırım ve yatırımcı çeker                           | 4,59         | 4,49           | 4,54             | 4,54          | ,308         | ,736        |
| İş ve istihdam olanakları yaratır                           | 4,70         | 4,59           | 4,56             | 4,61          | ,905         | ,406        |
| Yörede diğer sektörlerin de gelişmesine katkıda bulunur     | 4,51         | 4,32           | 4,32             | 4,38          | 1,623        | ,200        |
| Hayat pahalılığına neden olur                               | 2,61         | 2,67           | 2,49             | 2,59          | ,423         | ,656        |
| Yöredeki insanların yaşam kalitesinin iyileşmesini sağlar   | 4,19         | 4,21           | 4,23             | 4,21          | ,035         | ,965        |
| <b>Turizmin Sosyal Boyutu Hakkında Görüşler</b>             |              |                |                  |               |              |             |
| Kültürün ticarileşmesine neden olur                         | 3,30         | 3,35           | 3,65             | 3,44          | 1,638        | ,197        |
| Kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunur                | 4,52         | 4,24           | 4,33             | 4,36          | 1,976        | ,141        |
| Yerel halk ile turistler arasında kültürel etkileşim sağlar | <b>4,54</b>  | <b>4,29</b>    | <b>4,25</b>      | <b>4,36</b>   | <b>2,962</b> | <b>,054</b> |
| Yerel halkın ahlaki kurallarına aykırı düşer, ahlakı bozar  | <b>1,44</b>  | <b>1,68</b>    | <b>1,77</b>      | <b>1,64</b>   | <b>2,651</b> | <b>,073</b> |
| <b>Turizmin Çevre Boyutu Hakkında Görüşler</b>              |              |                |                  |               |              |             |
| Çevre kirliliğine neden olur                                | 1,89         | 2,13           | 2,13             | 2,06          | 1,023        | ,361        |
| Ekonomik kazanç doğal çevreden daha önemlidir               | <b>1,44</b>  | <b>1,24</b>    | <b>1,51</b>      | <b>1,40</b>   | <b>2,371</b> | <b>,096</b> |
| Doğal çevre ekonomik kazançtan önemlidir                    | <b>4,39</b>  | <b>4,21</b>    | <b>3,90</b>      | <b>4,16</b>   | <b>4,085</b> | <b>,018</b> |

**Tablo 4: Paydaşların Turizmin Sürdürülebilir Gelişmesi Konusundaki Görüşleri**

|                                                                          | Hiç<br>Katılmıyorum<br>% | Katılmıyorum<br>% | Ne<br>katılmıyorum<br>ne<br>Katılıyorum<br>% | Katılıyorum<br>% | Çok<br>katılıyorum<br>% | Ortalama | Std.<br>Sapma |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------|----------------------------------------------|------------------|-------------------------|----------|---------------|
| Turizm gelecek nesillerin ihtiyacını göz önüne alarak yönetilmeli        | 1,5                      | 2,5               | 7,1                                          | 44,4             | 44,4                    | 4,28     | 0,82          |
| Turizm bugünkü nesillerin ihtiyacını göz önüne alınarak yönetilmeli      | 9,0                      | 21,4              | 23,9                                         | 31,8             | 13,9                    | 3,20     | 1,19          |
| Yörenin doğal ve kültürel özelliklere saygılı bir şekilde geliştirilmeli | 0,0                      | 1,0               | 3,5                                          | 28,9             | 66,7                    | 4,61     | 0,61          |
| Turizm faaliyetleri bölgenin koruma planına entegre edilmeli             | 1,0                      | 1,5               | 5,5                                          | 44,3             | 47,8                    | 4,36     | 0,74          |
| Mal ve hizmet ihtiyaçlarını yerel kaynaklardan sağlamalı                 | 3,0                      | 5,5               | 17,0                                         | 29,0             | 45,5                    | 4,09     | 1,06          |
| Turizmden sağlanan faydalardan yerel halk pay almalı                     | 0,5                      | 2,0               | 7,9                                          | 45,0             | 44,6                    | 4,31     | 0,74          |
| Ekonomik olarak yörenin kalkınmasına katkıda bulunmalı                   | 0,5                      | 0,5               | 2,5                                          | 42,1             | 54,5                    | 4,50     | 0,62          |
| Turizmin gelişmesi için ekonomik kalkınma fonları kullanılmalı           | 1,0                      | 1,5               | 5,9                                          | 48,0             | 43,6                    | 4,32     | 0,74          |
| Turizmin gelişmesi için yerel kaynaklar seferber edilmeli                | 2,0                      | 3,0               | 6,5                                          | 43,7             | 44,7                    | 4,26     | 0,87          |
| Ziyaretçilerin ihtiyaçlarının ve memnuniyetinin takibini gerektirir      | 0,5                      | 1,0               | 2,0                                          | 40,2             | 56,3                    | 4,51     | 0,64          |
| Ziyaretçilere kaliteli turizm deneyimi sağlamalı                         | 0,5                      | 0,5               | 5,1                                          | 44,2             | 49,7                    | 4,42     | 0,66          |
| Turizm iyi koordine edilmiş planlama gerektirir                          | 0,0                      | 0,0               | 2,5                                          | 31,0             | 66,5                    | 4,64     | 0,53          |

**Tablo 5: İllere Göre Paydaşların Turizmin Sürdürülebilir Gelişmesi Konusundaki Görüşleri**

|                                                                          | Edirne<br>63 | Tekirdağ<br>69 | Kırklareli<br>72 | Toplam<br>204 | F-Değeri     | Anlamlılık  |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------|----------------|------------------|---------------|--------------|-------------|
| Turizm gelecek nesillerin ihtiyacını göz önüne alarak yönetilmeli        | 4,20         | 4,37           | 4,26             | 4,28          | ,764         | ,467        |
| Turizm bugünkü nesillerin ihtiyacını göz önüne alınarak yönetilmeli      | 3,32         | 3,18           | 3,13             | 3,20          | ,444         | ,642        |
| Yörenin doğal ve kültürel özelliklere saygılı bir şekilde geliştirilmeli | 4,67         | 4,64           | 4,54             | 4,61          | ,903         | ,407        |
| Turizm faaliyetleri bölgenin koruma planına entegre edilmeli             | <b>4,24</b>  | <b>4,51</b>    | <b>4,32</b>      | <b>4,36</b>   | <b>2,369</b> | <b>,096</b> |
| Mal ve hizmet ihtiyaçlarını yerel kaynaklardan sağlamalı                 | 4,06         | 3,94           | 4,24             | 4,09          | 1,408        | ,247        |
| Turizmden sağlanan faydalardan yerel halk pay almalı                     | 4,34         | 4,25           | 4,35             | 4,31          | ,354         | ,702        |
| Ekonomik olarak yörenin kalkınmasına katkıda bulunmalı                   | 4,59         | 4,47           | 4,44             | 4,50          | 1,049        | ,352        |
| Turizmin gelişmesi için ekonomik kalkınma fonları kullanılmalı           | 4,37         | 4,37           | 4,23             | 4,32          | ,838         | ,434        |
| Turizmin gelişmesi için yerel kaynaklar seferber edilmeli                | 4,38         | 4,25           | 4,16             | 4,26          | 1,083        | ,341        |
| Ziyaretçilerin ihtiyaçlarının ve memnuniyetinin takibini gerektirir      | 4,56         | 4,57           | 4,41             | 4,51          | 1,321        | ,269        |
| Ziyaretçilere kaliteli turizm deneyimi sağlamalı                         | 4,50         | 4,41           | 4,36             | 4,42          | ,720         | ,488        |
| Turizm iyi koordine edilmiş planlama gerektirir                          | 4,66         | 4,65           | 4,61             | 4,64          | ,137         | ,872        |

**Tablo 6: Paydaşların Yerel Halkın Turizme Katılımı ile İlgili Görüşleri**

|                                                               | Hiç<br>Katılmıyorum<br>% | Katılmıyorum<br>% | Ne<br>katılıyorum<br>ne<br>katılmıyorum<br>% | Katılıyorum<br>% | Çok<br>katılıyorum<br>% | Ortalama | Std.<br>Sapma |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------|----------------------------------------------|------------------|-------------------------|----------|---------------|
| Yerel halkın turizme katılması turizmi geliştirir             | 0,0                      | 1,5               | 3,0                                          | 39,6             | 55,9                    | 4,50     | 0,63          |
| Yerel halkın turizm sektörüne yatırım yapması teşvik edilmeli | 0,0                      | 0,5               | 1,0                                          | 47,0             | 51,5                    | 4,50     | 0,55          |
| Yerel halkın turizm sektöründe çalışması teşvik edilmeli      | 0,5                      | 1,0               | 4,0                                          | 47,8             | 46,8                    | 4,39     | 0,66          |
| Yerel halk anket çalışmalarına cevap vererek katılmalı        | 1,0                      | 2,5               | 7,9                                          | 53,0             | 35,6                    | 4,20     | 0,77          |
| Yerel halk seminer, konferanslara giderek katılmalı           | 0,0                      | 3,5               | 5,0                                          | 47,3             | 44,3                    | 4,32     | 0,73          |
| Yerel halk turizm planlamasına aktif olarak katılmalı         | 0,5                      | 3,0               | 9,0                                          | 49,3             | 38,3                    | 4,22     | 0,77          |

**Tablo 7: İllere Göre Paydaşların Yerel Halkın Turizme Katılımı ile İlgili Görüşleri**

|                                                               | Edirne<br>63 | Tekirdağ<br>69 | Kırklareli<br>72 | Toplam<br>204 | F-Değeri     | Anlamlılık  |
|---------------------------------------------------------------|--------------|----------------|------------------|---------------|--------------|-------------|
| Yerel halkın turizme katılması turizmi geliştirir             | 4,53         | 4,50           | 4,47             | 4,50          | ,149         | ,862        |
| Yerel halkın turizm sektörüne yatırım yapması teşvik edilmeli | 4,59         | 4,47           | 4,44             | 4,50          | 1,366        | ,258        |
| Yerel halkın turizm sektöründe çalışması teşvik edilmeli      | 4,48         | 4,28           | 4,42             | 4,39          | 1,485        | ,229        |
| Yerel halk anket çalışmalarına cevap vererek katılmalı        | 4,22         | 4,16           | 4,21             | 4,20          | ,117         | ,890        |
| Yerel halk seminer, konferanslara giderek katılmalı           | 4,40         | 4,31           | 4,27             | 4,32          | ,533         | ,588        |
| Yerel halk turizm planlamasına aktif olarak katılmalı         | 4,31         | 4,03           | 4,32             | 4,22          | <b>3,195</b> | <b>,043</b> |

## EK – 8: TRAKYA BÖLGESİ’NİN SAHA ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRME MATRİSİ

| ÇEKİM KAYNAKLARI          | ÇEKİM KAYNAKLARI<br>ÖZELLİKLERİ<br>(Kalite / Nitelik –<br>Özgünlük) | ZİYARETÇİ BİLGİLERİ<br>(Sayı – Profil – Geldiği<br>Yer) | TURİZM<br>GELİŞMESİ<br>FIRSATLARI | TURİZM<br>GELİŞMESİ<br>KISITLARI | GELİŞME<br>ÖNCELİĞİ | TURİZM<br>GELİŞMESİ<br>AMAÇLARI | HEDEFLER | STRATEJİK<br>BULGULAR |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|---------------------|---------------------------------|----------|-----------------------|
| <u>Doğal Kaynaklar</u>    |                                                                     |                                                         |                                   |                                  |                     |                                 |          |                       |
| <u>Kültürel Kaynaklar</u> |                                                                     |                                                         |                                   |                                  |                     |                                 |          |                       |
| <u>Etkinlikler</u>        |                                                                     |                                                         |                                   |                                  |                     |                                 |          |                       |
| <u>Etkinlik Alanları</u>  |                                                                     |                                                         |                                   |                                  |                     |                                 |          |                       |
| <u>Hizmetler</u>          |                                                                     |                                                         |                                   |                                  |                     |                                 |          |                       |